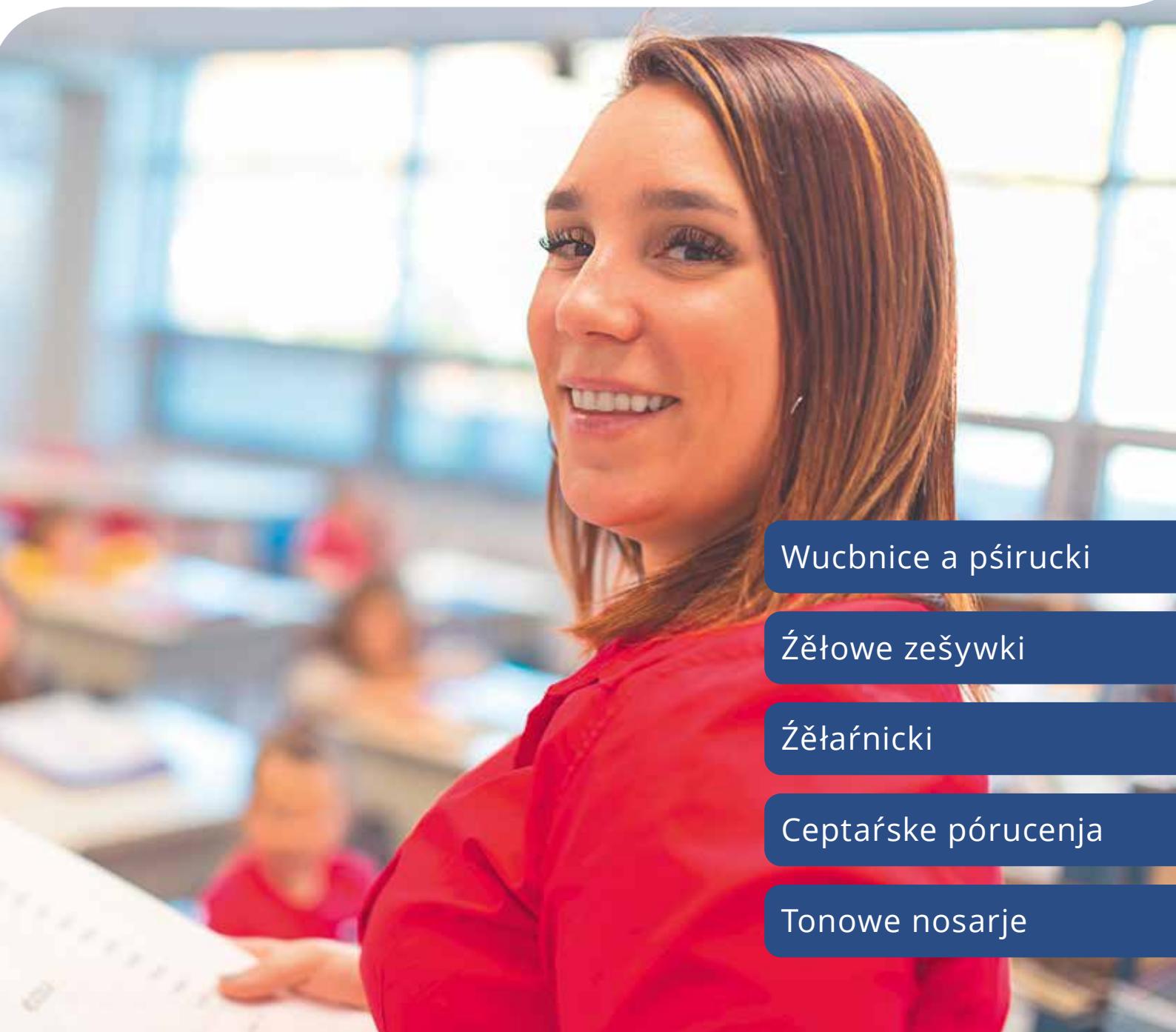

WITAJ

Rěčny centrum
Rēčny centrum
Sprachzentrum
Language Centre

Wucbnice a pšírucki

Žěłowe zešywki

Žěłařnicki

Ceptařske pórucenja

Tonowe nosarje

Pórucenja wuceńskich materialijow

Lehrmittelangebot

2024 2025

PÓRUCENJE ZA WUKNJECYCH A WUWUCUJUCYCH

WÓTZĚLENJE WUWIJANJE RĚCY/PEDAGOGIKA

Rěčny centrum WITAJ jo zestajał pšegléd aktualneje a južo dlej k dispoziciji stojeceje pedagogiskeje literatury a wucbnych srédkow a předpołožuju z tym wšyknym zajmcam orientacisku pšírucku, kótaraž se kužde lěto aktualizérujo. Na zwucony part předstajaju se wucbnice, žělowe zešywki a pšírucki. Krotke pokazki na wósebnosći jadnotliwych titlow abo wucbnicowych rědow pomagaju zajmcou se orientěrowaś. Zapšegnuł jo se teke dodatny a wucbu wudopołnjujucy material, kótaryž gózi se na nejwšakorakšy part za přiswόjenje serbskeje rěcy wužywaś a kótaryž pósřednja na zajmny part wědu wó Serbach, jich stawiznach a kulturje. To su na pšiklad zukowe nosarje, wideo, mašiznowe zběrki a mapy, žělowe a kopěrowańske lopjena abo graša nejwšakorakšego raza, teke moderne computerowe. Předstajany a dopórucony material móžośo z pomocu pódanych adresow skazaś a kupaś.

EIN ANGEBOT FÜR LERNENDE UND LEHRENDE

Das WITAJ-Sprachzentrum hat eine Übersicht der aktuellen und empfehlenswerten pädagogischen Literatur sowie verschiedener Unterrichtsmaterialien zusammengestellt, die alljährlich aktualisiert wird. Neuerscheinungen der vorgestellten Lehrbücher, Arbeitshefte und Nachschlagewerke sind besonders hervorgehoben. Kurze Hinweise auf Besonderheiten einzelner Titel oder Unterrichtsreihen helfen den Interessenten sich zu orientieren. Erfasst ist auch das Zusatz- und Ergänzungsmaterial für den Unterricht. Dieses kann verschiedenartig für die Aneignung der sorbischen Sprache eingesetzt werden und vermittelt auf interessante Weise Wissen über die Sorben, ihre Geschichte und Kultur. Das sind in erster Linie Tonträger, Videos, Materialsammlungen und Mappen, Arbeitsblätter, Kopiervorlagen und Lehrerhandreichungen oder verschiedene Spiele, auch moderne Computerspiele. Das vorgestellte und angebotene Material kann über die angegebenen Adressen bestellt und gekauft werden.

Póražujomy a informéruijomy Was raži k pšašanjam wokoło wucbnych materialijow a pšedstajamy Wam teke nowe šulske knigy. Pytamy stawnje awtorow za serbski wucbny material. Píši pšašanjach k šulskemu materialu wobrošćo se na sobužělašeřki a sobužělašeřejow wótželenja wuwijanje rěcy/pedagogika a Płomje.

Wir beraten und informieren Sie gerne zu Fragen um die Lehrmaterialien und stellen Ihnen die neuen Schulbücher vor. Stets sind wir auf der Suche nach neuen AutorInnen für sorbisches Lehrmaterial. Bei Fragen zum Schulmaterial wenden Sie sich an die MitarbeiterInnen der Abteilung Sprachentwicklung/Pädagogik und Płomje.

Franc Juro Deuse

telefon (03 55) 48 57 64 45
franc.deuse@witaj.domowina.de

dr. Jakub Sokół

telefon (03 55) 48 57 64 47
jakub.sokol@witaj.domowina.de

dr. Madlena Norbergowa

telefon (03 55) 48 57 64 48
madlena.norbergowa@witaj.domowina.de

Katarzyna Fidekowa

telefon (03 55) 48 57 64 49
plomje@witaj.domowina.de

**Ludowe nakładnistwo Domowina
Domowina-Verlag GmbH**
Rozšyrjenje / Vertrieb
Sukelska / Tuchmacherstr. 27
02625 Budyšyn / Bautzen
telefon (03591) 57 72 62
faks (03591) 57 72 07
vertrieb@domowina-verlag.de
www.domowina-verlag.de

**Domowina, Rěčny centrum WITAJ
Domowina, WITAJ-Sprachzentrum**
Žylojska droga / Sielower Str. 39
03044 Chóšebuz / Cottbus
telefon (0355) 48 57 64 40
faks (0355) 48 57 64 41
cottbus@witaj.domowina.de
www.witaj-sprachzentrum.de

**Žělanišćo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz
Arbeitsstelle für sorbische (wendische)
Bildungsentwicklung Cottbus (ABC)**
Žylojska droga (wila) / Sielower Str. (Villa) 37
03044 Chóšebuz / Cottbus
telefon (0355) 486 65 50
faks (0331) 275 48 37 91
michaela.zeisig@schulaemter.brandenburg.de
www.schulaemter.brandenburg.de

10 ZAKŁADNA ŠULA

- 10 Serbščina ako cuza rěc
- 22 Serbščina bilingualna wucba
- 44 Wěcna wěda
- 54 Matematika
- 59 Sport

60 GYMNAZIUM A WUŠE ŠULE

- 60 Serbščina ako cuza rěc
- 66 Serbščina bilingualna wucba
- 74 Muzika
- 76 Wumělstwo
- 77 Stawizny
- 80 Informatika
- 80 Sport
- 81 Wžen

82 PŚIRUCNICE

88 WUDOPOLNJUJUCY MATERIAL

122 WĚDOMNOSTNE PUBLIKACJE

130 ZAPIS TITLOW

136 SKAZAŃSKI FORMULAR

DOLNOSERBSKI.DE

Chóšebuska wótnožka Serbskego instituta staja na toš tom městnje wó lěta 2003 naželane dolnoserbske rěčne resurse k dispozicji. Bok pobitajo stakim wobšymre informacije wó dolnoserbščinje.

Z pomocí toš togo centralnego pytařistégo pôda možno pôjednej walni pytaj serbske слова, a to rovnocasne w Dolnoserbsko-nimskem slovniku M. Starosty (1990) a w Nimsko-dolnoserbskem slovniku. Wusležil naplašowanja pokazuju se na boce Dolnoserbski plánowpis; tam teke daje wilej pytařistich opcijow. Za nimskimi słownami pytajte direktye w Nimsko-dolnoserbskem slovniku.

NIMSKO-DOLNOSERBSKÝ
SLOVNÍK

Stavuje rozbíjaný aktívny
slovnik z wušej 60 tis. arbow.

DOLNOSERBSKO-NIMSKÉ
SLOVNÍK

Staví retrodigitalizované
slovnik ze řejdeným
plánotopom.

Nowa Leksika

Gropne wozbíhané nowe
slova, ako dotychništ w
lekšalskéj datovéj bance
nejesu zapísane.
[Nowe!](#)

MAMINOREČNA
DOLNOSERBŠČINA

Wušej 100 glosow nagrawa-
nych a transkripcijoy dialektal-
nejše rěc.

DOLNOSERBSKÝ
TEKSTOVÝ KORPUS

Pytanje w dolnoserbskich
tekstach

DOLNOSERBSKÁ
DIGITALNÁ BIBLIOTEKA

Digitalne wersje historickich
dolnoserbskich kníkow

DOLNOSERBSKÁ BIBLIA
1868

Digitalne wudale w
originalne a modernizrovan-
ém plánowposu z funkcijami za
pytanje

DOLNOSERBSKÉ RĚČNE
WOBROTY A PŚISŁOWA

Zestajone na základe
slovnikow, wozbíhané
a bogade rozšarzowane
dolnoserbska idomy

KŠAC PÓ KŠACU

Pód adresu kšacpókšacu.sorbischlernen.de stoj digitalny wucbny srédk z měním »**Serbski kšac pó kšacu dolnoserbski wuknuš – pšawopis a gramatika**« k dispoziciji. Prédna dolno-serbska digitalna wucbnica jo se wuwiła pó wopšimješu pšídatnje k eksistērjucym wucbnym srédkam (»Wuknjom serbski«, »Dolno-serbski« a »Pó droze«) k zwucowanju a skšušenju gramatiskich a pšawopisnych zamóžnosćow wuknjecych, kenž wuknu dolno-serbski pó Witaj-koncepcíe w zakładnych šulach, na gymnaziumje a wušich šulach. Wucbny srédk ma individualnemu spěchowanju wuknjecych služyś a diferencērowane wuwucowanje pódpráš. Dwójoréčny produkt jo za PC, tablet a smartphone ze zwiskom do interneta. W 10 lekcijach namakaju wužwarje 130 zwucowanjow, želowe łopjena a animaciske wideja. Temy su »Jadnore sady«, »Prepositionalne wězby«, »Kwantifikatory«, »Pšawopis«, »Słowo a słowotwórba«, »Adjektiwy a jich

formotwórbä«, »Rozšyrjanje sadowych člonkow«, »Zestajane sady«, »Wóspjetowanje« a »Rozšyrjenje«. Główny awtor jo dr. Timo Meškank. Awtor lekcji 9 a 10 jo Aleksander Draguła. Agentura KIDS interactive jo za »Kšac pó kšacu« napórała nowe zwučwańskie typy ako na píkład »wužecy kral« a »plon«. Grajkajuce a wuběžowańskie elementy, wuknjeńskie wuspěchy kaž teke wuknjeńska statistika pšinosuju k zwušenju wuknjeńskeje motiwacije. Za pšawe wótegrona dostanjo wuknik dypki a za wopacne minusdypki. W ceptařskem wobłuku jo móžno, zwucowanja z jadnotliwych lekcijow wuzwóliš a do individualnych wuknjeńskich pakšikow za wukniki zestajaś a z pomocu linka želiš. Do toś tych paketow góži se teke swójski digitalny material zatwariš. Tak wólažcyjo se individualne spěchowanje z pomocu nadawkow, kótarež su na aktualny wuknjeński niwow pšiměrjone.

zwucowanje 8: Pšawje abo wopak.

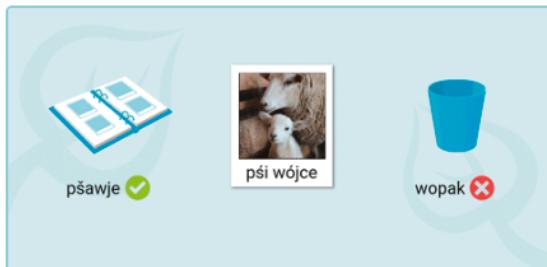

Pšawje abo wopak.

Kótařy substantivi jo w lokatiwje pšawje abo wopak dekliněrowany?

zwucowanje startowaś

35

countdown

casowe wobranicowanje w zwucowanju

+1
-1

dypki

dobyše dykow z pšawym, zgubjenje dypkov z wopacnym wótegramom

foto

wobraz

pokazanje wobrazow za pšawe rozwěznanje

- lekcije
- slědne zwucowanje
- wuknjenſke wuspêchy
- wuknjenſka statistika
- ceptarski woblik
- górnoserbski wuknuš

Serbski kšac pó kšacu wujasnjone

Zachop ze swójim přednym zwucowaniem.

DNW

nimsko-dolnoserbski słownik

Serbski profi ze Serbski kšac pó kšacu

Wuzwól se lekciju a zachop

Wuzwól se lekciju a zachop ze swójim přednym zwucowaniem.
Móžoſ wjeye rozdželných temow wobzélaſ a wuknjenſkich graſow wugodaſ.

+100

wuknjenſke wuspêchy gromažiſ
Nagromaż se dypki a wuknjenſke wuspêchy.
Dostanjoſ za kužde pšawe wótegrono jaden dypk.
Za wósebne wugbaſa dostanjoſ myto.

Stanowisko Lekcji/Übung	
Lekcja 1: Einfacher Satz	<div style="width: 50%;"></div>
Lekcja 2: Präpositionalverbindungen	<div style="width: 80%;"></div>
Lekcja 3: Quantifikatoren	<div style="width: 70%;"></div>
Lekcja 4: Rechtschreibung	<div style="width: 60%;"></div>

twój wuknjenſki póstup

Co sy žinsa južo wšykn wugbaſ/a?
Póglédaj do swóje wuknjenſkeje statistiki.

zwucowanie 6: Twórz formy duala a plurala.
Zapisz subjekt a predikat do kaščikow.

1/6

singular: bur se rozgranja

dual: se

plural: se

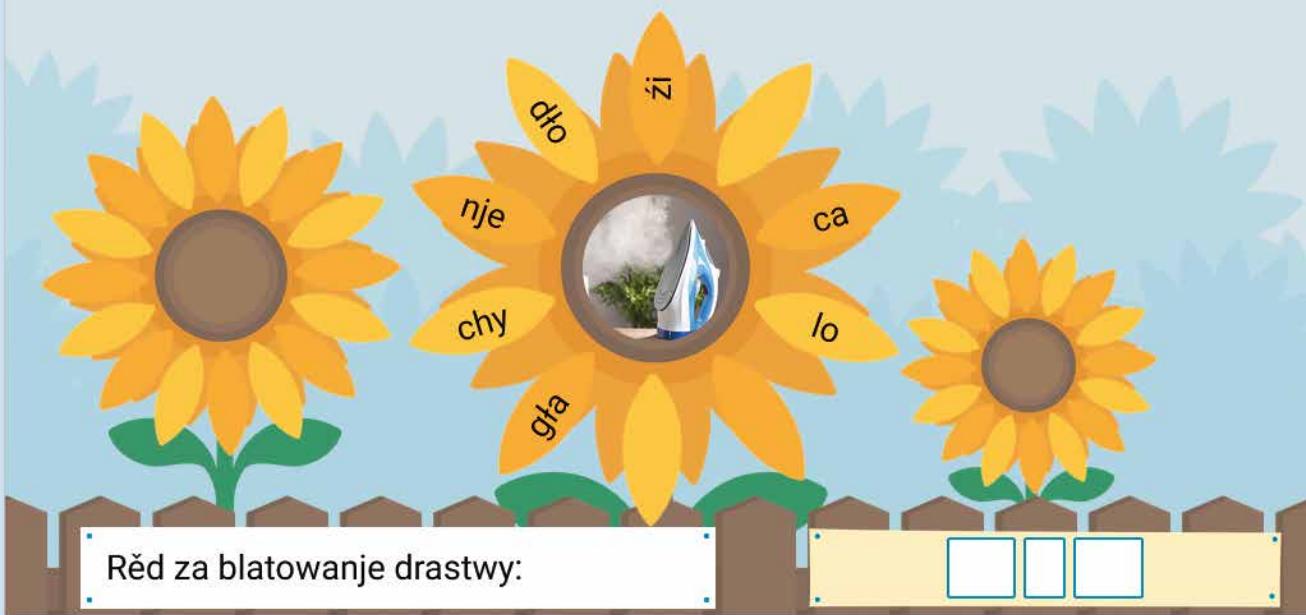
lekcia 1
6/12

písiuce zwucowanje

zwucowanie 1: Wówzózuj nowe słowa.

Nowe substantywy móžom z pomocu sufiksow wówzózowaš. Zestaj z pódanych zložkow take nowe s

298

Rěd za blatowanje drastwy:

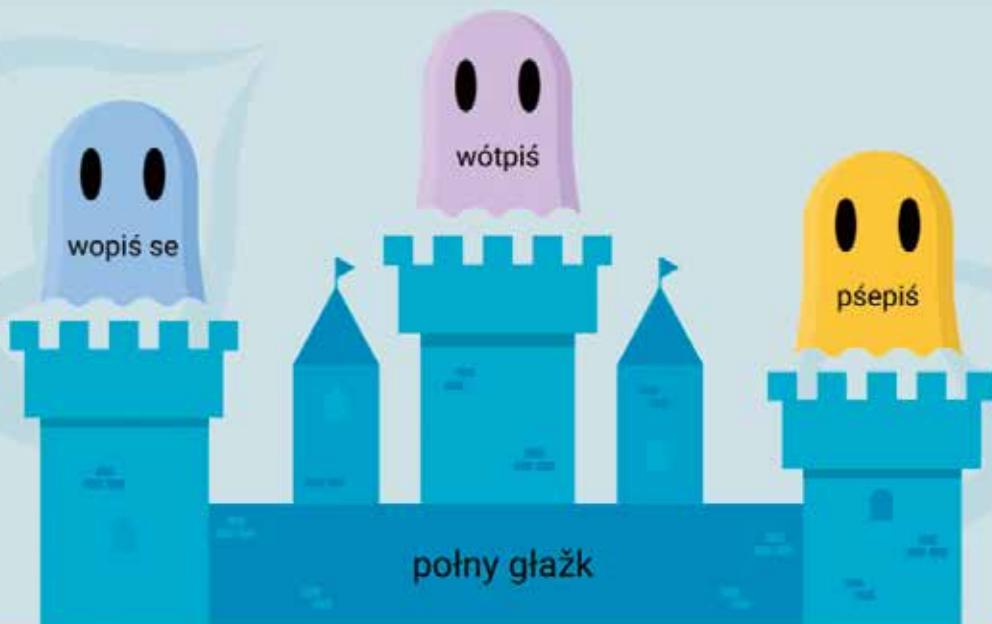
lekcia 5
1/13

písiuce zwucowanje

zwucowanie 2: Namakaj se góžcocy werb.
Wuběraj tšašydlo z góžbnym prefigerowanym werbom.

86

☆ 0

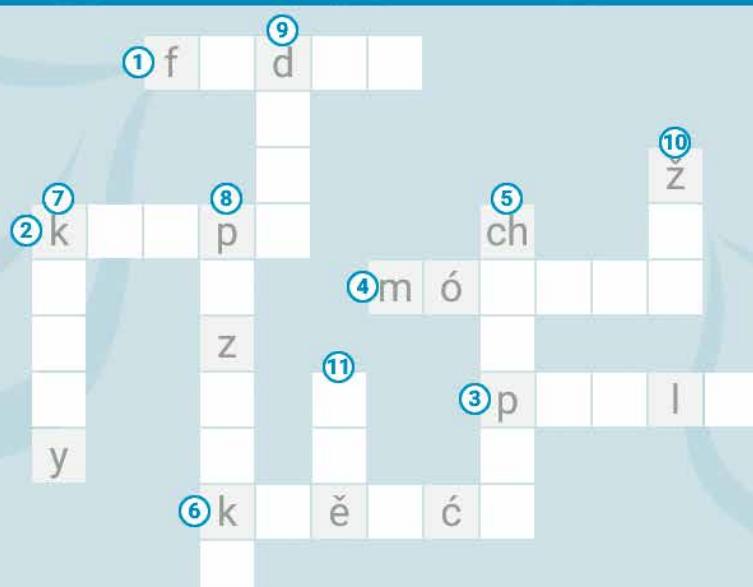
lekcia 7
2/10

pšíduce zwucowanje

zwucowanie 7: Zapiš pluraletantumy.
Zapiš pytane pluraletantumy do kaščikow.

☆ 0

lekcia 9
7/19

pšíduce zwucowanje

RĚCNY CERTIFIKAT DOLNOSERBŠĆINY

Sprachzertifikat Niedersorbisch

wudawać: Domowina – Rěcny centrum WITAJ, 2014 a 2016

awtorce: Madlena Norbergowa, Manuela Smolina

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Informationsbroschüre

skaz. c. P-0/233/14

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Start I Übung A1/01

skaz. c. P-0/235/14

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Start I Übung A1/02

skaz. c. P-0/237/14

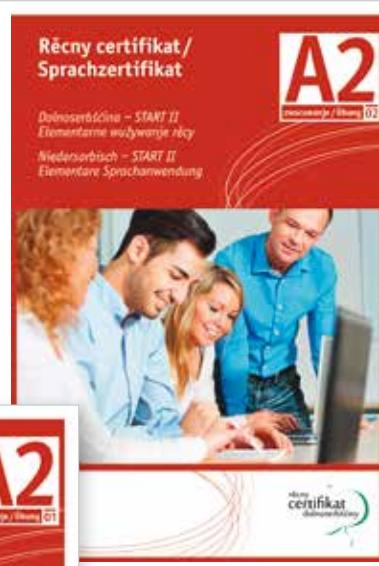
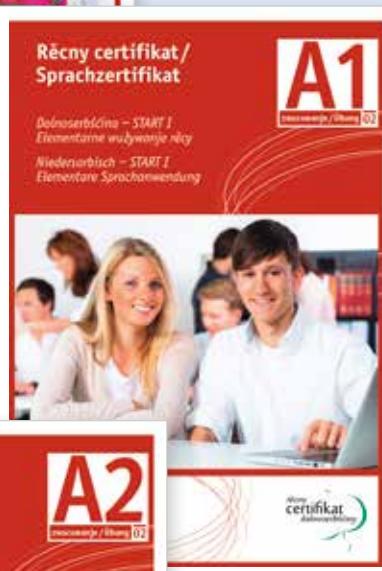
Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Start II Übung A2/01

skaz. c. P-0/239/14

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Start II Übung A2/02

skaz. c. P-0/241/14

W zešywkach su mustrowe nadawki za certificerowanje rěčnych znajobnosćow dolnoserbšćiny. Wóni su zajmne za wucecyh a wuknjecyhc. Mustrowe nadawki su se nažéłali pó zasadach Zgromadnegu europejskego referencowego ramika za rěcy, ako płaśi za celu Europu. Rěcny certifikat dolnoserbšćiny dajo wuknjecym móžnosć, swóje serbskorěcne znajobnosći w pšípoznatej formje dopokazać. Ceptarje a ceptařki rěčnych kursow maju tejerownosći z certifikatom ważny instrument za zawěšćenje kwality w ruce. Informaciska brošurka pśedstaja wopśimješe, natwär a góđnošenje certifikacie. Paralelnje k zwucowańskim brošurkam nastanjo internetowy bok za testowe pśespytowanja pód www.sprachzertifikat-sorbsisch.de

SPRACHZERTIFIKAT NIEDERSORBISCH

rozmějace cytanje

Réčny certifikat dolnoserbščiny A1

žél 3 / Teil 3

Lesen Sie die Kurzinformationen! Kreuzen Sie an: richtig (pšawje) oder falsch (wopak)!

příklad / Beispiel:

0 Adresa Réčnego centruma WITAJ:

Réčny centrum WITAJ jo na Žylojskej droz

11 Hort informērujo:

Lube mamy, lube nany, k
Přepšosyjomy Was stwórk na
- z. 14.30 pijomy kafej
- z. 15.30 jo mały program ži:
- z. 16.00 grájkamy gromáže
- z. 17.00 grílujomy ješnicki

Starzejše pšigótuju mały program.

20

rozmějace cytanje

Réčny certifikat dolnoserbščiny A2

žél 1 / Teil 1

Lesen Sie die beiden Texte und die Aufgaben 1 bis 5. Kreuzen Sie an: richtig (pšawje) oder falsch (wopak).

tekst 1 / Text 1:

Luba starka!

Wutšobny póstrow z Bad Sulza! Kura se mě wjelgin spódoba. Smy

how vjele žiši. Kuždy žeň mamy terapiju a šulu. Našeju wucabnicy se groni kněni Mayerowa a wóna jo wjelgin pšijašelna. Wóna powěda nimski, ruski a pólski. Ale serbski bážko njamóža. Wóna pišku rozmějá, gaž něco serbski gronim.

How njejužu žedne druge žiši z Łužice, jano ja sama. Ale mam južo pšijašelnu, jej se groni Isabell a wóna bydli w Drježdjanach. Isabell njepližo žedno mloko. Ale mězgu a tej ma wóna rad. Wóna teke nježu žednu fryšnu zeleninu. Jano tomaty jej słaze. Sad pak wjelgin lubujo. Wósebnje rada jě jabluka, banány, kšuški a sléwki. Mej kuždy žeň gromáže grajkamej, knity cytamej abo cejdejki stuchamej. Wótpołdnju smějomy teke telewiziju glédas. How jo rédnie!

Co gótujo starki? Mašo južo môte karnikle?

Na zasejwiżenie, luba starka!

Twójka Katarina

příklad / Beispiel:

0 Katarina jo na kurje w Bad Sulza.

pšawje

wopak

1 Katarina powěda serbski.

pšawje

wopak

2 Katarina powěda teke ruski a pólski.

pšawje

wopak

3 Isabell jě rada tomaty.

pšawje

wopak

16

zwucowanje 02

RĚCNY CERTIFIKAT DOLNOSERBŠĆINY

Sprachzertifikat Niedersorbisch

wudawać: Domowina – Rěcny centrum WITAJ, 2018

awtorce: Madlena Norbergowa, Manuela Smolina

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Póstup I Übung B1/01

skaz. c. P-0/243/18

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Póstup I Übung B2/02

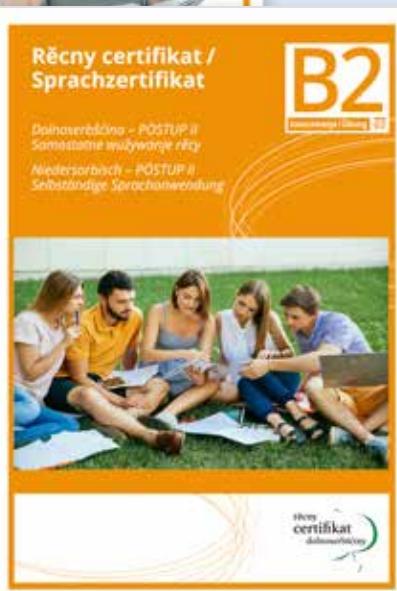
skaz. c. P-0/245/18

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Póstup II Übung B2/01

skaz. c. P-0/305/20

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny Póstup II Übung B2/02

skaz. c. P-0/307/20

rěcne elementy

Rěcny certifikat dolnoserbšćiny

ŽĚL 1

Cytajíšo slédujucy tekstu. Nakšickujšo za kužde prozne městno pšawe slovo. (für die Lücken im Text das richtige Wort ankreuzen)

Luba mama,
něnto som južo (1) tyženie ducy. To sportove kólaso se napšawdu (2)
gózi za tu turu. Ale ty sy zavěšće (3), co som doživil? (4) Stockholmje som
wóstał dwa dnja. Město jo kšasne a wjedro jo bylo teke slyncne a šople. Pótom
som jěl ze (5) do Uppsale a se znatu katedralu a uniwersitu vogledat.
Pótom pak jo (6) cas, dalej drogowaś. Mam ga hyšći 1000 kilometrow pšed
(7). Som z kólasom jěl (8) regiona Dalarna, ako jo pšawa parla. Bomy su wjeli-
ke a stare, jazory cyste a błyšcate a mój stan jo byl wobdany wót canrych
(9) a wrjosa. Som doživil taku šísynu, (10) som byl celo wobguslowany.
Jo bylo šěžko, se zasej na ciwilizaciju zwucusy. Mójo žywjenje jo momentanje
mimo chwatajanja a glédanja na zeger.
Něnto (11) w šěgu do Trondheima, do Norwegskeje. To jo mója pšiduca stacija.
Som strowy a (12) se žo derje, njegótujo se žedne starosći.

Z pódpolnocy strowi
Twój Mato

(Ilico pé Nowem Casniku)

Nakšickujšo slovo, kótarež góži se do prozne městna.

1. [a] pěš	[b] tši	[c] jaděn
2. [a] dobra	[b] dobry	[c] derje
3. [a] narska	[b] narsko	[c] narski
4. [a] z	[b] do	[c] w
5. [a] šěgom	[b] šēgu	[c] šěga
6. [a] bylo	[b] byli	[c] był
7. [a] sobu	[b] sebje	[c] swóju
8. [a] pši	[b] nad	[c] do
9. [a] jagodami	[b] jagodow	[c] jagodach
10. [a] až	[b] dokulaž	[c] což
11. [a] sejže	[b] sejži	[c] sejžim
12. [a] mój	[b] mé	[c] ja

SPRACHZERTIFIKAT NIEDERSORBISCH

B1 Rěčny certifikat dolnoserbščiny

rozumějúce sluchanje

ZÉL 3

Cytajšo nejjperwnej nadawki 16 do 20. Pótom slyšyšo pěš krotkich powěscow. Slyšyšo kuždu powěsc **dwa raza**. Nakšickujšo pšawe wótegrono! (zu fünf kurzen Texten entscheiden, welche der Antworten richtig ist)

nadawk 16

Ga jo zubnogójcojska praksa zacynjona?

- a wałtoru
- b srjodu
- c stwórk

nadawk 17

Co jo cil drogowanja?

- a Zgórjelc
- b Bolesławiec
- c Waršawa

nadawk 18

Z kótareje rěcy jo Marina Tarantowa roman pěstajila?

- a z engelščiny
- b z hebrejščiny
- c z rumunščiny

zwucowanje 02

13

vki 6 do 10. Pótom cytajšo artikel. Nakšickujnadawkow njewótpowědujo stawnje rědoju nf richtige Antworten ankreuzen; die Reihenricht nicht immer dem Aufbau des Textes)

W Chóšebuzu

zu ma wót 2014 swóju synagogu wesrjež města w wej cerkwi. Z pódpru kraja Bramborska jo se cerka. Synagoga jo wšyknym zajmcam wótwórjona a chóšebuskeje žydojskeje wósady žěla pěš mužow. y Simon Shkolnik, ceptař nimščiny za wukrajníkow ko ceptař se jomu wjelgin spódoba, dokulaž póna-

jo stawnje zasej nowycn tuži a jich familiowe stavizny.

Tencasma chóšebuska žydojska wósada jo eksistowała až do 1938. Tegdy jo měla 397 člonkow, mijazy nimi su byli gójce, pšawizni, wědomnostni abo pše-kupce. W Kristalowej nocy, 9. nowembra 1938, jo se teke synagoga w Chóšebuzu wót nacionalsocialistow wótpaliła a z tym znicyła žydojska wósada. Pó zakónčenju wójny 1945 jo bylo jano hyći 12 člonkow žydojskeje wósady žywych.

Žinsa ma žydojska wósada w Chóšebuzu wokoło 350 wěrjencych. Wšykne su se pšesedili do Nimskeje z něgajšnego Sowjetskego zwězka. Chóšebuska žydojska wósada wiži se ako nabóžne zgromáženstwo, kótarež se w přednem rěze stara wó žydojske nabóžne žywjenje. K tomu sluša pôsředkowanje tradicijow a stawiżnow žydojstwa. „Mamy žywe wósadne žywjenje. Swěšimy w synagoze wósebne žydojske swěženje ako *sabat* (žen wódychanja) kuždy pětk a sobotu. Nejwažnejši žwěžen žydojskego lěta jo *jom kipur* (žen wujadnanja). Z nim kónicy se žasešdñowny cas lutosci (pokuty), žož wujadnajomy se ze wšyknymi, kenž smy w běgu lěta zranili abo rozgniiali. Žwěžen *rošhašana* (Nowe lěto) trajo dwa dnja

20

zwucowanje 02

ZAKŁADNA ŠULA

Das Lehrwerk »Wuknjom serbski/Zwucujom serbski« mit den farbigen, illustrierten Lehrbüchern sowie den einfärbigen, bebilderten Arbeitsheften vermittelt sorbische/wendische Sprachkenntnisse. Das Fach Sorbisch/Wendisch unterscheidet sich von anderem Sprachunterricht dadurch, dass es nicht die Sprache eines fremden Landes, sondern der unmittelbaren Umgebung bzw. der heimatlichen Region vermittelt. Schülerrinnen und Schüler erlernen sie also als zweite Sprache ihrer engeren Heimat, der Niederlausitz, insofern sie nicht schon im Elternhaus bzw. im Kreise der Verwandtschaft oder im Kindergarten mit ihrem Klang vertraut wurden. Zum Lehrwerk gehört das Wörterverzeichnis »Słownick« (bok 77), das in den Klassenstufen 1 bis 6 eingesetzt werden kann.

Wuknjom serbski 1

wucbnica za 1. lětnik
Lehrbuch für das 1. Schuljahr
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa,
Ellen Schmidowa
ilustrorka: Daša Dicová-Bacmaňáková
2. naklad 2007, Ludowe nakładnistwo Domowina
28 bokow, wěcejbarwne
píśdank: wobrazowe a słowne kórtki, € 8,90
ISBN 978-3-7420-1195-4
skaz. c. 1/92/07-2B, [skazaś pla LND](#)

Zwucujom serbski 1

žělowy zešywka za 1. lětnik
Arbeitsheft für das 1. Schuljahr
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa,
Ellen Schmidowa
ilustrorka: Daša Dicová-Bacmaňáková
5. naklad 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina
36 bokow, jadnobarwne, € 5,90
ISBN 978-3-7420-1194-7
skaz. c. 1/91/20-5B, [skazaś pla LND](#)

Wuknjom serbski 1

wokablowy zešywka za 1. lětnik
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
ilustrorka: Daša Dicová-Bacmaňáková
2. naklad 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina
12 bokow, wěcejbarwne, € 4,90
ISBN 978-3-7420-1493-1
skaz. c. 1/142/20-2B, [skazaś pla LND](#)

Wokablowy zešywka jo za samokontrolu rěcnego stava wuknikow myslony. Na wósebnych lopjenach su wšykne słowa jadnotliwych lekcijow zwobraznjone. Tak jo za wuknikow pšecej widobne, kótare słowa deje hyšći zwucowaſ.

Wuknjom serbski 2

wucbnica za 2. lětnik
Lehrbuch für das 2. Schuljahr
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa,
Ellen Schmidowa
ilustrorka: Daša Dicová-Bacmaňáková
2. naklad 2008, Ludowe nakładnistwo Domowina
68 bokow, wěcejbarwne, € 12,90
ISBN 978-3-7420-1243-2
skaz. c. 2/71/08-2B, [skazaś pla LND](#)

Zwucujom serbski 2

želowy zešywka za 2. lětnik
Arbeitsheft für das 2. Schuljahr
wudawář: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa,
Ellen Schmidowa
ilustratorka: Daša Dicová-Bacmaňáková
6. naklad 2021 Ludowe nakładnistwo Domowina
44 bokow, jadnobarwne
€ 7,20
ISBN 978-3-7420-1244-9
skaz. c. 2/72/21-6B, [skazaś pla LND](#)

Wuknjom serbski 3

wucbnica za 3. lětnik
Lehrbuch für das 3. Schuljahr
wudawář: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa,
Ellen Schmidowa
ilustratorka: Gabriele Bäumler
2. naklad 2007, Ludowe nakładnistwo Domowina
72 bokow, wěcejbarwne
€ 13,90
ISBN 978-3-7420-1308-8
skaz. c. 3/96/07-2B, [skazaś pla LND](#)

Zwucujom serbski 3

želowy zešywka za 3. lětnik
Arbeitsheft für das 3. Schuljahr
wudawář: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa,
Ellen Schmidowa
ilustratorka: Gabriele Bäumler
4. naklad 2018, Ludowe nakładnistwo Domowina
56 bokow, jadnobarwne
€ 7,90
ISBN 978-3-7420-1309-5
skaz. c. 3/97/18-4B, [skazaś pla LND](#)

Wuknjom serbski 4

wucbnica za 4. do 6. lětnika
Lehrbuch für das 4. bis 6. Schuljahr
wudawář: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa, Ellen Schmidowa
ilustrator: Konrad Golz
2. naklad 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina
112 bokow, wěcejbarwne
€ 14,90
ISBN 978-3-7420-1456-6
skaz. c. 4/79/17-2B, [skazaś pla LND](#)

Zwucujom serbski 4

želowy zešywka za 4. do 6. lětnika
Arbeitsheft für das 4. bis 6. Schuljahr
wudawář: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa, Ellen Schmidowa
ilustrator: Konrad Golz
2. naklad 2016, Ludowe nakładnistwo Domowina
116 bokow, jadnobarwne, € 9,90
ISBN 978-3-7420-1459-7
skaz. c. 4/80/16-2B, [skazaś pla LND](#)

»Pórucenja za serbščinu« wopšimuju naraženja za rozdželenje mašízny do lekcijow a góžinow, mystery za zasježenje, skšušenje, wóspjetowanje a nałożowanje rěčnych jadnotkow, pokazki za zarědowanje rymow, basnijow, spiwow, bajkow a powěścow a kopěrowańske pśedłogi za wumólowanje, cytanje, pisanje a powědanje.

Die Lehrerhandreichungen »Pórucenja za serbščinu« beinhalten Empfehlungen für die Aufteilung des Lehrstoffes in Lektionen bzw. Unterrichtsstunden, ferner Beispiele für Einführung, Festigung, Wiederholung und Anwendung der Spracheinheiten; Hinweise dazu, wie sich Reime, Gedichte, Lieder, Märchen und Sagen in die Unterrichtseinheiten einbauen lassen sowie Kopiervorlagen zum Ausmalen, Lesen, Schreiben und Sprechen.

Pórucenja za serbščinu 1 (B)

pórucenja do ruki ceptařki/ceptarja k wucbnicy

»Wuknjom serbski 1« a želowemu zešywkoju »Zwucujom serbski 1«

awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa, Ellen Schmidowa

ilustracie: Daša Dicová-Bacmaňáková, E. Schmidowa

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

55 bokow, jadnobarwne, kopěrowańske pśedłogi

skaz. c. WP/03/01-1B, [skazaš pla RCW](#)

Pórucenja za serbščinu 2 (B)

pórucenja do ruki ceptařki/ceptarja k wucbnicy

»Wuknjom serbski 2« a želowemu zešywkoju »Zwucujom serbski 2«

awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa, Ellen Schmidowa

ilustracie: Daša Dicová-Bacmaňáková, E. Schmidowa

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

50 bokow, jadnobarwne, kopěrowańske pśedłogi

skaz. c. WP/09/02-1B, [skazaš pla RCW](#)

Pórucenja za serbščinu 3 (B)

pórucenja do ruki ceptařki/ceptarja k wucbnicy

»Wuknjom serbski 3« a želowemu zešywkoju »Zwucujom serbski 3«

awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa, Ellen Schmidowa

ilustracie: Gabriele Bäumler

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

71 bokow, jadnobarwne, kopěrowańske pśedłogi

skaz. c. L-3/70/05-1B, [skazaš pla RCW](#)

Pórucenja za serbščinu 4 (B)

pórucenja do ruki ceptařki/ceptarja k wucbnicy

»Wuknjom serbski 4«, želowemu zešywkoju »Zwucujom serbski 4« a wucbnicy »Wu nas a hynži«

awtorki: Rosemarie Frankowa, Ute Kieperowa, Ellen Schmidowa

ilustracie: Erika Baarmann

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

110 bokow, wěcejbarwne, kopěrowańske pśedłogi

skaz. c. L-4/217/15-1B, [skazaš pla RCW](#)

Wuknjom serbski 1-4

Słuchańskie teksty + nadawki z rozwézanjam /

Hörtexte + Aufgaben mit Lösungen

Pórucenja za serbščinu w zakładnej šuli /

Handreichung Sorbisch/Wendisch in der Grundschule

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańskie wuwijanje Chóšebuz (ABC)

projektowe nawjedowanje: Christiana Piniekowa

projektowe sobužělo: Margot Hašcyna, Tobias Geis

Teksty k wobrazam WS 1 napisała: Christiana Piniekowa

rěcne pśeglédzanie: Margot Hašcyna, Christiana Piniekowa,

Tobias Geis, Oleg Derepasko, Colett Šampatisowa

techniske spšigótowanje, wugótowanje, zgótowanje:

hyperworx - Medienproduktionen, Cottbus, Copytec, Cottbus

2., pó pśawopisu pśeglédzany nakład, ABC, Chóšebuz 2021,

[skazaš pla ABC](#)

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski

k dispozicji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Narska liška 1-3

zarédnik za ceptarja

didaktiski material k nałożowanju wobrazowych kórtkow,
za cuzorečnu wucbu serbščiny w lětnikach 1 do 3

Lehrmaterial mit didaktischen Empfehlungen
und Bildkarten, 1. bis 3. Schuljahr

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtorka: Simona Česlina

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2015, Ludowe nakładnistwo Domowina

zarédnik, 147 kórtkow, słowne kórtki, brošura

wěcejbarwne, € 28,00

ISBN 978-3-7420-1504-4

skaz. c. 1/146/15-1B, [skazaś pla LND](#)

Narska liška 1-3

wobrazowe kórtki za wuknika 1.-3. lětnika

Bildkarten, Lernmaterial für Schüler im 1. bis 3. Schuljahr

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2015, Ludowe nakładnistwo Domowina

142 kórtkow, wěcejbarwne, € 18,00

ISBN 978-3-7420-2350-6

skaz. c. 1/147/15-1B, [skazaś pla LND](#)

Narska liška 1-3

želowe łopjena za wuknika 1.-3. lětnika

Arbeitsblätter, Lernmaterial für Schüler

im 1. bis 3. Schuljahr

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtorka: Tatjana Kadotšnikowa

ilustratorka: Gudrun Lenz

3. naklad 2024, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 9,90

ISBN 978-3-7420-2387-2

skaz. c. 1/148/24-3B

[skazaś pla LND](#)

Narska liška 1-3

grajne plany
graša za wuknikow 1. do 3. lětnika
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtor: Maks Bagač
ilustrorka: Gudrun Lenz
1. naklad 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina
wěcejbarwne, format A3, € 14,90
ISBN 978-3-7420-2782-5
skaz. c. 1/172/23-1B
skazaś pla LND

Narska liška 4-6

zarědnik za ceptarja
didaktiski material k nałożowanju wobrazowych kórkow,
za czoręcnu wucbu serbšciny w lětnikach 4 do 6
Lehrmaterial mit didaktischen Empfehlungen
und Bildkarten, 4. bis 6. Schuljahr
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
ilustrorka: Gudrun Lenz
1. naklad 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina
zarědnik, 168 kórkow, słowne kórkki, brošura, wěcejbarwne
€ 28,00
ISBN 978-3-7420-2449-7
skaz. c. 4/95/17-1B, skazaś pla LND

Narska liška 4-6

wobrazowe kórkki za wuknika 4. do 6. lětnika
Bildkarten, Lernmaterial für Schüler im 4. bis 6. Schuljahr
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorka: Simona Česlina
ilustrorka: Gudrun Lenz
1. naklad 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina
168 kórkow, wěcejbarwne
€ 18,00
ISBN 978-3-7420-2448-0
skaz. c. 4/96/17-1B, skazaś pla LND

Narska liška 4-6

žéłowe lopjena za wuknika 4.-6. lětnika

Arbeitsblätter, Lernmaterial für Schüler im 4. bis 6. Schuljahr
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

zestajař: Franc Juro Deuse

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. nakład 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 12,90

ISBN 978-3-7420-2711-5

skaz. c. 4/107/22-1B, skazaš pla LND

Narska liška 4-6

grajne plany

graša za wuknikow 4. do 6. lětnika

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtor: Maks Bagać

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. nakład 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, format A3, € 14,90

ISBN 978-3-7420-2792-4

skaz. c. 4/108/23-1B

skazaš pla LND

W NARZ DOMA – W KUPADLE

1. Cytaj tekst a wótegoroň na pšašanju.

W kupadle staromy se wó wiednu hygienu.
Wjelgin woźno za hygienu jo myjnica.
W myjnicy wużywamy mydlo, pak za ruce, pak
za woblico. Z česokom obo ze ščotku mózomys swoje
włose do rěcha spáros. Pěswe kupadlo ma teke wanu
ubó dušu. Gaž comy włose wumryš, trjebamys šampun a vješe wody. Njesmjo
jelowař csty hantwal. Gaž jo počko njecysto, pšito do počkanijskoje mašiny.

2. Za co wużywamy mydlo w myjnicy?

3. Kak mózomys swoje włose do rěcha spáros?

4. Za pšito njecisty hantwal?

Słownictwo:
wó wiednu hygienu – um die tägliche Hygiene
pak za ruce, pak – entweder für die Hände, oder
włose wumryš – Haare waschen
njecisty hantwal – darf nicht fehien
počko – die Wäsche

WÓTRĘ DNJA – ČE CYNIMY TAKSTANIAKU – WAS MACHEM WIS

1. Zapis pěswe słowa.

2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.

7.

Wu nas a hynži

Wulicowanja, wěcne teksty a basni

Zběrka za 4. do 6. lětníka

Textsammlung zu landeskundlichen und Alltagsthemen,

4. bis 6. Schuljahr

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorki: Rosemarie Frankowa, Ilte Kieperow

autorki: Rosanna
Ellen Schmidowa

ilustrator: Konrad Golz

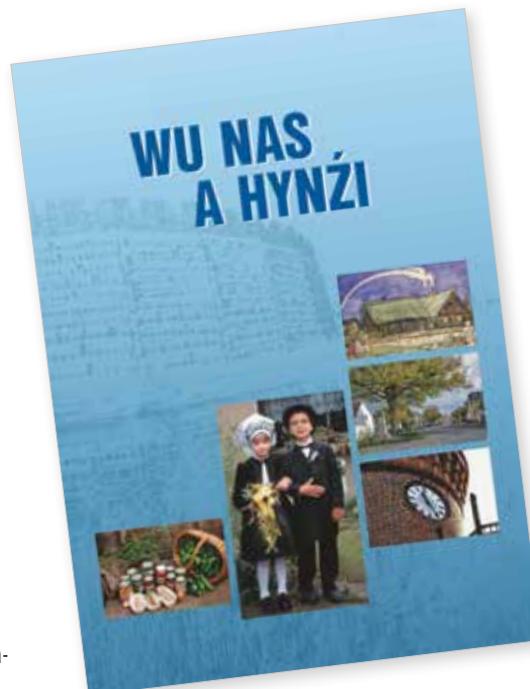
74 fotografijow reprodukcijow kórtow

1. nakład 2014. Ludowe nakładniwo Domowina

I. Nakład 2014, Ludowe nakładništwe
ca 111 hoków, węciejharwne, € 15,90

ISBN 978-3-7420-1458-0

ISBN 778-5-7420-1438-0

Wucbnica słuša k 4. žéloju wuceńskeje a wuknjeńskeje serije. Wuknjom serbski, Zwucujom serbski a Pórucenja. Wóna jo za wětšý žél z teju wucbnicu a tym žélowym zešywkom tematiski wótglósowana. Wóna wobstoj ze slédujúcich tematiskich kapitlow: Serbska ludowa kultura (7 tekstow), Serbske nałogi w běgu lěta (11 tekstow), W kuchni a domacnosći (12 tekstow), Pširoda a wobswět (7 tekstow), Wśedne tšejeńka a dożywjenja (14 tekstow), Serbske powěści (7 tekstow), Žywjenje a žělo tencas a žinsa (19 tekstow), Z historije (8 tekstow), Serbske wósobiny (10 tekstow). Teksty teje zběrki su fakultatiwne pórucenje za wšakoraku rěcnu pôtrjebu; wóni maju rozdželny rěcny niwow a wšaki stopjeń šežkoscí. Písidane su serbsko-nimske słowne lisćiny a dalšne słowne rozkladowanja w serbskej rěcy (imersiwnje). Ku kuždemu tekstoju su pokazki k mózgnym nadawkam za wuknjecich abo k metodiskemu póstupowanju pódane. Zběrka njejo dla swójeje wobšyrnosći za dopołne wótželanie myslona.

Das Lehrbuch gehört zum 4. Teil der Lehr- und Lernserie Wuknjom serbski, Zwucujom serbski und Lehrerhandreichung. Es ist zum größten Teil mit dem Lehrbuch und dem Arbeitsheft thematisch abgestimmt. Es besteht aus folgenden thematischen Kapiteln: Sorbische/Wendische Volkskultur (7 Texte), Sorbische/Wendische Bräuche im Jahreslauf (11 Texte), In Küche und Haushalt (12 Texte), Natur und Umwelt (7 Texte), Alltägliche Ereignisse und Erlebnisse (14 Texte), Sorbische/Wendische Sagen (7 Texte), Leben und Arbeit früher und heute (19 Texte), Aus der Geschichte (8 Texte), Sorbische/Wendische Persönlichkeiten (10 Texte). Die Texte dieser Sammlung sind ein fakultatives Angebot für verschiedenen Sprachbedarf; sie haben ein unterschiedliches Sprachniveau und verschiedene Schwierigkeitsgrade. Beigefügt sind sorbisch-deutsche Wörterlisten und weitere Worterklärungen in sorbischer/wendischer Sprache (immersiv). Zu jedem Text gibt es Hinweise zu Aufgaben für die Schüler/innen oder zur didaktischen Herangehensweise. Die Sammlung ist auf Grund ihres Umfangs nicht zum vollständigen Abarbeiten gedacht.

Mój swět we wobrazach

wudawać: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtorka: Daniela Heeleanowa

ilustratorka: Gudrun Lenz

redakcja: Madlena Norbergowa

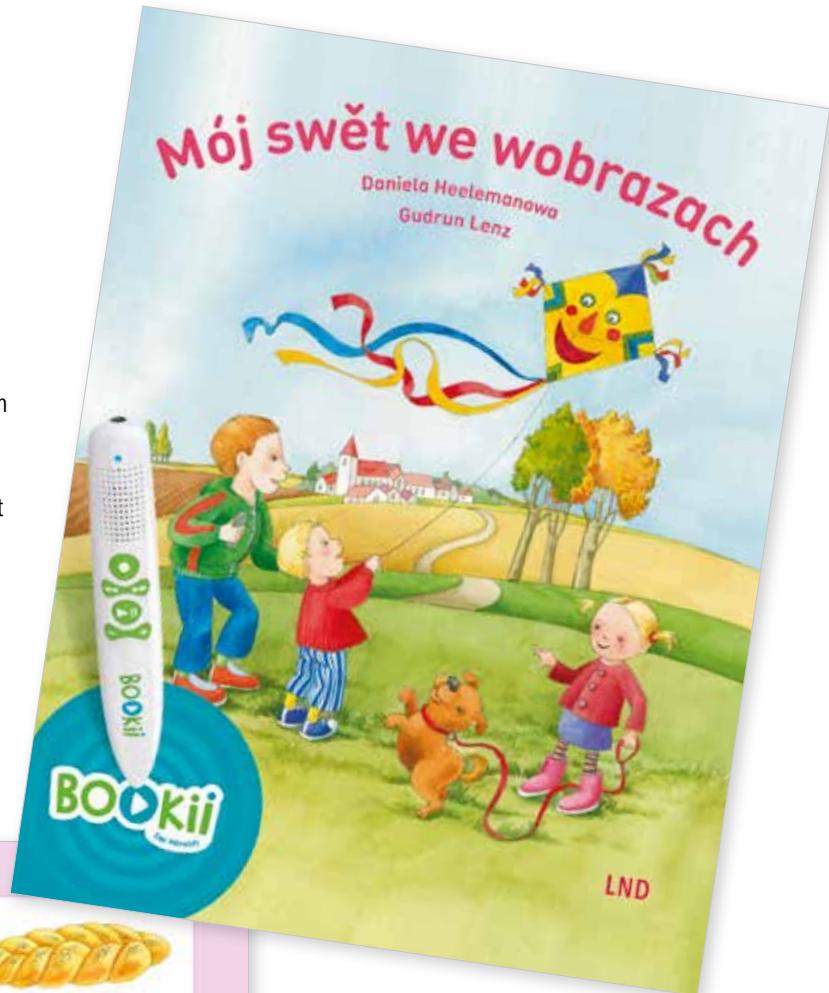
1. nakład 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina

€ 24,90

ISBN 978-3-7420-2635-4

skaz. c. 0/154/20-1W, skazaś pla LND

»Mój swět we wobrazach« ist das Nachfolgebuch des sorbischen/wendischen Bildwörterbuchs, damit jedoch nicht mehr vergleichbar. Nach Maßgaben moderner Pädagogik und Technik liegt ein NEUES digitales und interaktives Lehr- und Lernmaterial vor. Es funktioniert mit einem BOOKii-Stift, den man auf Vignetten, Personen, Tiere oder Symbole hält und dann entsprechende Wörter, Sätze, kurze Dialoge, Töne, Sprüche oder Lieder hört. Durch die Kombination: Bild – Wort, Szene – Dialog gestaltet sich das Lernen leicht und spielerisch. Aufgeteilt ist das Buch in sechs Themenbereiche, die in weitere Unterthemen geglie-

Jatšy

88

dert sind. So ist der wichtigste Wortschatz für Vorschul- und Schulkinder sowie für Sorbisch/Wendisch Lernende zusammengestellt. Zu hören sind 37 Sprecher aller Generationen, sowohl Kinder als auch Muttersprachler, was das Buch sehr authentisch macht. So kann man also Anton, Frida und Timo und ihre Familie, ihre Freunde und Bekannten durch das Buch begleiten und mit ihnen den Alltag, Hobbys, die Arbeit im Haushalt und im Garten, die Jahreszeiten, Traditionen und Bräuche oder kleine Abenteuer in der Natur erleben. Von den Bildern und Wörtern lassen sich auch Übungen oder kleine Spiele ableiten. Kreativität ist gefragt! Ein Register aller Vokabeln sowie Hinweise für die richtige Aussprache sind im Buch integriert. Wer alle Wörter, ergänzt mit Sätzen sowie Dialogen, haben möchte, kann sich im WITAJ-Sprachzentrum Cottbus das gesamte Textmanuskript bestellen. Der digitale Hörstift BOOKii ist nicht automatisch Bestandteil des Buches, sondern muss separat erworben werden.

W městě

Wjedro

Meine sorbische/wendische Sprachtruhe

material za spěchowanje rěcy w serbskej wucbje
 Material für die Sprachförderung im Sorbischunterricht
 wudawář: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
 zestajała: Janina Krygarjowa
 z górnoserbščiny: Kathrin Šwjelina
 ilustrator: Konrad Golz
 1. naklad 2012, Ludowe nakładnistwo Domowina
 wěcejbarwne, € 9,90
 ISBN 978-3-7420-1460-3
 skaz. c. 0/146/12-1B, [skazaś pla LND](#)

»Meine sorbische/wendische Sprachtruhe – Mója serbska rěcna lodka« jo píśdatny material k wobrazowemu słownikuju »Mein sorbisches/wendisches Bildwörterbuch« a k CD-ROM »Mein sorbisches/wendisches Computer-Bildwörterbuch«. Graše wopśimuju temowe wobłuki ze žywjenja góleša, na pś. »na jsy«, »naš dom«, »w šuli« a pódobne. Ku kuždemu temowemu wobłukoju pśedlažy rědny wobraz we wjelikosći A3 a pśerězneje 60 kórkow. Temowe wobraze pórucuju žíšam wjeleboce móžnosti powědanja. Kórtki maju na předkownem boce wobraz a na slěznem boce su wótpowědne pomjenjenja napisane. »Mója serbska rěcna lodka« jo koncipērowana za diferencērowane žělo wót 1. do 4. lětnika, ale teke w frontalnej wucbje móžo se rowno tak wužýwaś ako w lichem žěle abo w spěchowańskej wucbje.

»Meine sorbische/wendische Sprachtruhe« kann für die differenzierte Arbeit in den Klassenstufen 1 bis 4 sowohl im Frontalunterricht als auch in der Freiarbeit und im Förderunterricht eingesetzt werden. Darüber hinaus kann sie für Übungen zu Hause genutzt werden. Die Sprachtruhe behandelt sechs Themenbereiche aus der unmittelbaren Erlebnis und Erfahrungswelt der Kinder im Grundschulalter. Anhand von jeweils einem detailreich illustrierten Erzählbild und den dazugehörigen Wortschatzkarten werden die Kinder zum Sprechen und Beschreiben animiert.

Měto, Ajta a Dadko na prozniach

Měto, Ajta und Dadko in den Ferien
 Wobrazowe knigły za žíši, kenž wuknu serbski
 Bilderbuch für Kinder, die Sorbisch/Wendisch lernen
 autora: Eugen Spálený, Lídya Zubajová
 ilustracie: Jarmila Dicová-Ondrejková
 dolnoserbski: Erika Janowa
 Mladé letá, Bratislava 1987
 Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšyn 1987
 144 bokow, wěcejbarwne, pśidank, kšuta wěžba, € 6,90
 ISBN 978-3-7420-0174-0
 skaz. c. 0/79/87-1, [skazaś pla LND](#)

Didaktiski wobrazowy material »Lětne case« służy wuwišu recepcyjnego a reproduktywnego rěcneje kompetence pśedšulskich žísi a wuknjecych do 3. lětnika. Wón pśipomaga rozšyriſ słowoskład, wutwóriſ rozměſe zasadnych sadowych strukturów, pósředniſ do wěsteje měry znaſa a techniki reproduktivnego monologiskego a interakciskego dialogiskego powědanja. Material se póbitojo w rozdželných stopnijach šéžkoſci. Pó strukturje ma material styri wšak wenkownje ze sobu zwisujuce, ale weto za wužywanje njewótwisne tematiske źele - styri lětne case ako wobrazowe serije z pśirédowanym rěčnym materialom. Kuždy lětny cas se za sebje wobjadnawa. Styri lětne case su ze sobu zwězane pśez to, až stej jadnajucej wósobje pšecej ten samy gólc a to same žowćo. Ku kuždemu lětnemu casoju słuſa pěſ barwojtych wobrazow, krotke wulicowanje ku kuždemu jadnotliwemu wobrazoju, kompleks pšaſanow k tomu tekſtu z wótpowědnymi móžnymi wótegronami žísi. W dodanku jo rěd z lětnymi casami jano indirektnje zwisujucy cytaňskich tekſtów za 1. do 3. lětnika WITAJ-wuchy. Ku kuždemu tekſtu słuſa žělowe lopjeno ze zwucowańskimi nadawkami k rozměſu tekſta a k powědanju.

Lětne case

4 wobrazowe serije z didaktiskim materialom, do ruki wótkublańki/ceptańki
wudawań: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Margitta Altkrügerowa
didaktiske pšíželo: Ingrid Hustetowa
ilustrorka: Gudrun Lenz
1. nakład 2019
zarědnik 268 bokow, wěcejbarwne, njewězane, 20 jadnotliwych ilustracijow A4
skaz. c. L-0/270/19-1W, skazaś pla RCW

Serbšcina. Rahmenlehrplan Moderne Fremdsprachen Sorbsisch/Wendisch – Šulskointerny wucbny plan/ Schulinterner Lehrplan

projektowe nawjedowanje: Christiana Piniekowa
projektowe sobužělo: Constanze Meršeńcojc,
Angela Šurmanowa
wudawań: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwiſanje Chóſebuz (ABC)
Chóſebuz 2016, zarědnik za šulski material
skazaś pla ABC

5. WOBRAZ

Njejo pěškowy grožik kšasny? Kšuty a gjardy stoj pši brjoze jazor. Poinej wobžiwowanja gledatej Jan a Sabina na swojo twarjenje.
„Njejo wón rědry? Žeden torm njestoj kšiwy, woknow ma dosć, a kšuty a rowny jo cely pěškowy grožik“, se wjaseli Jan.
„Nento ga by rědryne bylo, gabry grožik wjèle dnjow stojecy wóstaſ. Móžomej drugi žerí za sej pláš a how dalej grajkaſ. Mě se co něnto da wódy“, groni Sabina njesčerpnje. „Comej Naraz wola Jan zglosom: „Ctož ako předny we wóže jo – na městno, gótowe, start!“

Přašanja a wótegrona

přašanje	jadnore wótegrono	rozšyrjone wótegrono
1. Žo stoj pěškowy grožik?	* pši brjoze (jazor)	* (Pěškowy) grožik / wón stoj pši brjoze (jazor).
2. Kak gledatej góleſi?	* [wobžiwowanje]	* Góleſi / wóněj (swój) grož wobžiwojotę. * Góleſi / wóněj gledatej poinej wobžiwowanja na (swój) grožik.
3. Cogoda wobžiwojotę Sabina a Jan swój grožik?	* dokulaž jo rědry / kšasny * dokulaž stoj gjardy * dokulaž ma wokna	* (Dokulaž) stoj gjardy pši brjoze. * (Dokulaž) grožik / wón (jo kšasny) (a) stoj (kšuty) (a) (gjardy) pši brjoze (jazor). Tormy njestoje kšiwe, woknow ma dosć. * Sabina a Jan / wóněj wobžiwojotę (swój) grožik, dokulaž wón (jo kšasny) (a) stoj (kšuty) (a) (gjardy) pši brjoze (jazor).
4. Kaku naſeju ma Sabina?	* Grožik dej stojecy wóstaſ. * až grožik dljuko stoj	* Sabina / wónna ma naſeju, až grožik wjèle dnjow stojecy wóstaſ / dljuko stoj.
5. Kake wubžiwowanje wuwotajo Jan?	* Na městno, gótowe, start!	* Ctož ako předny we wóže jo. * Jan / wón wota: „Ctož ako předny we wóže jo – na městno, gótowe, start!“
6. Co móžoſi we wóže wšykno cnyſ?	* se kupaſ / plarſas / pléwaſ / grajkas	* We wóže móžoſi / móžom(y) (se kupaſ), (plarſas), (pléwaſ), (grajkas).

LĚTNE CASE / ŽEŠ / NELIČKA REZULTANTA / S. WUDAWA

Rahmenlehrplan Moderne Fremdsprachen
Sorbsisch/Wendisch

Serbšcina

Šulskointerny wucbny plan
Schulinterner Lehrplan

Z fiblu »Lutk 1« a k njej słušajucym pisaškim zešywkom wuwu-
cujo se pśedewšym pó kriterijach imersije, ale pó pótřebnosti
se zapšímujo teke metoda czuorčneje wucby. Wucba jo zwězana
z maminorēcneju wucbu nimšćiny a se pomina dobre wótgloso-
wanje mjazy wobyma ceptařkoma (ceptarjoma).

Lutk 1

fibla za 1. lětnik, žělowe knigły

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna, w nadawku Žělanišča za serbske

kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustratorka: Katharina Bußhoff

2. naklad 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina

72 bokow, wěcejbarwne, k tomu dodank k baslenju,

mólowanju a zwucowanju, € 17,90

ISBN 978-3-7420-2454-1

skaz. c. 1/149/20-2W, skazaš pla LND

1

2

24
25

Mashamy na čteženje k vobrazu. Volicujom. Wysylyšom. Wysylyšom na sinnost jek i hledíkujom.

Wóna Wóna teke

lo loli li limo Li Lilo Lino Ni Nina Nini Nino

Limo a loli

*Mino ma loli.
Ma Lilo teke loli?
Jo, wóna ma teke loli.
Lino ma limo.
Ma Nina teke limo?
Nina njama limo.
Wóna ma loli.
Ma Nini teke loli?
Jo, wóna ma teke loli.*

Niechamy na čtežení a vobrazování. Čtěním slova wóna, Wóna a teke učíme se. Wysylyšom na sinnost jek i hledíkujom. Wysylyšom na zájem a zájmu. Cítíme slovo.

Lutk 1

pisański zešywki, síšcane pismo

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna, w nadawku Žělanišča za serbske

kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustratorka: Katharina Bußhoff

3. nakład 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina

43 bokow, wěcejbarwne, perforowane, € 8,90

ISBN 978-3-7420-2528-9

skaz. c. 1/151/23-3W, skazaš pla LND

Lutk 1

pisański zešywki, šulske wuchadne pismo

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna, w nadawku Žělanišča za serbske

kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustratorka: Katharina Bußhoff

2. nakład 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina

43 bokow, wěcejbarwne, perforowane, € 8,90

ISBN 978-3-7420-2541-8

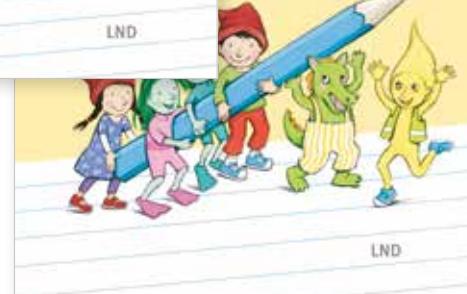
skaz. c. 1/152/20-2W, skazaš pla LND

Šišcane pismo

1
zešywki

še uuchadne pismo

1

A A A A

2

S S S S

10

Widzimy i pišemo: A i změněte rázecího listu. Červeny a pláštny pismaka A a a. Červeny v lehcejne wějkej pismaki A.

Widzimy i pišemo: Š a změněte rázecího listu. Červeny a pláštny pismaka Š a Š. Widzimy i pišemo: vějkej pismaki Š z malym pláštnikom Š.

34

1

A A A A

2

S S S S

10

Widzimy i pišemo: A i změněte rázecího listu. Červeny a pláštny pismaka A a a. Červeny v lehcejne wějkej pismaki A.

Widzimy i pišemo: Š a změněte rázecího listu. Červeny a pláštny pismaka Š a Š. Widzimy i pišemo: vějkej pismaki Š z malym pláštnikom Š.

34

Lutk 1 Toflowe aplikacije

słowne a wobrazowe aplikacje

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna, w nadawku Žělanišća za serbske

kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustratorka: Katharina Bußhoff

1. nakład 2018, Ludowe nakładnistwo Domowina

€ 28,00

ISBN 978-3-7420-2548-7

skaz. c. 1/154/18-1W, skazař pla LND

Lutk 1 Pišomy pilnje

pisański zešywk, šulske wuchadne pismo

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna, w nadawku Žělanišća za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustratorka: Katharina Bußhoff

2. nakład 2021, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 8,90

ISBN 978-3-7420-2580-7

skaz. c. 1/158/21-W, skazař pla LND

Lutk 1: pupka Mino

pó ilustraciji: Katharina Bußhoff

tekstilne wugótowanje: Delia E. Münch

produkcja: Trachtenschneiderei Doris Heinze e. K.

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

Chóšebuz 2019, skazař pla ABC

Mino spielt Fußball
kopjo (kopaš) ſ

F 55/PZ 34; F 56; F 72

ABONĚRUJŠO PŁOMJE!

Kuždy mijasec namakaju cytački a cytarje w Płomjenju dopise cytarjow, nowe serbske wulicowanja, bajki abo powěści. W kuždem wudašu su teke spiw abo baseń, tšojeńka, dialogi a comici, kótarež pódpreraju aktiwe wuknjenje dolnoserbštiny. Teksty wó serbskich stawiznach, reportaže wó pširoze a sportowe pšinoski rowno tak wótměnu napóraju. Zajmnostki wó starych a nowych wunamakanjach, recepty, basleńske boki a kuriozności wudopołnuju pórucenje temow. Žorty, pytańske wobraxe, gódańka a wobraxe k wumólowanju, se wě, teke njesměju felowaś.

Jeden Monat warten unsere Leserinnen und Leser gespannt auf die niedersorbische Kinderzeitschrift »Płomje«. Darin finden sie Leserzuschriften, neue sorbische Erzählungen, Märchen oder Sagen. In jeder Ausgabe gibt es auch ein Lied oder Gedicht, Dialoge und Comics, welche das aktive Lernen des Niedersorbischen fördern.

Für Abwechslung sorgen ebenso Beiträge über sorbische Geschichts-, Reportagen über die Natur sowie Sportbeiträge. Interessantes über alte und neue Erfindungen, Rezepte, Basteltipps und Kuriositäten runden das Themenangebot ab. Witze, Suchbilder, Rätsel und Ausmalbilder dürfen im Kindermagazin selbstverständlich auch nicht fehlen.

Werby (1) – a-konjugacija

Nejwětšy žěl werbow, kenž se kófice na -aš, se konjugěrujo tak ako w tabeli dołoje. To jo **a-konjugacija**

	1. wósoba	2. wósoba	3. wósoba
singular	ja spiwam	ty spiwáš	wóna spiwá
dual	mej spiwamej	wej spiwatej	wónej spiwatej
plural	my spiwamy	wy spiwášo	wóni spiwaju

Glědajšo: Dajo teke werby, kenž se kófice na -aš a njestušaju do a-konjugacije!
wón/wóna/wóno: klincy (klincaš), pišo (pisaš), znajo (znaš), stoj (stojaš), zwucujo (zwucowaš) atd.

1. Pódšmarni w slědujacych sadach werby w a-konjugacji!
Unterstreiche in folgenden Sätzen die Verben der a-Konjugation!

1. Výška větraje cakamy na dešć.
2. ke dva raza, prědny raz doma a drugi raz w šuli?
3. v gólc, wón pšecej mamje a starkemu pomaga.
4. optery lětaj wjelgin malsnje, ale su teke wjelgin glosne.
5. rjatej gromaže w kantinje.
6. pšašašo, gaž wótegrono južo znajošo?
7. ram akle zeger žewješich, mlogi raz hyšći pózdzej.
8. j se lubjej tłustu jaku, wuglěda za njewjedrom.

Werkzeuge für die Konjugation der Verben mit -aš:
Werkzeuge für die Konjugation der Verben mit -aš:
Werkzeuge für die Konjugation der Verben mit -aš:
Werkzeuge für die Konjugation der Verben mit -aš:

žělamej	glědamy	wej
wjacerja	wy	my
ty	pytatej	snědašo

NOWE

LUTK 1 spiw a notowe łopjeno: Naš serbski ABC.

Spiwańka

projektowe nawjedowanje / Projektleitung: dr. Emilia Anna Nimcowa

projektowe sobužělo / Projektmitarbeit: Hanka Jeścyna, Michaela Zeisigowa

wugótowanje notow / Gestaltung der Noten: Gerald Šejn
muzikaliske pšewózowanje / musikalische Begleitung:

Frank Kossick

spiwała jo / Gesang: Louisa Kossickoč

nagrawanje, wobżělanje / Aufnahmen,
Bearbeitung: Gerald Šejn

ABC, Chósebusz 2023

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektronički k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Naš serbski ABC

tekst a melodija: Stephen Jäschke

♩ = 100

LUTK 1 Spiwańka, Notowe łopjeno, © ABC, Chósebusz 2023
projektowe nawjedowanje / Projektleitung: dr. Emilia Anna Nimcowa
projektowe sobužělo / Projektmitarbeit: Hanka Jeścyna, Michaela Zeisigowa
wugótowanje notow / Gestaltung der Noten: Gerald Šejn
muzikaliske pšewózowanje / musikalische Begleitung: Frank Kossick
spiwała jo / Gesang: Louisa Kossickoč
nagrawanje, wobżělanje / Aufnahmen, Bearbeitung: Gerald Šejn

ABC

www.sotra.app

so tra Sorbian Translator

nimščina górnoserbščina dolnoserbščina

češčina (beta)

0 / 6000 znaków

Přesym zapóðaj tekst:

nimščina górnoserbščina dolnoserbščina

češčina (beta)

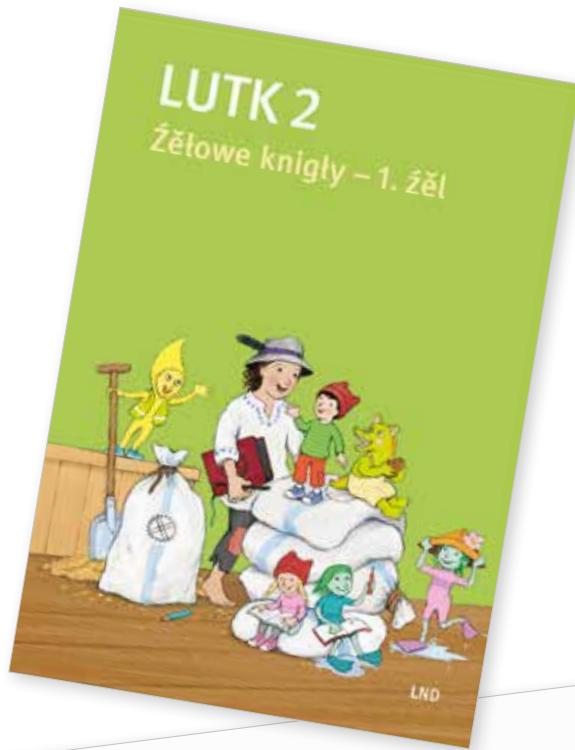
How stoj pŕestajony tekst.
Přestájaj se myšti dalj wuwijo. To godia jo waźne, až píšelok píeglédaš a w datym paze pórčiš.

Lutk 2 – 1. žěl

žělowe knigły

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorka: Hanka Ječyna, w nadawku Žěłanišća za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
ilustratorka: Katharina Bußhoff

1. nakład 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina
113 bokow, wěcejbarwne,
z basleńskimi pśedłogami, € 16,90
ISBN 978-3-7420-2780-1
skaz. c. 2/117/23-1W
skazaś pla LND

NOWE

Lutk 2 – 2. žěl

žělowe knigły

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorka: Hanka Ječyna,

w nadawku Žěłanišća za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustratorka: Katharina Bußhoff

1. nakład 2024,
Ludowe nakładnistwo Domowina
142 bokow, wěcejbarwne, z basleńskimi
pśedłogami
€ 18,90
ISBN 978-3-7420-2779-5
skaz. c. 2/118/24-1W
skazaś pla LND

7. *Sluchamy o cytam.*

Wužimy

*Nino jo něnto teke wuknica. Wóna wjeigin rada cyta.
Wóna seži z Minom a Ninom na špundowanju. Wóni wuži.*

*Nino jo na rěže. Wóna wuži zložku kšuš. Nino smějo hyšči raz wuži.
Wóna wuži a wuži a wuži.
Skóńcnie wuži zložku ca.*

Mino a Nino se chachotaj. Wónel cytaj: „kšušca“. „Co jo kšušca?“, se pšařa Nino? Něnto Nino se teke chacha. To jo luštne graše.

*Ako drugi jo Mino na rěže. Wón wuži zložku šor.
Mino wola: „Nino, ja triebam twój zložku ca!“ „Né, né“, protestērujo Nino. „Tu zložku musyš sam wuži!“*

Mino wuži zložku ka.

Něnto Nino a Mino pyšpocotej:

„Comej měniš?“

Ale Nino wola wjasele:

„Wopakil ja som na rěže!“

	je se pšučujem: suset/susedi mi pšučuje	zvucijem cyfri:	cytam dieje:	cytam wjeigin rady:
☐	☐	☐	☐	☐

*Sluchamy o rytony Nekol. Witajemšmy na pláščanju a gromotu. Ideme, zdejši čili wuži.
Znacíjemy také v nošich cytak. Pšučujem čarunka.*

68 wósymiščesčasat

LUTK - Słownick za lětniki 1-4

jadnorčeny słownick za rědownje 1-4 w bilingualnej

WITAJ-wucbj

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

zestajař: Franc Juro Deuse

ilustracie: Katharina Bußhoff

1. naklad 2021, Ludowe nakładnistwo Domowina

176 bokow, wěcejbarwne, € 12,90

ISBN 978-3-7420-2678-1

skaz. c. 1/164/21-1W, skazaš pla LND

Lutk - Želowy zešywko k słownicku za lětnika 1-2

zwucowański zešywko za wužywanje słownicka za lětnika 1-2

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

zestajař: Franc Juro Deuse

ilustracie: Katharina Bußhoff

1. naklad 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina

44 bokow, wěcejbarwne, € 4,90

ISBN 978-3-7420-2712-2

skaz. c. 1/166/22-1W, skazaš pla LND

A	B	C
D	E	F
G	H	I
J	K	L
M	N	O
P	R	S
S	T	U
V	W	Z

drogi

domacny, -a, -e
domacny nadawk,
domacne nadawki

domino

domoj

Domowina

domownica, domownice

domownik, domowniki

domownja

dopask, dopaski

dopisaš,
ty dopišoš,
vôno jo dopisala,
dopisiš!

doznaš,
vôno jo doznaš

dowol, dowole

dowolaf, dowolarje

dowolařka, dowolařki

dožviš,
ty dožvišoš,
vôno jo doživila,
doživ!

doživjenje, doživjenja

drastwa, drastwy

Drjece

Drjenow

drjewo

drježdžany

Drjowk

„ny, -a, -e,
nješy, -a, -e,
irobnešy, -a, -e

ga, drogi,
žko, drožki

ogi, -a, -e,

Napiš substantivi a numer baka a wumoluj dypki z pšaveju barwu!

rod substantiv bok 35

pjerownica

rod substantiv bok

35

módra barwa

cerwjená barwa

žlota barwa

zelená barwa

femininowe plural abo pluraletantum maskulinowe neutrumowe

Kótare barwy staje za kótare substantivi? Zwěž!

35

Lutk - Želowy zešywk k słownickoju za lětnika 3-4

zwucowański zešywk za wužywanje słownicka za lětnika 3-4
wudawať: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
zestajał: Franc Juro Deuse
ilustracie: Katharina Bußhoff
1. nakład 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina
44 bokow, wěcejbarwne, € 4,90
ISBN 978-3-7420-2713-9
skaz. c. 3/136/22-1W
skazaś pla LND

Rěduj słowa pô alfabeſe! Žiwaj na drugi pismik!

sčena
snědaš
sandula

słownik
skóck
swěžen

witaſ
wence
wrotaſ

wšykno
wokolina
wjelk

pyšpotas
pčołka
Prjawoz

pałkaſ
pjenjeze
piratka

sandala

Namakaj słowa z ó!

wórjech

bok

128

bok

24

Lutk 1, Cołn zukow

nazukowa tabela, plakat

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna, w nadawku Žělaniča

za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ilustrorka: Katharina Bußhoff

1. nakład 2021, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, format A1, € 8,00

ISBN 978-3-7420-2676-7

skaz. c. 1/167/21-1W

skazaś pla LND

Lutk 1, Cołn zukow (BOOKii)

nazukowa tabela

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtorka: Hanka Ješcyna

ilustrorka: Katharina Bußhoff

redakcja: Maks Bagańc

1. nakład 2023

wěcejbarwne

skaz. c. 1/149/22-1W

skazaś pla RCW

NOWE

Cytańske łopjena za serbščinu we Witaj-wucbje
w zakladnej šuli rědownja 1

dodank w ceptańskich pórucenjach Fible Lutk 1

Leseblätter für den Witaj-Unterricht Sorbisch/Wendisch
in der Grundschule Klasse 1

Anhang in der Lehrerhandreichung der Fibel Lutk 1

wudawaf / Herausgeber: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chósebusz / Arbeitstelle für sorbische/wendische
Bildungsentwicklung Cottbus (ABC)

projektowe nawjedowanje / Projektleitung:

dr. Christiana Piniekowa, dr. Emilia Anna Nimcowa
projektowe sobuželo / Projektmitarbeit: Hanka Ješcyna,

Ute Kieperowa, Evelyn Zschörneckowa

ilustracie / Illustrationen: Katharina Bußhoff

wugótowanje / Gestaltung: Iris Brankačkowa

ABC 2023

Material stoj ceptačkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Pokazowaf

Cytańska łopjeno.	Fible bok	Pismik
1	8, 9	m, M, a, A
2	11	y
3	13	i
4	15	o, O
5	17	l, L
6	19	e, E
7	21	n, N
8	23	p, P
9	25	t, T
10	27	l, L
11	29	u, U
12	31	s, S
13	33	z, Z
14	35	r, R
15	37	h, H
16	39	ch, CH
17	41	d, D
18	43	w, W
19	45	f, F
20	47, 48	b, B
21	50	k, K
22	52	g, G
23	54	š, Š
24	56	š, Š
25	58	c, C

ABC Cytańska Łopjena, Autorki: Katharina Bußhoff, wugótowanje: Brankačkowa
© ABC Chósebusz 2023
L1-LHR-CYLO_Pokazowaf

Pismika – c, C

c
co*
cop
copo

c
ce
cesu
cesum
cesumo
cesumom

c
cy
cyk
cyki
cykim
cykimi

c
cu
cuzi
cuzim
cuzimy

ABC L1-LHR-CYTAŃSCZE ŁOPJENA, ilustracj: Katharina Bußhoff, wugótowanje: Brankačkowa
© ABC Chósebusz 2022
L1-LHR-CYLO_25_Lutk 1 Fible bok 58 – Pismika c, C

Pismika – t, T

t
to*
tom*

t
ta*
tam*
tama
tamo

t
ty*
tyt
tylo

t
te*
tet
teto
teta
tetam
tetami
tetamy

C
Ce
Cesyk
Cesykom
Cesykoma

T
Ti
Tim*

T
Te*
Ten*
Tena
Teno

T
Ty*
Tym*
Tyma*

T
To*
Tom*
Tomo
Tome
Tomem
Tomemy
Tomamy

ABC L1-LHR-CYTAŃSCZE ŁOPJENA, ilustracj: Katharina Bußhoff, wugótowanje: Brankačkowa
© ABC Chósebusz 2022
L1-LHR-CYLO_09_Lutk 1 Fible bok 25 – Pismika t, T

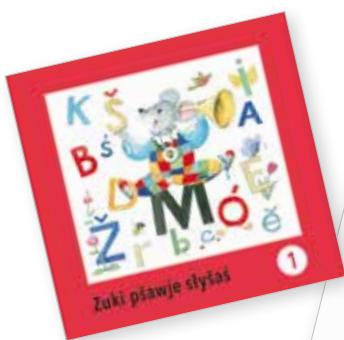
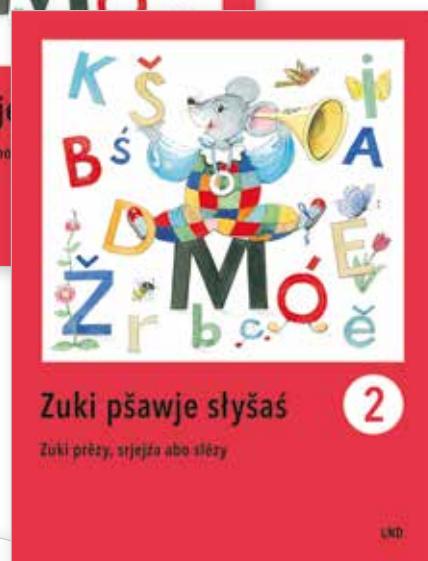
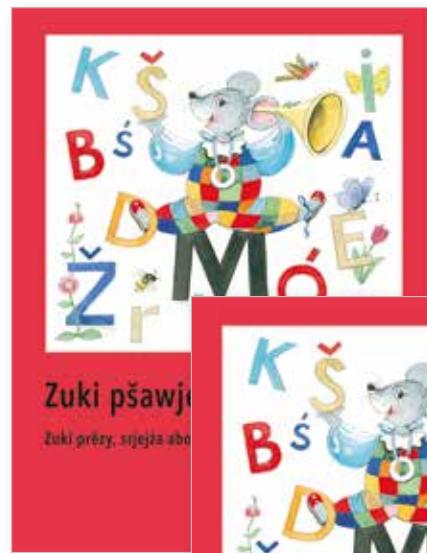
Zuki pšawje slyšaś

żelowy materiał k trenérowanju pšawego słysania zukow
Arbeitsmaterial zum Üben des konzentrierten Hörens von Lauten
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
zestajała: Simona Česlina
wobželaļej: Daniela Šrejdarjowa a Tatjana Kadočnikowa
ilustrorka: Erika Baermann
1. nakład 2012, Ludowe nakładnistwo Domowina
120 bokow, jadnobarwne, € 9,90
ISBN 978-3-7420-1447-4
skaz. c. 1/130/13-2W
skazaś pla LND

Zuki pšawje slyšaś

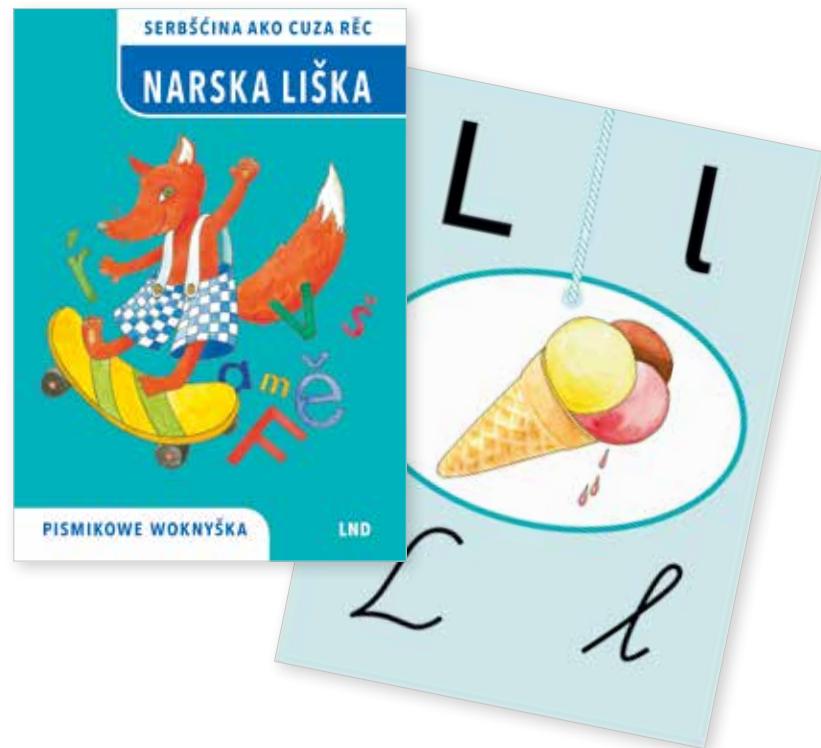
awdio-cejdejka
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
powědařka: Christa Elina
1. nakład 2012, € 1,50
skaz. c. L-0/204/12-1
skazaś pla RCW

Na zaklaže zešyvka »Zuki pšawje slyšaś 1« jo RCW
awdio-cejdejku »Zuki pšawje slyšaś« w formae mp3
wudał. Wóna służy trenérowanju pšawego słysania
zukow a zwucowanju jich pšawego wugronjenja.
Za kuždym jadnotliwym słowom slédujo pawza
za wóspjetowanje a kontrolu. Awdio-cd móžośo
pla RCW w Chóšebuzu skazaś.

Pismikowe woknyška

kórtki z dolnoserbskim alfabetom a pídatnymi
nimskimi pismikami
wucbny material za 1. lětnik
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
ilustratorka: Gudrun Lenz
1. naklad 2015, Ludowe nakładnistwo Domowina
mapa A4, 44 kórkow, wěcejbarwne, € 9,90
ISBN 978-3-7420-1503-7
skaz. c. 1/145/15-1B
skazaš pla LND

Na internetowem boce RCW informěrujomy Was wó statkowanju RCW a wó pšašanjach, zwisujucych ze serbskorěčnym kublani.

The screenshot shows the homepage of the WITAJ website. On the left, there's a sidebar with navigation links like 'Nowości', 'Wó nas', 'Serbšcina za žisi', 'Serbšcina v šuli', 'Internata', 'Projekty', 'Časopise', 'Downloady', 'Kontakt', 'Změny města', and 'Bezpečnost (Cyberbully)'. Below the sidebar are social media icons for Facebook and Email. The main content area features a photo of children in a classroom raising their hands. The title 'Serbšcina we wucbje' is displayed above a text block. The text discusses the importance of reading and writing in the Serbo-Croatian language. At the bottom, there's a section about the WITAJ-wucba (bilingual education) program, mentioning its focus on tolerance and respect for different cultures.

WITAJ Witaj Sprachzentrum für die ostdeutsche Sprachförderung

Nowości
Wó nas
Serbšcina za žisi
Serbšcina v šuli
Internata
Projekty
Časopise
Downloady
Kontakt
Změny města
Bezpečnost (Cyberbully)

— —

f **e-mail**

Dolnośląska –
Rudolf-Lautitzer-Schule e. V.
WITAJ-Sprachzentrum

Zespoły:
Sekretar Szkoły 39
03044 Cottbus

Tel.: 0355 48 578 440
Fax: 0355 48 576 441
E-Mail: odpovez@witaj-domowina.de

Niemieckojazyčné školství
Tel.: 0355 4944793
Fax: 0355 49884793
E-Mail:
deutsch.chrescenz@witaj-domowina.de

Serbšcina we wucbje

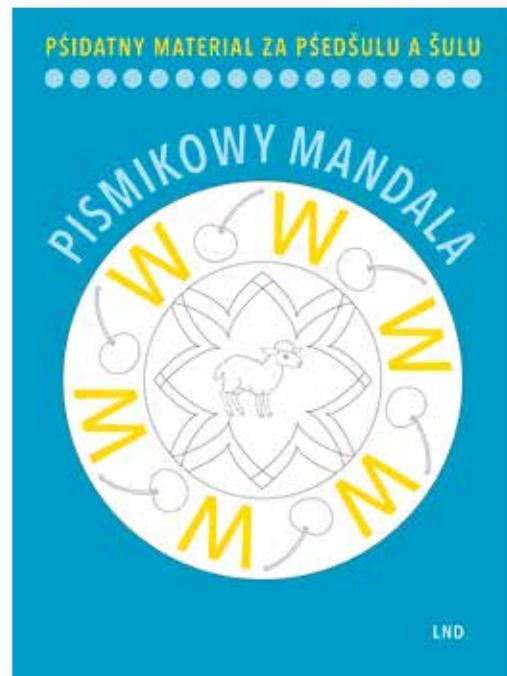
K powídlanju sluša pisanje a cytanje, což mógu wukrusiške WITAJ-žisi v zakladnej šuli – ažo nimski tek teké serbski. Zakladna myslícka jo jadnorá ſym infleſivnejšy, kranejšy a wobſawnnejšy jo kontakt k jachnej rěcy, ſim wětše su zaměřnosti, wugromiš se w loſ teſ rěcy. Togodilojo tek rozudne, až WITAJ-žisi podvídaju v šuli serbski – ní jano w rěčnych předmjiatach, ale písoz což ſuſki žen.

WITAJ-wucba (bilingualna wucba)
Pó tož tom koncepcie wucy se w Bramborskej w někotarych ūlach w Dolnej Lužicy. Tak wukajo góle fachowy předmijat, na píklad WŽEN, sport, matematiku, słowizny abo wěcnu wiedza, w serbskej rěcy. Přez nimsko-serbsko ſuſke žywjenje a wuknjenje daſneho röcy, dozywjažu žili južo w ūli, jak wšaké kultury mjažy ſebu žkaju a gromadu wugdoluži swój wiedny žen. To jasno spěchju toleranci, počeſcenje a žiwjenje na cuze kultury.

Pismikowy mandala

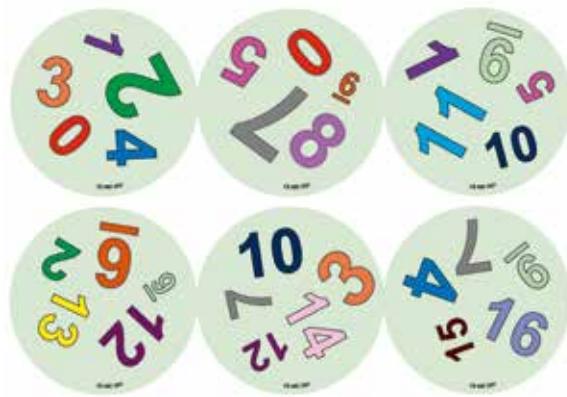
želowy zešyw za 1. lětník
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
zestajala: Simona Česlina
ilustrorka: Gudrun Lenz
1. nakład 2014, Ludowe nakładnistwo Domowina
70 bokow, wěcejbarwne
€ 8,90
ISBN 978-3-7420-1486-3
skaz. c. 0/158/14-1W
skazaš pla LND

Pismikowy mandala jo pídatny wuknjeński srědk písi zawjezenju pismikow a skšušenju zukow. Za kuždy pismik pídelážy jadno łopjeno. Na jadnom boce jo pšecej mandala. W njom su schowane pismik a wobraxe k słowam, kenž se zachopiju z wótpowědnym nazukom. Wuuzeša su pismiki y, ě, ó, ñ, č a ř. How namakajomy wobraxe k słowam, kenž maju wótpowědny pismik w srježi abo na kóicu. Na drugem boce su dalšne luštne zwucowanja z pismikom, ako na pšíkład wobkruženje wšyknych wobrazow z pytanym nazukom, zwězanje wobrazow a pismikow, dalej-wjezenje mustrow abo pšawe pšíredowanje wobrazow.

Makajtej se!

barwy, geometrija, licby, pismiki
 graše, ceptaške pórucenja, rozpokazanje,
 žéłowe lopjena, learningapps
 w elektroniskej formje
 wobželjanje, wugótowanje: Colett Šampatisowa
 wudawař: Žéłaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóšebuz (ABC)
 cełkowne nawjedowanje: dr. Christiana Piniekowa
 ABC, Chóšebuz 2022
 Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
 k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

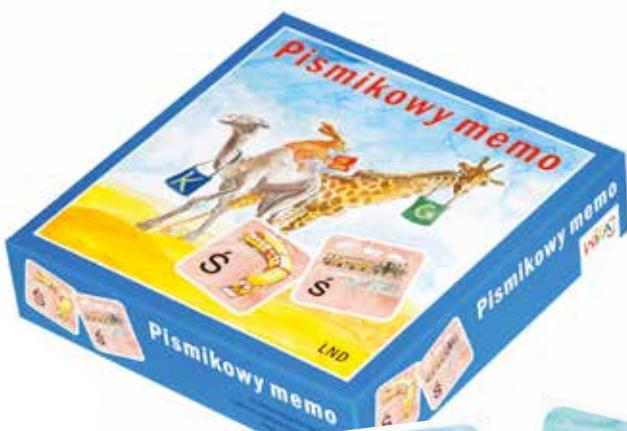

Pismikowy memo

graše k treněrowanju spomnjeſa
 wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
 awtorka: Simona Čeſlina
 ilustratorka: Isa Bryccyna
 1. naklad 2012, Ludowe nakładnistwo Domowina
 wěcejbarwne, € 10,00
 ISBN 978-3-7420-1461-0
 skaz. c. 0/145/12-1B
 skazař pla LND

Pismikowy memo garantrujo wjasele pší grašu w žišowni, zakładnej šuli abo w familiji. Z pomocu graša treněruju se koncentracija, spomnjeſe, wutrajnosć a zamóžnosć spóznawania. Žiši w pšedšulskem starstwie nauknu pší zaběrje pismiki serbskego alfabetu.

Bei diesem Spiel ist fröhliches Spielvergnügen in der Kita, Grundschule oder Familie garantiert. Das Buchstaben-Memo schult Konzentration, Gedächtnis, Ausdauer und Wahrnehmungsvermögen. Schon Kinder im Vorschulalter lernen spielend die Welt der Buchstaben kennen.

Mója cytanka 2

Rad a wjele cytamy, 2. lětnik
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
pó koncepcji Klett-nakładnistwa zestajiſej:
Rosemarie Frankowa a Ingrid Hustetowa
ilustrorka: Gabriele Bäumler
2. naklad 2006
120 bokow
wěcejbarwne
€ 11,90
ISBN 978-3-7420-1209-8
skaz. c. 2/68/06-2W
skazaš pla LND

Mója cytanka 3

Rad a wjele cytamy, 3. lětnik
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
pó koncepcji Klett-nakładnistwa zestajiła:
Ingrid Hustetowa
ilustrator: Konrad Golz
2. naklad 2008
112 bokow
wěcejbarwne
€ 12,90
ISBN 978-3-7420-1237-1
skaz. c. 3/95/08-2W
skazaš pla LND

Mója cytanka 4

Rad a wjele cytamy, 4. lětnik
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
pó koncepcji Klett-nakładnistwa zestajiła: Ingrid Hustetowa
ilustrator: Konrad Golz
2. naklad 2009
120 bokow
wěcejbarwne
€ 12,90
ISBN 978-3-7420-1271-5
skaz. c. 4/70/09-2W
skazaš pla LND

Znajošo šybalika Rufusa? To jo wron, ako dožywja wjele luštnego, směšnego a zapísmujucego. Wón co wuknice a wuknikow, kenž wobželuji se na serbskej abo WITAJ-wucbje, pózbužowaś k dalšnej zaběje ze serbskeju récu. Šybalik Rufus wustupujo w jadnotliwych zešywkcach cytańskego rěda za zakladnu šulu nakladnistwa Cornelsen. Te smy pěstajili do dolnoserbskeje récy. W toś tych zešywkcach wijo se pšecej jedno tšeječko wokoło wrona Rufusa. Wón bydli w jadnej familiji ze žišimi a dožywja z nimi žortne wěcyc. Mimo lažkich tekſtow, ako se namakaju w zešywkcach, mógu wuknice a wuknik doma abo w šuli wšake nadawki k cytanemu dopołniš. Su to půrucenja za wudopołnenje a wumólowanje, kreslenje pódanych pšedmjatow, nakšickowanje wótegronow a pširědowanje słowow a sadow k wšakim wobrazam. Z pomocu nadawkow mógu žiši sami kontrolěrowaś, lěc su zmysl teksta pšawje rozměli.

Cytańske zwucowanja

Wuknjomy z wronom Rufusom
želowy zešywkc z pšidatnymi zwucowanjamia za žiši,
kótarež su serbsku rěc wuknuš zachopili
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
z nimšciny (Cornelsen-nakladnistwo): Andrea Uhlemannowa
3. nakład 2022, Ludowe nakladnistwo Domowina
32 bokow, wěcejbarwne, brošura, € 1,95
ISBN 978-3-7420-1438-2
skaz. c. 1/131/22-3W, [skazaś pla LND](#)

Ron Rufus w zwěrjeńcu

želowy zešywkc za 2. lětnik
3. cytański schójčeň
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
z nimšciny: Mato Nowak
1. nakład 2016, Ludowe nakladnistwo Domowina
32 bokow, wěcejbarwne, € 4,95
ISBN 978-3-7420-2395-7
skaz. c. 2/106/16-1W, [skazaś pla LND](#)

Rufus a złożej

želowy zešywkc za 2. lětnik
2. cytański schójčeň
wudawař: Domowina,
Rěčny centrum WITAJ
z nimšciny: Mato Nowak
1. nakład 2016, Ludowe nakladnistwo Domowina
32 bokow, wěcejbarwne, € 4,95
ISBN 978-3-7420-2396-4
skaz. c. 2/107/16-1W, [skazaś pla LND](#)

Piknik pši móru

želowy zešywkc za 2. lětnik
3. cytański schójčeň
wudawař: Domowina,
Rěčny centrum WITAJ
z nimšciny: Mato Nowak
1. nakład 2017, Ludowe nakladnistwo Domowina
32 bokow, wěcejbarwne, € 4,95
ISBN 978-3-7420-2410-7
skaz. c. 2/111/17-1W, [skazaś pla LND](#)

Wron Rufus w dowolu

želowy zešywk za 2. lětnik
 3. cytański schójčeňk
 wudawař: Domowina,
 Rěčny centrum WITAJ
 z nimščiny: Mato Nowak
 1. nakład 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina
 32 bokow, wěcejbarwne, € 4,95
 ISBN 978-3-7420-2411-4
 skaz. c. 2/112/17-1W, skazaš pla LND

Rufus pjaco wronowe placki

želowy zešywk za 2. lětnik
 3. cytański schójčeňk
 wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
 z nimščiny: Mato Nowak
 1. nakład 2018, Ludowe nakładnistwo Domowina
 32 bokow, wěcejbarwne, € 4,95
 ISBN 978-3-7420-2537-1
 skaz. c. 3/128/18-1W, skazaš pla LND

Rufus jo zalubowany

želowy zešywk za 2. lětnik
 3. cytański schójčeňk
 wudawař: Domowina,
 Rěčny centrum WITAJ
 z nimščiny: Mato Nowak
 1. nakład 2018,
 Ludowe nakładnistwo Domowina
 32 bokow, wěcejbarwne
 € 4,95
 ISBN 978-3-7420-2536-4
 skaz. c. 3/127/18-1W
 skazaš pla LND

Co gótujo Rufus?
 Nakšickuj pšawe wótegrono!

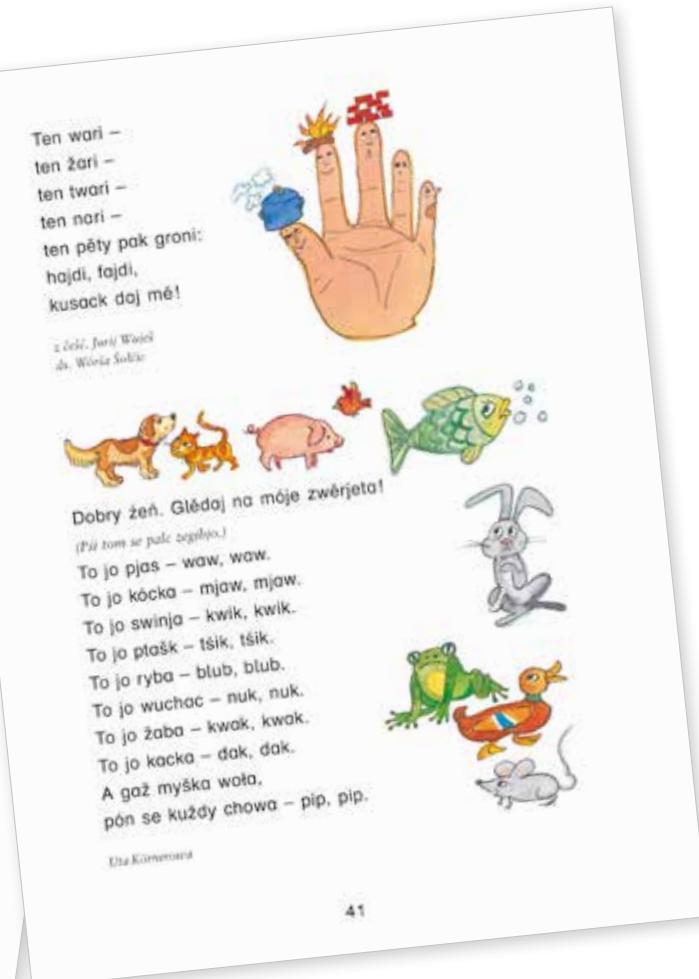

Słuchaj, cytaj, wulicuj!

Gronka a basni, tšojeńka a bajki
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
zestajařka: Wóřsa Šolcic
ilustratorce: Marja Žureková, Daša Bacmaňáková
2. naklad 2006, Ludowe nakladnistwo Domowina
131 bokow, wěcejbarwe, € 9,90
ISBN 978-3-7420-1240-1
skaz. c. 1/104/06-2W, skazaš pla LND

Knigły su pšedewšym za źíšownje z WITAJ-kupkami a za wuknukow/-ce až do 3. lětnika. Wóni wopśimuju gronka a basni, rymowanja, wulicowańka a bajki, rědny njezmysl a dialogi a krotke sceny. Knigły su pšewzete z górnoserbščiny. Ku kuždemu tekstoju pšípomagaju wobraze k žywemu a naglědnemu pšedstajanju wopśimješa.

»Słuchaj, cytaj, wulicuj« ist besonders für Kinder in WITAJ-Kinder-gärten geeignet sowie für SchülerInnen an sorbischen/wendischen Schulen bis zur 3. Klasse. Das Buch ist in 5 Themenbereiche gegliedert. Zahlreiche Illustrationen sowie ein zusätzliches Wörterverzeichnis sollen dem schnelleren Verstehen der Texte dienen.

Cerwjenawka a druge bajki

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Mónika Jurkowa

přestajenje z górnoserbščiny: Fabian Kaulfürst

spiwy: Fabian Kaulfürst (teksty), ludowe melodije

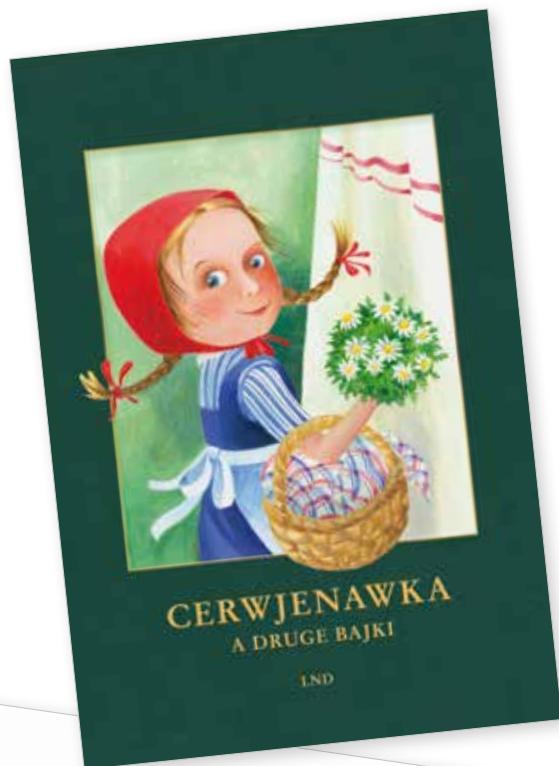
ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2019, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 14,90

ISBN 978-3-7420-2579-1

skaz. c. 0/185/19-1W, skazaš pla LND

Cerwjenawka a druge bajki

wótsluchańske knigy

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Mónika Jurkowa

ilustratorka: Gudrun Lenz

přestajenje z górnoserbščiny: Fabian Kaulfürst

powědarja: Fabian Kaulfürst, Marja Elikowska-Winklerowa

spiwy: Fabian Kaulfürst (teksty), kupka »Serbska reja«

ludowe melodije

1. naklad 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina

€ 10,00

ISBN 978-3-7420-2627-9

skaz. c. 0/190/20-1W, skazaš pla LND

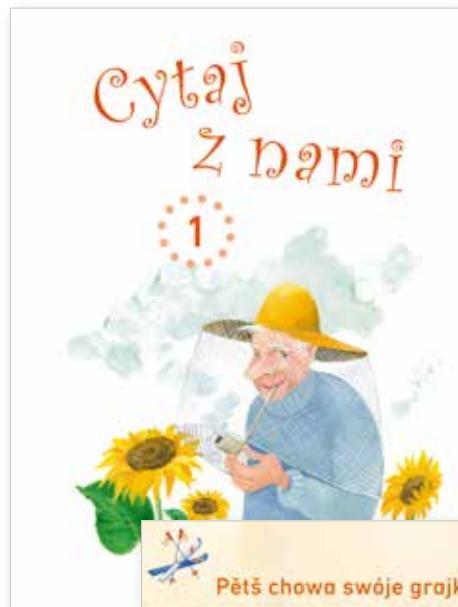
wuglědař, ako by spařa. Toš su te małkuše natwarili głažany kašć. Su položili to žowčko do njoga a su jen stajili dosrježj góle. Tam su wachowali gromaze z mlogimi zwérjetami. Tužne su woplakowali swóju lubu Sněženiku.

Raz jo pšírejtował młody princ, ako jo był na góntwje. Gaž ten jo wiżeł Sněženiku lažecu we tom kašću, jo se do njeje zalubował. Jo kšěl to žowčko weześ sobu do swójego grodu. Ze sěžkeju wutšobu su małkuše se rozsužili, až jomu Sněženiku daju.

Gaž te małkuše su kašć wótnjasli, jo jaden z nich se pódštapił. Kašć jo se zatšeſl a ten gadowaty kusk jabluka jo Sněženice se wusunul ze šyje. Toš jo wóna wócyniła wócy. Małkuše su tej zaživanej wulicyli, co wšykno jo se stało. Ten młody princ pak jo pšosył Sněženiku, aby se małkušam jo bylo kazane! Teke tej píšrodnej mamje Sněženki, tej gjardej kralowce, su kazali na swajžbu. Gaž wóna jo tu glucnu Sněženiku zawupytala, jo nježycnosći dla zblědnuła a njaboga se kidnuła. Rědna Sněženka a jeje princ pak stej bylēj glucnej až do kóńca swójego žywjenja.

Cytaj z nami 1

wudawać: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
 awtorka a zestajařka: Wórsa Šolcic
 ilustratorka: Gudrun Lenz
 pšestajenje z górnoserbščiny: Jakub Sokol
 1. nakład 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina
 wěcejbarwne, € 8,90
 ISBN 978-3-7420-2721-4
 skaz. c. 0/195/22-1W, [skazaś pla LND](#)

Cytaj z nami 2

wudawać: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
 zestajařka: Daniela Helemanowa
 ilustratorka: Martina Gollnick
 pšestajenje z górnoserbščiny: Jakub Sokol
 1. nakład 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina
 wěcejbarwne, € 8,90
 ISBN 978-3-7420-2722-1
 skaz. c. 0/196/22-1W, [skazaś pla LND](#)

Wjelk a kózletka

Kóza: Kózletka, kózletka,
 žeńšo domaj!
 Kózletka: My se bójmy!
 Kóza: Kogo ga?
 Kózletka: Wjelka!
 Kóza: Žo wón sejži?
 Kózletka: Slézy pjaca.
 Kóza: Co tam gótuo?
 Kózletka: Kamuški zbéra.
 Kóza: Co z kamuškami gótuo?
 Kózletka: Nože wóstši.
 Kóza: Co z nožami gótuo?
 Kózletka: Šyje rěžo.
 Kóza: Kak dlymoko?
 Kózletka: Ako studnja.
 Kóza: Kak široko?
 Kózletka: Ako blido.
 Kóza: Kózletka, kózletka,
 žeńšo domaj!

Pokazka: Scena se góži ako graše nutši a wence graš. Na jednom grajnjem pôla stoj kóza, na druhem boce stoj kózletka, wježi na boku sreježa. Pó tom, až jo se dialog powđot, kózletka wježi na drugi bok grajnjego pôla ku kózy, wjelk pak wopytajo je počas. Ten, kózaregož pôpadinjo, jo pótom wjelk. Dialog se zasej wježi. Kózletka zménjuju bok old. Kózletko, kózarež wušej wóstanji grašu kóza, kóza z prédneho graša jo w drugem grašu wjelk.

10

Pětš chowa swóje grajki

Skóro su gódy. Pětš ma kuždy žeń nowe žycenie. Maš jo napisalo južo wjele joga žycenjow na wjeliki cedlik. Pětš co pósłas cedlik ruprajchtoju.

„Mama, napiš, pšosym, hyšci na cedlik, až com měš teke nowy kran a wjelike awto, kótarež mózom sam wóžiš, a pótom hyšci ...“ Pětš se rozglédujo pó swójej špě. W rožku stoje bager a wěše a mjeňše awto. Na regalu laže wšake graša, knigly, barwki, drjewjane zwěrjeta, ... Jaden žeń njaso Pětš wše grajki do piwnice. Tam je derje chowa.

Maš se živa: „Ale Pětš, ty coš tola teke wob gódy ze swójimi grajkami grajkasť?“

„Mama“, wón na to groni, „gaž ruprajchti wiži, wjele grajkow južo mam, pótom mé zawěscé wše móje žycenja nedopoiňuj!“

18

CASOPIS TEKE ZA WAS!

»Serbska šula« jo serbski pedagogiski casopis za wucabnikow a wótkublarjow, ale teke za wšyknich drugich rěcne zajmowanych. Wědomnostne nastawki k pšašanjam kublana a wuwucowanja, k tomu rozpšawy ze šulskeje prakse, rěcywědne pšinoski, recensije k nowym serbskim kniglам LND a kopěrowańske pšedkładki za wšake pšedmjaty słuszu do wopšimješa casopisa. W tšešem lětnem cysle pšedstajaju sobuželašerki Rěcnego centruma WITAJ pšawidłownje nowonaželany wucbny material.

TEORIJA A PRAKSA

Serbske familije a dalejdawanje dolnoserbščiny ako mjeňsono

Bernd Melcher

Wót někotarych lět mózomu wobglédowaś wuwiše, až se dolnoserbska rěc w młodych familijach pô dlujkej pšestawce zasej žišam dalej dawa. To buži nažeju, až buzo se dolnoserbščina, lěcrownož – pšez wěsty, bejnje dlužki cas – we wobgranicowanej rozmrěje, teke w pšichože pšosrđenja na pširodnu wašnju, wót jadneje generacie k drugej. Mjaztym jo 15 familijow, zož se to stawa. W Rěcnem centruje WITAJ Chóšebuz běžy wót 2017 projekt „Serbski powědajuce familije“, kenž jo koncentrēowany na pôdpruze za serbskorécene familije. W lěse 2019 su se wóni zjadošiši w towarzystwie „Gromaže“, kótarež statkujo pôd kšywu domowinske župy Dolna Łužica. Rěcy centrum WITAJ pšewieduju w zgromadnem žèle z wobspomnjetym towarzistwem zarědowanja, myslone ako pšidatny rěcy rum. K nim słuszu zgromadne wulèty, zaběry w lichem casu, woplěwanje nałogow a swěženjow. A to wšyknio, se wě, w dolnoserbskej rěcy. Dotychměst su byli to tři do styrich zarědowanjow wob lěto. Dlej a wěcej pak se wopokazuj, až take pšez RCW organizérowané a pšewjeżone zarědowanja njedosegaju. Młoga maš abo nan trjeba na pšiklad konkretne pôdpruza za rěcnu praksu ze žišimi.

Nowe serbske familije a rěcne planowanje

W doněntejšnem rěcnem planowanju – dokradnej w planowanju pšiswójenja rěcy – se lěbda gleda na potřeby nowych serbskich familijow (psír. *Ministarstwo za wědomnosć, slěženje a kulturu kraja Bramborska 2022: 88, 89*). W dokumentach zajorých lět, na pšiklad we wustawkach Domowiny (psír. *Domowina – Zwězku Łužyskich Serbow z.t. 2022: 1*) jo grono wó zasajězowanju za zachowanje a wuwijanje, spěchowanje a rozširjenje rěcy, kultury a tradicjow serbskego luda. Serbski lud se naglédaja ako celkownosć, se njegléda na wósebne potřeby jednotliwych kupow w zgromadźstwie powědarjow.

W publikacjach pišo se wjele wó pšosrđenjanju serbskeje rěcy w žišownjach, hortach, šulach a w Zorja-projekse. Ale familije, w kótarych se pô dwěma abo

tšich generacijach zasej se njeusu eksplicitne ako pôdpružne, lěcrownož, ako stojiske pôtrjebu.

Rěcne planowanje we wobgrozonych rěcow méri se na powusenje licby powědarjow, pôllepšenje jich rěcnych znajobnosćow a twórtwje pšidatnykh rěcnych rumow. Z togo wuchada teke trjebnosć spěchowanja serbskich familijow ako wažnegra aktera rewitalizacije, a to institucionelne a w nowych formach.

Jo zwjasele, až su nany a mamy zmužne a až su se wědobnje za to rozsužili, pô lětzasetkach pšestawki tu rěc zasej wózywi w familialowem kontekscie aako wobchadnu rěc we wšednem dnju etablérawa. Wjasele jo wjelike a pšipózne teke a, se wě, dajo wěstu nažeju, pšedwěšym, dokulaž su realne wuslědki proby rewitalizacije dolnoserbščiny pšez wucbu w šulach slězy wóckowaniow zawóstali.

Psychologiske faktory pši pšiswójenju rěcy

Mimo biologiskich, pedagogiskich a sociologiskich wuměnenjow statkuju w rěcnem wótkublaniu psychologiske faktory. Su negatiwne faktory, ako na pšiklad wótgódnosćuje měnjenja a nastajenia, pšedsudki a tšas. Te mógu to dalejdawanje rěcy pôsézy abo jomu zadoraš. Positivne faktory kaž na pšiklad skobožece nastajenie, chwalba a pšipóznaše zas pôdpěraju pšosrđenjanje rěcy (psír. *Cathomas/Cariquet 2008: 38*).

Wliw wenkownych a nutšikownych faktorow na dalejdawanje rěcy w familiji

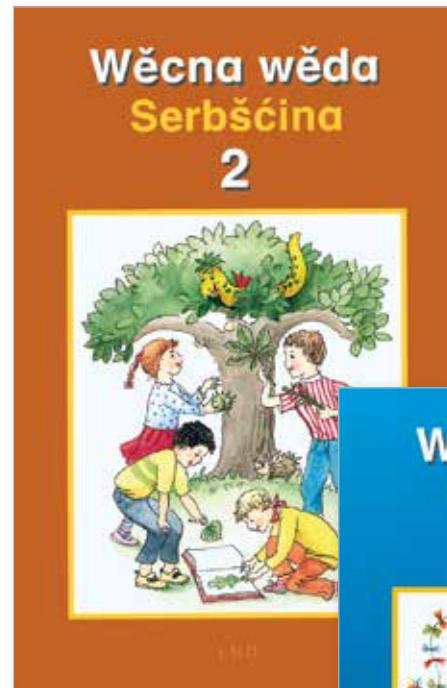
Wobswět ma wjeliki wliw na to, lěc a kak konsekwentne jaden wěstu rěc dalej dawa. Gaž wětšy žel luži jano tu rěc wokoliny, tu wěšynowu rěc, rozmjejo a powěda, cujo se wjele z nich wuzamknjonych a zacuwa to ako njepšijazne, gaž se w jich pšibytnosći w jadnej drugej rěcy powěda, kenž njerozměju. W takich situacijach

Wěcna wěda

Serbščina 2

žělowe knigły za pśedmjat wěcna wěda 2. lětnika za bilingualnu wuchu pó WITAJ-modelu
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorce: Irena Götzowa, Birgit Krausowa
ilustratorka: Erika Baarmann
3. nakład 2021, Ludowe nakładnistwo Domowina
112 bokow, wěcejbarwne
pśidank: 11 bokow basleńskich pśedługow
graše (A3), € 12,90
ISBN 978-3-7420-1332-3
skaz. c. 2/81/21-3W, [skazaš pla LND](#)

Wěcna wěda

Serbščina 3

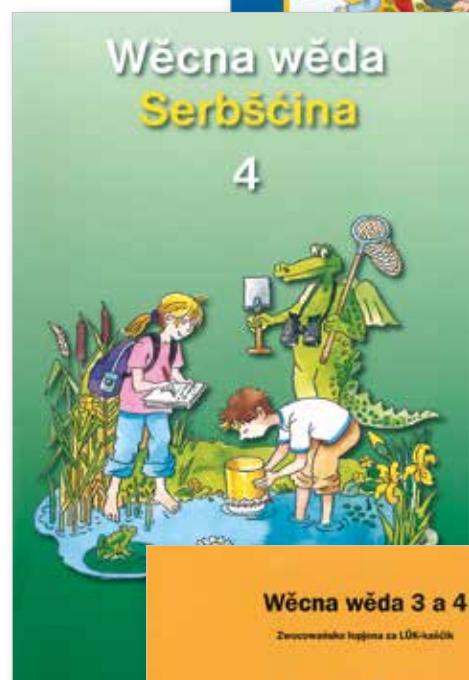
žělowe knigły za pśedmjat wěcna wěda 3. lětnika za bilingualnu wuchu pó WITAJ-modelu
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorce: Irena Götzowa, Birgit Krausowa
ilustratorka: Erika Baarmann
2. nakład 2018, Ludowe nakładnistwo Domowina
140 bokow, wěcejbarwne
pśidank: 15 bokow basleńskich pśedługow, € 14,90
ISBN 978-3-7420-1347-7, skaz. c. 3/106/18-2W, [skazaš pla LND](#)

Wěcna wěda

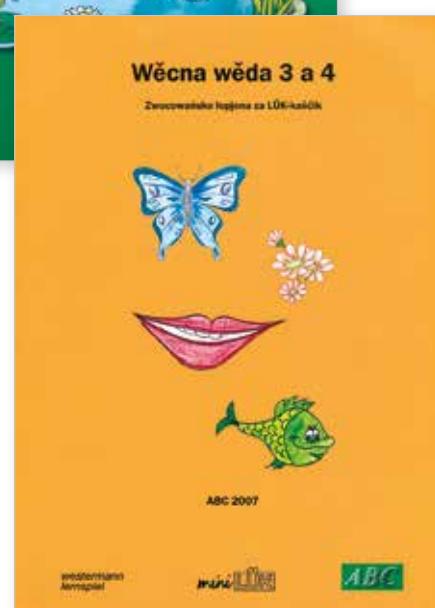
Serbščina 4

žělowe knigły za pśedmjat wěcna wěda 4. lětnika za bilingualnu wuchu pó WITAJ-modelu
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorce: Irena Götzowa, Birgit Krausowa
ilustrator: Günter Wongel
2. nakład 2021, Ludowe nakładnistwo Domowina
140 bokow, wěcejbarwne
pśidank: 11 bokow basleńskich pśedługow, € 14,90
ISBN 978-3-7420-1348-4
skaz. c. 4/81/21-2W, [skazaš pla LND](#)

Wěcna wěda 3 a 4

Zwucowańska lopjena za LÜK-kaščik
k wucbnicom »Wěcna wěda/Serbščina 3«
a »Wěcna wěda/Serbščina 4«
zestajili: K. Genzerowa, A. Hötaschowa, K. Jansenowa,
S. Joppekowa, Ch. Kühnina
wudawař: Žělaničko za serbske kublańskie
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
kooperaciskej partnerja: Westermann Lernspielverlag GmbH
Braunschweig, media Verlagsgesellschaft mbH Scheidegg
redakcja: Ch. Piniekowa, M. Hašcyna
Chóšebuz 2007, 35 bokow, [skazaš pla ABC](#)

Terminologija Wěcneje wědy

Terminologie für den Sachkundeunterricht

Deutsch – Niedersorbisch

awtorka: Anja Hötaschowa

redakcja: Christiana Piniekowa

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje

Chóšebuz (ABC)

Chóšebuz 2011, 409 bokow

2. pšežélany a rozšyrjony nakład, skazaś pla ABC

Terminologija Wěcneje wědy

awtorka: Anja Hötaschowa, z dodankami Margot Hašcyneje

a Christiany Piniekoweje

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje

Chóšebuz (ABC)

redaktorstwo: Christiana Piniekowa, Oleg Derepasko,

Colett Šampatisowa, Emilia Nimcowa

pštěstajenja: Hanka Ješcyna, Antje Kellowa

rěcne wobradowanje: Margot Hašcyna, Manfred Starosta

lektorizérowanie: Margot Hašcyna, Christiana Piniekowa

2. pšežélane a rozšyrjone wudaše, Chóšebuz 2023

W želach zložuju se knigły na R. Korjeńkec, Terminologija za předmjet domiznowěda a wěcna wučba.

Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin 1996

a na nastawki z Nowego Casnika nowšego casa.

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny

elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Terminologija Wěcneje wědy

a za delfne, se plizankjece pědomyje

Terminologie für den Sachkundeunterricht

und für weitere, sich anschließende Fächer

Deutsch-Niedersorbisch

awtorka: Anja Hötaschowa, z dodankami Margot Hašcyneje a Christiany Piniekowej

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

redaktorstwo: Christiana Piniekowa, Oleg Derepasko, Colett Šampatisowa, Emilia

Nimcowa, pštěstajenja: Hanka Ješcyna, Antje Kellowa

rěcne wobradowanje: Margot Hašcyna, Manfred Starosta

lektorizérowanie: Margot Hašcyna, Christiana Piniekowa

2. pšežélane a rozšyrjone wudaše, Chóšebuz 2023

W želach zložuju se knigły na R. Korjeńkec, Terminologija za předmjet domiznowěda a

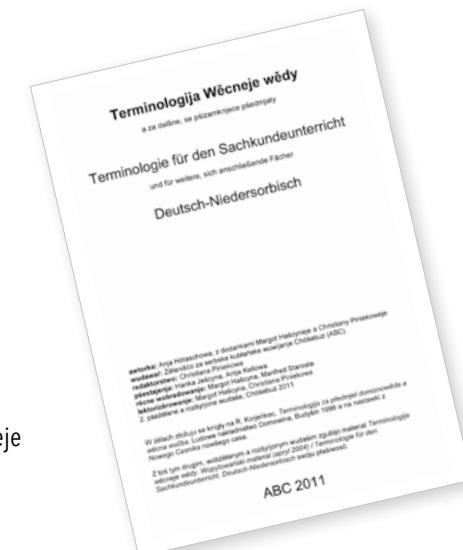
wěcna wučba.

Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin 1996

a na nastawki z Nowego Casnika nowšego casa.

TERMINOLOGIJA WĚCNEJE WĚDY © ABC 2023

ABC 2023

2. Unsere Gesundheit – Naša strowosć / Našo strowje

2.1. Gesunde Ernährung – Strowe zežywjenje

Abendbrot	wjacerja #4 wjacerjaš #76 wócsadik m19	wjacerjam, wjacerjaju
Ablagerung (Böhnenknödlee, Tee)	wótměnjařy,-a,-e 47, se wótměnjařuy, -a,-e 47	
abwechslungsreich, abwechselnd	alga /3	
Alge		* Bestimmte Algen werden zunehmend auch in der europäischen Küche verwendet. – Wiele algi se chupaju teke w europ(e)skej kuchni wužywaſ.
alkoholfrei	bzez alkohola, mimo alkohola, njealkoholiski,-a,-e 48	
anschnieden (für den Verbrauch)	nacynas #76, nacej #55a	nacynam, nacynaju, naceju / nacejom, naceju
Apfel	jabluko n30	
Apfelmus	jablone jabluka Pr30	
Apfelsine	apesina /f/	
Appetit	apetit m18	
		* Ich habe Appetit auf... (Erdbeeren mit Schlagsahne). – Mě se co + [2] (słyniow z bitku zmijtanu).
		* Guten Appetit! allg – Daj / Dajtej / Daję se (ze)skočeſ
		* Guten Appetit! allg – Daſ tebie / wara / wam zeszložio!
		* Guten Appetit! (Bewirtung) – Jér a pí a nedaj se kazas! // Jérzej a pítej a nedajtej se kazas! // Jérzco a pílo a nedajdo se kazas!
appetitlich	rědne Adv101, apetitly,-a,-e 47, apetitne Adv	* Das Essen / Die Speise ist auf dem Teller appetitlich angeordnet. – Jérza jo rědne / apetitne na talar scynjona / položona.
Aroma	aroma m indeksif /t/	* natürliches Aroma – pšarodny / pširodne aroma
Aromatisiert	aromatizowany,-a,-e 47	* künstliches Aroma – kumštny / kumštna aroma
aufessen	zjěſć p89	* Heute sind leider viele Lebensmittel unnötigerweise aromatisiert. – Zinsa jo božko wjele (ze)žywidel ręſtrjebrje aromatizowanych.
Aufschmitt (Käse)	nakšajany hvaročk m19	
Aufschmitt (Wurst)	nakšajana jěšnica /6	
Aufschmitt allg → Belag (Essen)	poscymjanje n36	
Aufstrich (Brot, Küchen) → Belag (Essen)	mazanje n36 (na kléb, na mazarc)	* Schokoladenaufstrich – šekoladowe mazanje

TERMINOLOGIJA WĚCNEJE WĚDY © ABC 2023

78

Wěcna wěda – žělowe łopjena

Žělowe łopjena za wěcnu wědu barwojte a carno-běle / Arbeitsblätter für den Sachkundeunterricht farbig und schwarz-weiß
 zestajone, wobželane: Constance Mjeršeńcojc, Emilia Nimcowa, Christiana Piniekowa, Kathrin Kerštowa
 ilustracije a wugótowanje: Ulrike Niedlich
 wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chósebuz (ABC)
 ABC, Chósebuz 2020, 2022, 2023
Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski k dispoziciji na:
 DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

předmět: _____ měsíc: _____

Wašnja žěta

Přisluchaš

Přisluchom.
 Přisluchoj.
 Přisluchojtej.
 Přisluchujšo.

Pokazowaś se

Pokazujom se.
 Pokazuj se.
 Pokazujtej se.
 Pokazujšo se.

Šicho powědaš abo pyšpotas

Powědom šicho. – Pyšpocim.
 Powědaj šicho. – Pyšpoc.
 Powědajtej šicho. – Pyšpotcej.
 Powědajšo šicho. – Pyšpoccō.

Šicho byť

Som šicha/Som šichy.
 Buž šicho.
 Bužtej šicho.
 Bužčo šicho.

Zuhören

Ich höre zu.
 Hör zu.
 Hört zu.
 Hört zu.

Sich melden

Ich melde mich.
 Melde dich.
 Meldet euch. (beide)
 Meldet euch.

Leise reden oder flüstern

Ich rede leise. – Ich flüstere.
 Sprich leise. – Flüstere.
 Sprecht leise. – Flüstert. (beide)
 Sprecht leise. – Flüstert.

Leise sein

Ich bin leise.
 Sei leise.
 Seid leise.
 Seid leise.

ZĚLOWE ŁOPJENA, wugótowanje a ilustracije: Ulrike Niedlich, © ABC Chósebuz 2023
 ZL_WW_01_01_2_Zěta w rukou

předmět: _____ měsíc: _____ datum: _____

Šulske wěcy

1. Wurěž slova a psíreduj je k wobrazom.

pjerownik	lineal	tširog
pjerownica	nožice	wušpicník
barwik	patrona	guma
lipk	fazerak	wolojnik

ZĚLOWE ŁOPJENA, wugótowanje a ilustracije: Ulrike Niedlich, © ABC Chósebuz 2023
 ZL_WW_01_03_Sulske wěcy

Naše nowości

Prěni raz - Powiedki wo lubosći a druhich šmjatach
16,90 €

Wie ein Mittelpunkt entsteht
24,90 €

CD Po lužiskich pučach - Lužickim traktem - Auf Lausitzer Wegen
15,00 €

Łužica - Łužycia - Lausitz 2024
15,00 €

kórbik

Njamaš žedne titele w kórbiku.

skazańske informacije

[Skazanje a librowanje](#)

[Wuzjawenje k ščitoju datow](#)

[AGB \(powšykne pšekupowańska wuměnjenja\) / pŵucenje wó anulérowanju](#)

[Kontakt](#)

[Impresum](#)

o wó nas

[Awtorki a awtory](#)

[Wó nakładnistwie](#)

[Smolerojc kniglarnja](#)

[Prospekty](#)

[Partnerje](#)

[Serbske Nowiny](#)

[Nowy Časnik](#)

[Rozhlad](#)

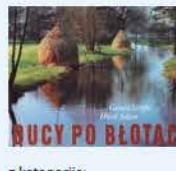
Naša domownja

z kategorije:
Serbske
nalogi a
tradicije
14,90 €

z kategorije:
Písłowa,
powesti a
spiwy
12,90 €

z kategorije:
Wobrazowe a
wurmělstwowe
zwězki
9,90 €

z kategorije:
Za žiši
wót 8 lét
8,90 €

z kategorije:
Wobrazowe a
wurmělstwowe
zwězki
19,90 €

Aktualne informacije

Aus der Smoler'schen Verlagsbuchhandlung

Seit dem 15.01.2024 ist die Buchhandlung wieder regelmäßig von um **11.00 Uhr bis 17.00 Uhr** für Sie geöffnet!

Ihre Bestellungen via Onlineshop werden auch wieder aufgenommen - der Versand erfolgt innerhalb kurzer Zeit.

[dalšne informacie»](#)

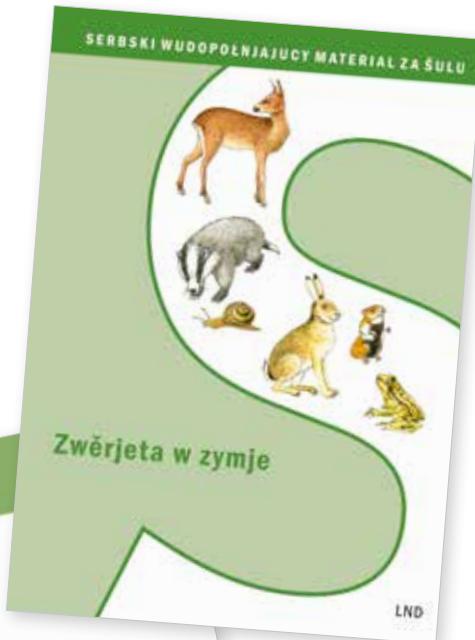
Nowe knigły »Zgubjone žišetko« – rědny serbski dar ku gódam nic jano za Witaj-žiši

Za žiši wót 6 lét jo awtorka Ingrid Hustetowa něto žišece knigły »Zgubjone žišetko« wózjawila. Jo to z barwnymi ilustracjami Marlit Mosler rědny serbski dar ku gódam – nic jano za Witaj-žiši.

[dalšne informacie»](#)

Zwěrjeta w zymje

žělańicka za předmjat wěcna wěda
wudawań: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
zestajenje: Annett Džedžíkowa
přestajenje: Stefanie Krawcojc
ilustratorka: Gudrun Lenz
1. nakład 2015,
Ludowe nakładnistwo Domowina
wěcejbarwne, € 9,90
ISBN 978-3-7420-2345-2
skaz. c. 0/160/15-1W, skazaś pla LND

ZWĚRJETA W ZYMJE**Zwěrje, kótarež žaržy zymske spanje: jež**

- ❖ Cytoj tekſt!
- ❖ Zapíš felujuće ſłowa do tekſta!

worſta tucnego • nazyma • larwy, insekty, wacki, sliniki o myšy • zymske spanje • štopce • wót nowembra do mérca • dýchaš • wócušeš • chowanka Jež jo žwy w gumnach, žwyhých płotach abo na kšomje lěsa. Nejlubnej ježo . Jež se ščito ze swójimi . W . Tak pšezywja zymu břez futra. Nježli až zyma pšizo, pyta sebje suchu, wěstu . Dlymoke zymske Tam se zawijo a žaržy swojo . Pótom njedajo se pšež zogol spanje žaržy jež někak . Pótom njedajo se pšež zogol W toš tom casu jež wjelgjn mato . Pótom ja joga abo dotyknenje wubužiš. W našeú zasej . Tuk písamem pšetrjebany.

SŁOWNICK

žwy plot – Hecke
štopce – Stacheln
worſta tucnego – Fettschicht
chowanka – Versteck
zymiske spanje – Winterschlaf

2

Ptački w našej domowni

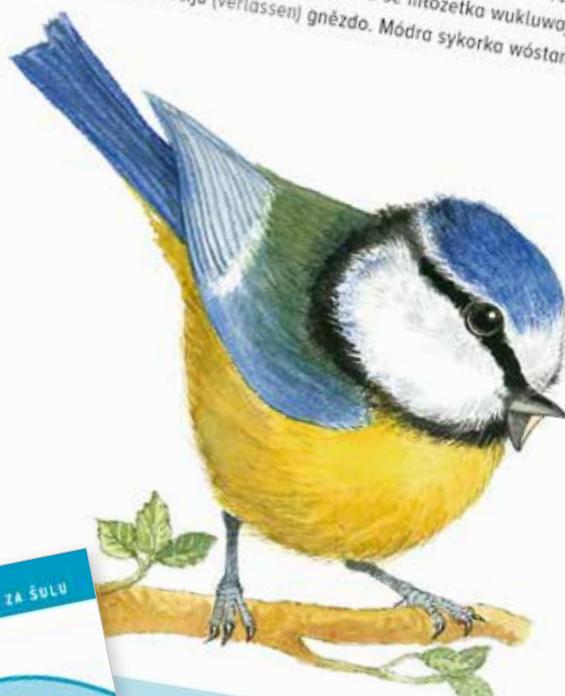
žělařnicka za pšedmjat wěcna wěda
wudawať: Domowina,
Rěčny centrum WITAJ
zestajenje: Simona Česlina
přestajenje: Margot Haščyna
ilustrorka: Erika Baarmann
1. nakład 2015,
Ludowe nakładnistwo Domowina
72 bokow, wěcejbarwne, € 11,90
ISBN 978-3-7420-1499-3
skaz. c. 0/159/15-1W
skazaś pla LND

PTAŠKI W NAŠEJ DOMOWNI

Módra sykorka

Módra sykorka jo mjeňša ako sykorka. Wóna ma módrobětu głowku, módré kšidle a módry wogon. Jeje brjuch jo žóły a kšebyt nazeleny. Dorosćona sykorka jo až do 12 cm wjelika. Módrú sykorku wížš cesto w gumnach, parkach a w listowych a měšanych gółach. Bydli pak teke rada w měwaňskich kaščikach. Wóna zežywijo se wót insektow, larwów, guseńců, pawkow, pupkow a wšakorakich semjenjow. W zymjem jo cesto pší futrowem domcyku wížeš.

Módra sykorka seda raz wob lěto w bamowych proznejnicach abo měwaňskich kaščikach. Swójo gnězdo twari z mecha a wopolstrujo jo (es) z pjerkami. Módra sykorka njaso až do 15 jajow. Pó dwěma tyženjoma se mložetka wukluwauj (schlüpfen). Pó 16 dnjach wopuščiju (verlassen) gnězdo. Módra sykorka wóstanja cele lěto pla nas.

Ptaški našeje domownje

wopisowanja a fota k 64 ptaškam
 Beschreibungen und Fotos von 64 Vögeln
 wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
 tekst leksikona: Marcus Kóńcař
 zestajenje a zawježenje: Gunda Heyderowa
 foto: liche internetowe žrědla
 1. naklad 2014
 zarědnik A5, wěcejbarwne
 skaz. c. P-0/251/14, skazaš pla RCW

Cycaki - Naš mały leksikon

wopisowanja a fota k 49 cycakam,
 memory z někotarymi z tych zwěrjetow
 Beschreibungen und Fotos von 49 Säugetieren,
 Memory mit einigen dieser Tiere
 wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
 awtorka a zestajařka: Gunda Heyderowa
 foto: liche internetowe žrědla
 mapa A4, Mappe A4
 skaz. c. P-0/122/08-1, skazaš pla RCW

Sykorka jo wjelgin cesta psi nas. Wóna jo mjeniša ako wroblík, ma carnu šyjku, žolty brjuch a carnu, šáňku wóćyma široki běly flack. Jeje kšebjat jo šamnozeleny a kšidle stej carno-bělej smugatej. Sykorka jo živa w gólach a lěsach, w parkach a gumnach a casy samo w měsće. Wóna žerjo insekty, pawki, semjenja a wóřeški. Sykorka wóstanjo cele lěto psi nas.

8

Kóčka

Znajomy ti kupki kóčkov. Male kóčki, kaž nału domacni kóčku, vějlike kóčki, kaž lawa abo tigera a gepardy. Wót naſych domacnych kóčkov daje vjele druzynow. Wýške maju kulowatu głowu z malyma watyma, meký, gusty kôžuch a dljuki wogon. Pazory mohu piašgouař. Barwa kóže jo wjelgin rozdělona, kósmy su krotke abo dívke. Kóčki mogu byť jadisobarwne, pisané abo smugante. Muskej kóčce se grom kócor. Kóčki bydle plá nas doma w bydlenju abo na dwörje. Nejlubjej su w nocu aktiwne. Mohu se tykownje pöglibowat, derje smycikovat a wjelgin derje slyšat a vízeš, teke w nocy. Wóni žeru měso. To mólof ako gotowy futer kupíš. Mlogi raz lapiju myški a ptáčki. Kóčki zmarceš, gaž se derje cuju. Wóni mogu starstwo wót 20 lét dojíspí.

Kón

Kón ma vjeliku nadluku głowu, dljuké nogi, gríwu a dljuké wogon. Wócy stej na bokoma głowy. Kóžuch jo carny, bruny, bejlowý abo běly, mlogi raz jo teke dypkany. Na nogach su kopyta. Kovat na kopyta pódkovy písčiny. Kón jo juža dawno pomocník člověčka. Lui mólo na njom rejovat abo něco transportérowat. Kónje štegau wózce. Wob žeh su na pastwje, w nocu w kónějice. Wóni žeru frýzmu tlawu, seno a wowa, mlogi raz teke marchewje a jabluka. Kónje mógu až do 30 lét žive byť, mlogi samo pitšku dlej.

Kóza

Kóza wugledaju wjelgin rozdielenje, maju pak písejí rogi na głowie. Slízy wiśi malý wogon. Kózol ma kere, brune a teko pisané. Tož te mudre zwěrjetu su na celém svěće ako žive abo domacne zwěrjetu žyve. Mloďe kózy se groni kóželkou. Kóze su rad wencce, ale w zymje vjebjaju groz. Wóni žeru rad měrgowata tlawu a zela, ale jim dosegajú teke suché upla a legjena. Kóze dawaju nam mleko, měso a mlogi raz samo valmu. Kóza cesto glosuje mjákočo. Wóna mólo starstwo wót 20 lét dojíspí.

Naš mały leksikon - Cycaki

Łuka

žělařnicka, za wěcnu wědu

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

přestajenje: Jakub Sokół

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina

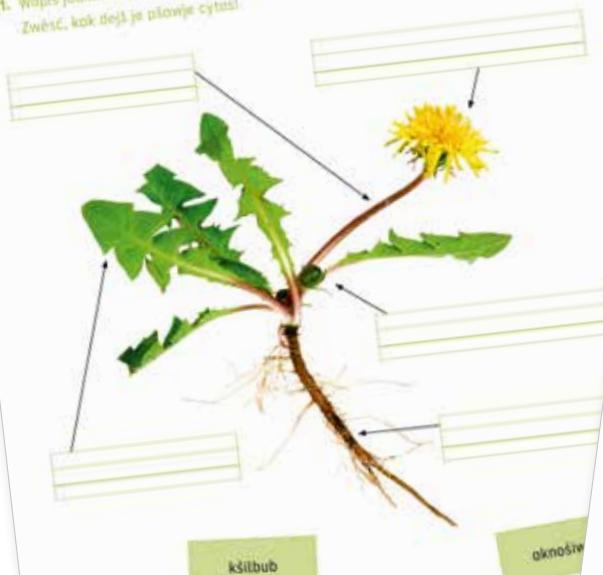
48 bokow, wěcejbarwe, € 9,90

ISBN 978-3-7420-2381-0

skaz. c. 0/165/17-1W, skazaš pla LND

LUKA**Znajoš žèle rostliny?**

1. Vopis jednotlivé žèle mincov! Stewa dojace si pomogu.
Zwěst, kdež je niewje cytuš!

10

ŁUKA

Mjatele na luce

Znajoš mjatele? Zwěř píšaře!

moja liška	kejžorski plášť
dnjowný pavovník	šachova dejka
admirál	

27

Insekty a pawki

wěcne informacie a foto

Sachinformationen und Fotos

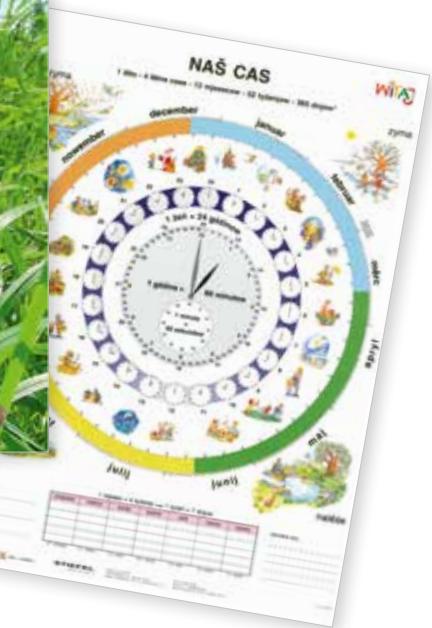
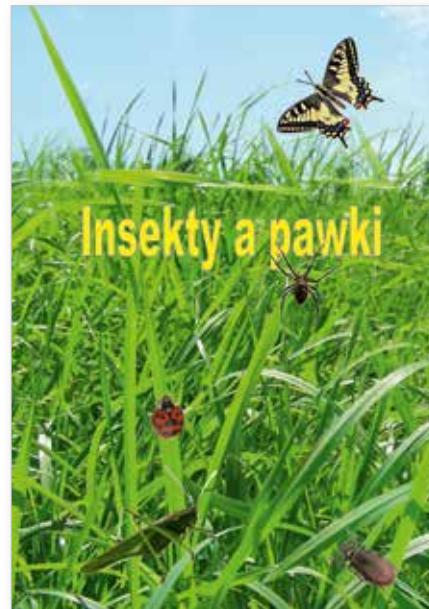
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Gunda Heyderowa

fota: liche internetowe žrědla

brošurka A4

skaz. c. P-0/195/11, skazaś pla RCW

Naš cas

How wukniki mógu zapisaś cas, dny tyženja, mjasece a lětne case.

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ z nimšiny (Stiefel-nakładnistwo): Kathrin Šwjelina wěcejbarwne

skaz. c. L-0/230/14, skazaś pla RCW

Graše »Tšojníki«, 2. žěl

Žiwe zwěrjeta domownje.

Což ganja a skoka/Heimische Wildtiere.

Was läuft und springt

Graše za dobre spomnješe, cytanje a kórkowanje

fotografije: Pětš Kastner

redakcja: Christiana Piniekowa, Gregor Wieczorek,

Michaela Zeisigowa

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

Chóšebuz 2017, skazaś pla ABC

Graše »Tšojníki«, 3. žěl

Žiwe zwěrjeta domownje.

Což lazy a plěwa/Heimische Wildtiere.

Was kriecht und schwimmt

Graše za dobre spomnješe, cytanje a kórkowanje

fotografije: Pětš Kastner

redakcja: Christiana Piniekowa, Gregor Wieczorek,

Margot Hašcyna, Michaela Zeisigowa

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

Chóšebuz 2019, skazaś pla ABC

Graše »Tšojníki«, 4. žěl

Zwěrjeta domownje – Domacne, wužytne zwěrjeta. /

Heimische Tiere – Haus- und Nutztiere.

Graše za dobre spomnješe, cytanje a kórkowanje

fotografije: Pětš Kastner

redakcja: Christiana Piniekowa, Gregor Wieczorek,

Margot Hašcyna, Michaela Zeisigowa

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

Chóšebuz 2022, skazaś pla ABC

Graše »Tšojniki«, 5. žěl

Zwěrjeta pó celem swěše – we wóze, w pówětšu a na kraju
 Im Wasser, in der Luft und an Land
 Graše za dobre spomnješe, cytanje a kórtkowanje
 fotografie: Pětš Kastner
 redakcja: Christiana Piniekowa, Gregor Wieczorek, Margot Hašcyna, Michaela Zeisigowa
 wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóšebuz (ABC)
 Chóšebuz 2023
 skazaš pla ABC

Na internetowem boce RCW informerujomy Was wó statkowanju RCW a wó pšašanjach, zwisujuch ze serbskorěčnym kublānim.

WITAJ Bildungszentrum für sorbische Sprache und Kultur e.V.

[Nowości](#) [Filmy](#) [projekty](#)

[Wó nas](#)

[Sorbština za žib](#)

[Sorbština v šuli](#)

[Internata](#)

[Projekty](#)

[Časopise](#)

[Downloady](#)

[Kontakt](#)

[Žilove medza](#)

[Rusko \(Cyrillic\)](#)

[Deutsch](#) [English](#)

[f](#) [e-mail](#)

Domešna –
BÜRO LÜBECKER SORSEN E. V.
WITAJ-Sprachzentrum

Zweigstelle:
Steinweg 88a/8e 28
03044 Cottbus

Tel.: 0355-48 576 440
Fax: 0355-48 576 441
E-mail: cotta@witaj-cottbus.de

Projekty w Dolnej Łužycy

[wSylne](#) [filmy](#) [projekty](#)

Lěšojske mlažinske lěgwo projekty

Alternativne k WITAJ-campuju dajomy młodostnym možnoſć, se we wólnem času [...]

Kabinet powěščowych figurow filmy

Kabinet powěščowych figurow zisocy film wó mysterioznom zgubjenju žowca w [...]

Pó slědach wužowego krale filmy

Pó slědach wužowego krale zisocy film wó spektakularom pytanju za [...]

Abenteuer mit dem Nachtwäger filmy

Abenteuer mit dem Nachtwäger Kinderfilm über die abenteuerliche Begegnung von [...]

Starkego bludnik filmy

Starkego bludnik zisocy film wó dyrdakojskim zmakańju z bludníkem režija: [...]

Pomoc za nykusa filmy

Pomoc za nykusa zisocy film wó wumoczenju znyjegluconego wódnego muža [...]

[sora.app](#) | [Sorbisch lernen](#) | [Sprachzertifikat](#)

Drogi licenja 1

želový zešívok za 1. lětník

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

z nimšiny (Cornelsen-nakladnistwo): Tatjana Kadočnikowa

2. naklad 2018, Ludowe nakladnistwo Domowina

80 bokow, wěcejbarwne, € 8,25

ISBN 978-3-7420-1442-9

skaz. c. 1/132/18-2W

skazaš pla LND

Drogi licenja 1

želový zešívok : wudala PÖDPOLNOC
Berlin, Brabantia,
Mecklenburgska-Předpomorska,
Sasko-Anhaltsko

Drogi licenja 2

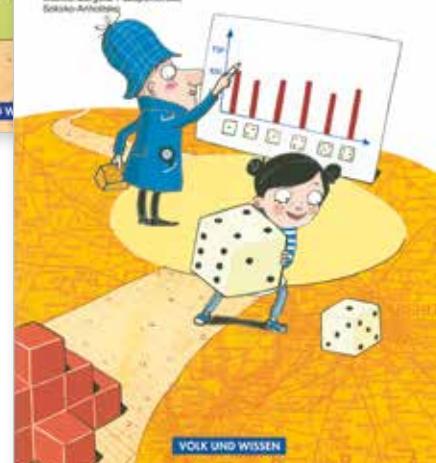
želový zešívok : wudala PÖDPOLNOC
Berlin, Brabantia,
Mecklenburgska-Předpomorska,
Sasko-Anhaltsko

Drogi licenja 3

želový zešívok : wudala PÖDPOLNOC
Berlin, Brabantia,
Mecklenburgska-Předpomorska,
Sasko-Anhaltsko

Drogi licenja 4

želový zešívok : wudala PÖDPOLNOC
Berlin, Brabantia,
Mecklenburgska-Předpomorska,
Sasko-Anhaltsko

Drogi licenja 2

želový zešívok za 2. lětník

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

z nimšiny (Cornelsen-nakladnistwo): Tatjana Kadočnikowa

2. naklad 2019, Ludowe nakladnistwo Domowina

80 bokow, wěcejbarwne, € 8,50

ISBN 978-3-7420-1443-6

skaz. c. 2/91/19-2W

skazaš pla LND

Drogi licenja 3

želový zešívok za 3. lětník

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

z nimšiny (Cornelsen-nakladnistwo): Tatjana Kadočnikowa

1. naklad 2013, Ludowe nakladnistwo Domowina

72 bokow, wěcejbarwne, € 7,25

ISBN 978-3-7420-1465-8, skaz. c. 3/112/13-1W

skazaš pla LND

Drogi licenja 4

želový zešívok za 4. lětník

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

z nimšiny (Cornelsen-nakladnistwo): Alfred Měškank

a Horst Měškank

1. naklad 2013, Ludowe nakladnistwo Domowina

72 bokow, wěcejbarwne, € 7,25

ISBN 978-3-7420-1464-1, skaz. c. 4/90/13-1W

skazaš pla LND

Online-platforma „ABC Sorbisch/Wendisch“

Cakaju na Was:

Pśizjawšo se na

<https://dialog.brandenburg.de>

ABC

Licbowe woknyška

wudopołnjujucy material

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtorka: S. Česlina

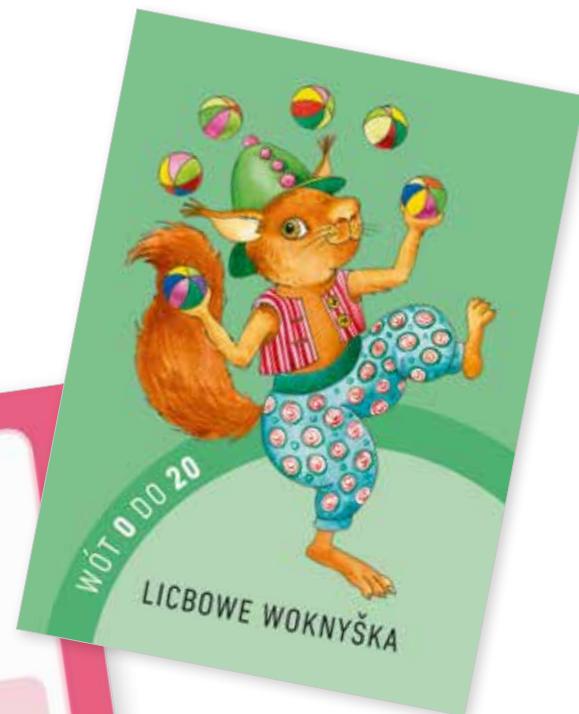
ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2018, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcebarwne, € 12,90

ISBN 978-3-7420-2544-9

skaz c. 1/153/18-1W, skazaš pla LND

Pisański kurs

Cepaćke pórucenje: Licby wót 0 až do 9

(Zawježenje licbow w primarnem schójčeńku, warianše A + B)

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

wobželanje: Daniela Šrjejdarjowa, Christiana Pinickowa, Margot Hašcyna, Oleg Derepasko

Intensiwné dalejkublanje serbščiny (IDS),

ABC 2005, 2 boka

wugótowanje, techniske spigótowanje: Ulrike Niedlich

2. wobželany nakład, ABC, Chóšebuz 2021

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny

elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Pisański kurs

Žělowe łożjena - matematika

ideja: Daniela Šrjejdarjowa

wugótowanje: Katriň Kerbusch

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

(IDS 2005), Chóšebuz 2021

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny

elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Pisarski kurs - Cepaćke pórucenje:

Licby wót 0 až do 9 (Zawježenje licbow w primarnem schójčeńku, wariant A)

(Zawježenje licbow w primarnem schójčeńku, wariant A)

- 0**
- Górejce zochopijomy: naléwo malšnje wokolo / mala/mjeriša kružyna naléwo, podorownje dołoj,
  - napšawo malšnje wokolo / mala/mjeriša kružyna napšawo
  - a zasej padorownje górej – gótowe! (kórci!)

- 1**
- Wesrzejz zochopijomy: naléwo nakásnno górej
  - a (nakásnno) dołoj – gótowe! (kórci!)

- 2**
- Górejce zochopijomy: napšawo malšnje wokolo / mala/mjeriša kružyna napšawo, naléwo dołoj
  - a psísačijomy napšawo wóðorownje (žwatkatu) smugu – gótowe! (kórci!)

- 3**
- Górejce zochopijomy: napšawo malšnje wokolo / mala/mjeriša kružyna napšawo, wesrzejz naléwo
  - a napšawo malšnje wokolo / a wjelika/wětša kružyna napšawo – gótowe! (kórci!)

- 4**
- Górejce zochopijomy: nakásnno dołoj až do srježzi,
  - wesrzejz wóðorowno napšawo
  - a wesrzejz zasej padorownje dołoj – gótowe! (kórci!)

- 5**
- Górejce zochopijomy: nakásnno dołoj až do srježzi,
  - wesrzejz napšawo malšnje wokolo / wjelika/wětša kružyna napšawo,
  - a zasej górej, nic až do srježzi
  - a górejce sažijomy wóðorownu smugu napšawo – gótowe! (kórci!)

- 6**
- Górejce zochopijomy: naléwo dołoj lažka kružyna
  - a wjelika/wětša kružyna napšawo až do srježzi – gótowe! (kórci!)

- 7**
- Górejce zochopijomy: wótléwa wóðorownje napšawo,
  - naléwo dołoj
  - a dodajomy wesrzejz wóðorownu smužku napšawo – gótowe!

- 8**
- Górejce zochopijomy: naléwo malšnje wokolo až do srježzi / mala/mjeriša kružyna naléwo až do srježzi,
  - napšawo malšnje wokolo / wjelika/wětša kružyna napšawo,
  - zasej górej,
  - naléwo malšnje wokolo až do srježzi / wjelika/wětša kružyna naléwo až do srježzi,
  - a mala/mjeriša kružyna napšawo – gótowe! (kórci!)

- 9**
- naléwo malšnje wokolo až do srježzi / mala/mjeriša kružyna naléwo – gótowe! (kórci!)

ZĚLOWE ŁOJJENA, ideja Daniela Šrjejdarjowa, wugótowanje: Katriň Kerbusch, © ABC (IDS 2005); Chóšebuz 2021

Naš zeger

plakat, wucbny material

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: S. Česlina

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 5,00

ISBN 978-3-7420-2384-1

skaz. c. 0/177/17-1W

skazaś pla LND

Naš zeger, 2. žel

plakat, wucbny material

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: S. Česlina

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2019, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 5,00

ISBN 978-3-7420-2568-5

skaz. c. 0/184/19-1W

skazaś pla LND

Naš zeger, 3. žel

plakat, wucbny material

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: S. Česlina

ilustratorka: Gudrun Lenz

1. naklad 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 5,00

ISBN 978-3-7420-2787-0

skaz. c. 0/200/23-1W

skazaś pla LND

Terminologija

za předmjet matematika

Terminologie im Fach Mathematik

serbsko-nimski a nimsko-serbski

terminologiski słownick za zakladnu šulu

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

zestajenje: Tatjana Kadotšnikowa,

Alfred Měškank na zaklaže aktualnych wucbnicow

matematiki (Drogi licenja 1–4 a Matematika 5–6)

a Terminologije matematiki Horsta Petrika

1. naklad 2016

260 bokow

skaz. c. L-0/266/16-1W

skazaś pla RCW

Sport - wuchadne pozicije

Sport - Ausgangsstellungen

3 ilustrerowane A2-plakaty z wuchadnymi pozicijami a pórnikowymi pšimjenjami

3 illustrierte A2-Plakate mit Ausgangsstellungen und Paargriffen

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

zestajařka: Gunda Heyderowa

ilustracije: Barbara Beger

skaz. c. L-0/171/10

skazaś pla RCW

Lehrerhandreichung

Powědańskie srđki a rěcne wobroty

za bilingualne wugótowanje wucbnego pšedmjata sport

Redemittel und Wendungen für die bilinguale Gestaltung des Unterrichtsfaches Sport

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

nacerjenje a wugótowanje: Pětš Reichel

pšełožk z nimščiny: Juro Šrejdar

celkowne nawjedowanje: Fryco Libo, Chóšebuz 2009

92 bokow

skazaś pla ABC

Sportowa terminologija

Wopytowański material

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

redakcja: Renej Šuster,

Christiana Piniekowa

Chóšebuz 2003

105 bokow

skazaś pla ABC

Sportowa terminologija
Wopytowański material

GYMNAZIUM A WUŠE ŠULE

Pśedmjat serbščina wuwucujo se na Dolnoserbskem gymnaziumje a w žednych wušych šulach. Serbščina se rozeznawa wót drugeje rěcneje wucby pšež to, až se njepó-sřednja rěc cuzego kraja, ale rěc domowniskego regiona. Wóna ma w sekundarnem stawje status drugeje cuzeje rěcy. Pšež to až jo serbska drugim cuzym rěcam rowno stajona, jo móžno, serbščinu ako abiturny pśedmjat wuzwóliš. Wucba serbščiny natwarja se na rěcnych znašach z primarnego stawa. Dalšnym wuknikam a wuknicam pódawa se serbščina ako zachopna wucba. K tomu jo pśedewšym w 7. lětniku mōcne diferencērowanje we wucbje trjebne a tejerownosći wótpowědujuce pórucenje mašizny a zwucowanjom we wucbnicach. Wucba serbščiny co dojšpiš, až maju wšykne wukniki a wuknice až do kóńca 10. lětnika powšyknu komunikatiwnu kompetencu.

Pó droze 1

wucbnica

wudawań: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtory: Dietlind Lüdkowa, Kathrin Kerštowa, Torsten Mak, w nadawku Žěłanišća za serbske kublańskie

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

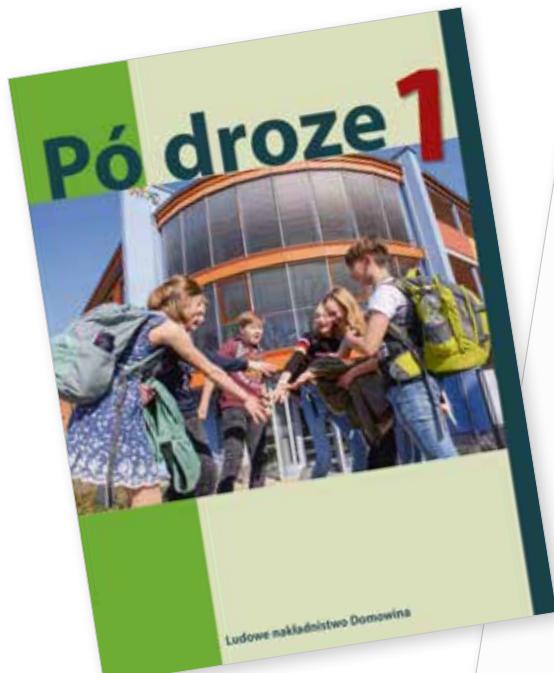
ilustrorka: Isa Bryccyna

2. nakład 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 16,90

ISBN 978-3-7420-2584-5

skaz. c. 7/90/22-2B, skazaś pla LND

Das Fach Sorbisch/Wendisch wird außer am Niedersorbischen Gymnasium Cottbus in einigen Oberschulen erteilt. Es unterscheidet sich vom anderen Sprachunterricht dadurch, dass nicht die Sprache eines fremden Landes, sondern der heimatlichen Region vermittelt wird, die in der Sekundarstufe den Status einer zweiten Fremdsprache erhält. Diese Gleichstellung ermöglicht auch, Sorbisch/Wendisch als Abiturfach zu wählen. Der Sorbisch-/Wendischunterricht baut auf die Sprachkenntnisse aus der Primarstufe auf bzw. wird für weitere SchülerInnen als Anfangsunterricht erteilt. Das erfordert eine starke Differenzierung des Unterrichts vor allem in Klassenstufe 7 sowie ein entsprechendes Stoff- und Übungsangebot in den Schulbüchern. Der Sprachunterricht Sorbisch/Wendisch hat das Ziel, bei allen Lernenden bis zum Abschluss der Klasse 10 eine allgemeine kommunikative Kompetenz zu erreichen.

Druga lekcija. Nowa šula – nowy świat

5. Ordinalne licby

Licbowe słowa – numerałe

kardinalne licby kardinale	jaden/jadno/jadmo, dwa/dwě, tio/tisi, styrjo/styri, pěš, ..., žasei, dwažasća, tiszača, styržasća, pěšasć, ..., žewježasć
ordinalne licby ordinale	prédny,-a,-e, drugi,-a,-e, tieši,-a,-e, ..., pěty,-a,-e ...

Ordinalzahlen verwendet man wie Adjektive.

a) Informéruej se w dodanku wó ordinalnych licbach. Kótare zgromadnosći a rozdžele mijazy kardinalami a ordinalnami spóźmajoſ?

b) Powědaj a gledaj na rod.

Préđna kula jo cerwjená, druga jo ...

kula	
jabłuko	
dar	
gwězda	
wórzech	
balo	

c) Zélaj z partnerjom/z partnerką.
A: Ga jo Miklawš? – B: Miklawš jo na šestý december.

36 Žesćatūzásća

Pó droze 1

želowy zešywki

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtory: Dietlind Lüdkowa, Kathrin Kerštowa, Torsten Mak, w nadawku Žělanišča za serbske kublańske

wuwianje Chóšebeuz (ABC)

ilustratorka: Isa Bryccyna

2. nakład 2022,

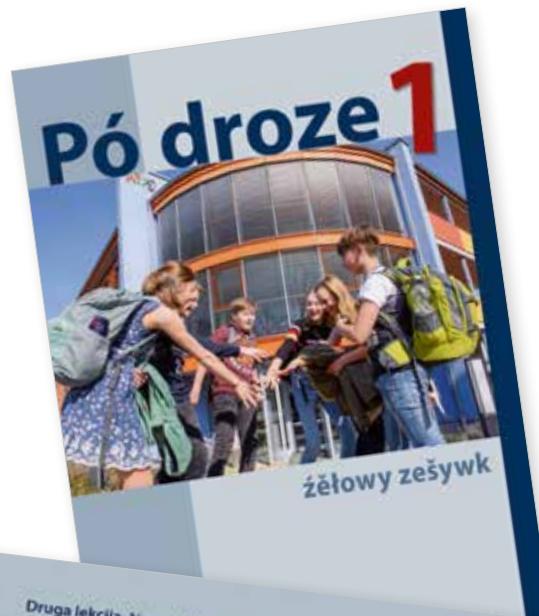
Ludowe nakładniſto Domowina

dwójobarwne, € 8,90

ISBN 978-3-7420-2583-8

skaz. c. 7/91/22-2B

skazaš pla LND

NOWE**Pó droze 1: ceptaške pórucenja****w elektroniskej formje**

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwianje Chóšebeuz (ABC)

awtorka: Dietlind Lüdkowa, Kathrin Kerštowa, Torsten Mak ABC

wugótowanje, techniske spšigótowanje:

Karl Eylem Kaygusuz

Chóšebeuz 2023

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

123

Pokazki – I. Irkecja
2. Tu sú my.

Ishalt/kommunikative Kompetenzen

- Kenntlernen der sechs Protagonisten
- erster Umgang mit sorbischen/wendischen Texten
- Übersetzungstechniken
- Lesen

LB Seite 15

Hypothesenbildung (Bild+Hörtext)
✓ Timträger: PDI_T_LB_05

Wsgledaj se dokradzie wobrace.
Pisleschaj příje.

- Textaussagen mittels Bild erfassen
- Textaussagen mittels dem Deutschen ähnlichen Lautformen erfassen
- Textaussagen anhand des Schriftbildes (Zahlen) erfassen

z.B. Arbeitsblatt für Sprachanfänger mit Ankreuzaufgaben, die sich auf Bildaussage und leicht zu verstehende Wörter wie Gitarre und Klavier beziehen.

Nowe słowa
„Nowe słowa“ gehören nicht zum produktiven Wortschatz, sind aber für das Textverständnis unabdingbar.

wjela	serbščina
česki	český
anglički	anglický
příje	přijetí
přecrj	překrývání
sportov	sportování
skotsce	skotský
grajom na gitare a na klavirje	gitara klavír
čínsky	čínsky
wuznamom se dejte	wuznam se dát
wizual vý	vizuální vý
z komputerom	z počítačem
čínsky	čínsky

ISO DROZE 1/6 ABC Chóšebeuz 2023
PDI_LB05_1.1_02_Vydanie_1a.indd 1a.indd 1a.indd

Druga lekcija. Nowa šula – nowy świat.

4. Na sportnišču

2.3.3 a) Přišlochaj plnje a našíckuj plánu licbu.

	☐ 3,39		☐ 5,26
☐ 2,25	☐ 6,21		
☐ 6,11	☐ 9,01		
☐ 4,16	☐ 4,36		
	☐ 2,29		☐ 30,05
☐ 5,01	☐ 33,20		
☐ 6,08	☐ 29,10		
☐ 6,09	☐ 34,12		
	☐ 7,38		☐ 23,17
☐ 8,13	☐ 24,09		
☐ 8,31	☐ 25,10		
☐ 9,12	☐ 23,36		

Zmocuj z partnerjom/z partnerkou powleďanje licbow.
Na dalokoskoku ma Tina tsi koma dwaastyrasca.
Ve wusokoskoku ma –

skokoskok:

	mē		
a	3,42	Jonas	2,21
ik	4,11	Pawla	1,33
im	2,26	Lubina	3,15
a	2,09	Ben	3,01
	4,25	Maja	1,49

konkrok:

	mē	
1,12	Mila	1,04
1,16	Lubina	1,10
1,09	Majk	1,25
1,19	Christa	1,07

Pó droze 2

wucbnica

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtory: Dietlind Lüdtkowa, Kathrin Kerštowa, Torsten Mak,

w nadawku Žělanišča za serbske

kublańskie wuwijanje Chóšebuz (ABC)

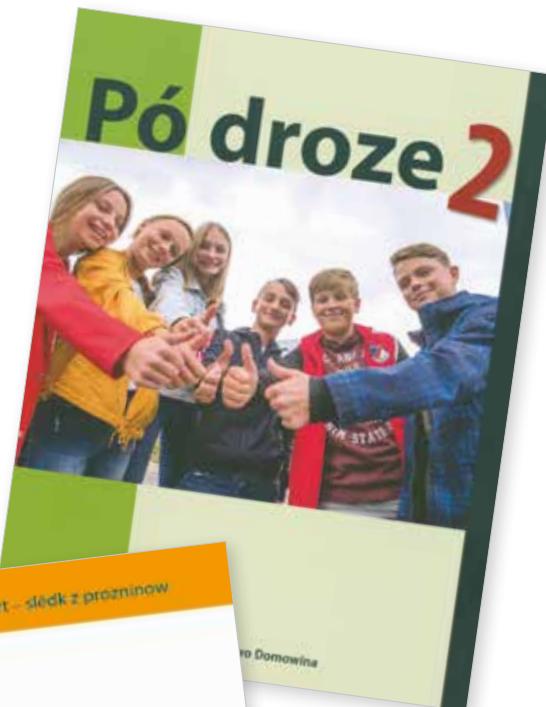
ilustrorka: Isa Bryccyna

2. naklad 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina

wěcejbarwne, € 16,90

ISBN 978-3-7420-2633-0

skaz. c. 8/70/23-2B, skazaš pla LND

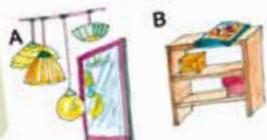
Prédná lekcja Start – slědk z prozinoř

vo Domowina

6. Minimum abo maksimum

a) Písečtaj sady a píslédouj wugrona wobrazam.

1 Casopis lažy na regálu.

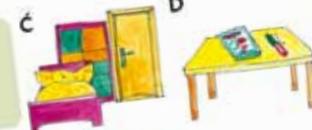
5 Póstola a spíška stojí te přez pši žurjach.

2 Blok a kuli lažtej na bliže.

6 Knigły laže na póstoli.

3 Zeger wisy w kupadle.

7 Telewizor stojí w bydleníščej špě.

4 Lampy wise pši glédačku.

8 Tulpy stojí pši woknje.

b) Kak se konjugéruju werby stojos, wisos, kožos? Želaj w želovém žešivku.

c) Góðaj:

Wizim něco w rédowni, to jo barwojte a wisy pši žurjach. Co to je?

předvážašča 25

– vložtegróni na písášanja?

1. Kaki titel ma diagram?
2. Z kótarego lěta jo diagram?
3. Kótare aktiwity wucytajoš?
4. Wjele procentow žěliskich sportujó?
5. Wjele procentow musikich žo na namsú?
6. Wogłdaj se procenty cesnoamtskich cynitosó?

b) Přigotuj napšašowanje mjazy písášelami k toš tomu temu.

jádenawósyrižaset 81

Pó droze 2

žělowy zešywк

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

awtory: Dietlind Lüdtkowa, Kathrin Kerštowa,

Torsten Mak,

w nadawku Žělanišća za serbske kublańske

wuwijanje Chósebuz (ABC)

ilustratorka: Isa Bryccyna

2. nakład 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina

dwojobarwne, € 8,90

ISBN 978-3-7420-2634-7

skaz. c. 8/71/23-2B, skazaś pla LND

Pó droze 2 – booklet a rap

dotadny material za wucbnicu

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chósebuz (ABC)

awtory: Dietlind Lüdtkowa, Kathrin Kerštowa, Torsten Mak

projektowe nawjedowanje: Christiana Piniekowa

projektowe sobužđo: Dietlind Lüdtkowa, Kathrin Kerštowa,

Michaela Zeisigowa

spiwař: Jakub Gruhl

nagrawanje, wobželjanje; wugótowanje,

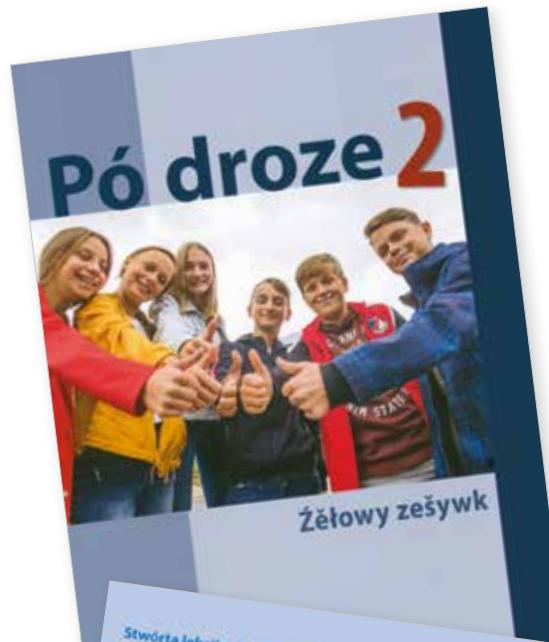
zgótowanje notacije: Ectoplastic UG, Halle

ABC, Chósebuz 2022

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny

elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Stwórtka lekcja Raz wen ze wšednego wónoženja
Kužda medalja ma dwa boka

5. Na deščik pšizo wjedro.

a) Příslušaj symbolou písawy tekstu. Napiš lětny cas.

A
Sklonjenje su prezimni. Jo nejvícejší lětny cas. Sklonjeni svěši písamen celý cas. Cesto masy temperatury seulej 30 stupnje. Gaž také rědno wjedro jo, plémam rad w izuře abu se emakjam z možimi pápičkami. Mlogi raz-dlo teke njewjedro. Pós uem lubjej doma. Jo

B
Na záčiapožku toho lětnego casu ju wjedro cestu hyći rědne. Temperatury si wuskoze a slýšico svěši. Poš spadja, cesto se padne. mamy kurjuši abo většovate wjedro. Veto jo ten lětny cas téče rědny cas, diskalz můžem hyći kolašovati. Tryebam janu se gôšecu drahutu. Jo

C
Jo nejzimnijši lětny cas. Poplavem cesto sogn se žin. Zajita jo hyći sammo, togo dla mješovaje ten cas. Cesto masy temperatury nížej o stupnje. Ale krajina wsgleda veligin rědno. Gaž muen cas a hlu iuffitujem rad piec. Blota abo sněgakujom. Jo

D
Za můjim zdásim to jo nejřednejší cas lěta. Přiroda buď se zasej. Jo všetomate wjedro. Raz slýšico svěši, ale božku cesto se padne. Vôsebnje w aprylu. Gaž jo slýncne wjedro, pin čunžim abo kolašujem cesto piez golu. Gaž jo deščovata wjedro, pós som lubjej doma. Jo

P02-T-01 RAP Pogbowanie – dobre za dejenjaki 01.37.

tekst: Pó droze 2, LND 2020, ink. 91
melodika: Jakub Gruhl

Impressum
PÓ-07008 © – LND, RAP

dotadny material za wucbnici / Zusätzliche Materialien
Rú das Lehrbuch: Dietlind Lüdtkowa, Kathrin Kerštowa, Torsten Mak, Pó droze 2 wucbnica za předmět serbščina oaza rč. 1. maked., RCW, ABC, LND Budýjov 2020

wudawař / Herausgeber:
Žělanišćo za serbske kublańske wuwijanje
Chósebuz / Arbeitsstelle für sorbische/wendische
Bildungsentwicklung Cottbus

projektowe nawjedowanje / Projektteilung:
Christianne Piniekowa

projektowe sobužđo / Projektteilarbeit: Dietlind Lüdtkowa, Kathrin Kerštowa, Michaela Zeisigowa

spiwař jo | Gesang: Jakub Gruhl

nagrawanje, wobželjanje / Aufnahme, Bearbeitung,
wugótowanje, zgótowanje notacije / Ausarbeitung
und Gestaltung Notation:
Ectoplastic UG, Halle

© ABC, Chósebuz 2022

Dolnoserbski 3

sekundarny staw 1

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtor: Juro Šrejdář w nadawku Žělanišča

za serbske kublańske wuwijanje Chóšebeuz (ABC)

ilustracie a typografija: Iris Brankačkowa

1. nakład 2008, Ludowe nakładnistwo Domowina

214 bokow, wěcejbarwne, € 14,90

ISBN 978-3-7420-1371-2

skaz. c. 9/63/08-1, skazaš pla LND

Serbščina. Rahmenlehrplan Moderne Fremdsprachen**Sorbsisch/Wendisch - Šulskointerny wucbny plan/****Schulinterner Lehrplan**

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebeuz (ABC)

projektowe nawjedowanje: Christiana Piniekowa

projektowe sobužělo: Constanze Meršeńcojc,

Angela Šurmanowa

Chóšebeuz 2016, zarědnik za šulski material

skazaš pla ABC

www.sotra.app

Serbska rěc - dobra wěc 1

žělowe knigły a projektowy zešywki:
Wuslějomy Chóšebuz
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Antje Kellowa, w nadawku
Žělanišća za serbske kublańske wuwijanje
Chóšebuz (ABC)
ilustrator: Andreas Fischer
1. nakład 2019, Ludowe nakładnistwo Domowina
wěcejbarwne, € 15,90
ISBN 978-3-7420-2534-0
skaz. c. 7/88/19-1W, skazaš pla LND

2 JA

3. Wumysli se datum a zwucuj z twójim susedom/tv
(Môžoš se teke lěto wumysliš.)

! 29. februar 2022 – Žinsa jo žewjejdažaſty februar dwatowzint dwaadwažaſta.

Móje wucbne pšedmjaty

matematika
serbščina
nimščina

matematika (ma)
fyzika (fy)
chemija (ch)
biologija (bi)
góspodařstvo-žělo-technika (gzt)
wugłotowanje žyvenja-etiika-nabóžnina (wžen)
žělowy kružk (zk)

nabóžnina (na)
serbščina (ser)
sport (sp)
nimščina (ni)

engelščina
politiske kuſtanje
žělowa góž
wuměřtво

matematika – kapsowy licak – licyś

serbščina – wucbnica – serbski powědaš – serbske teksty cytaš – serbski pisaš

chemija – reagencowy głažk – eksperimentěrowaš

stawiźny – dokumentacija – wuknuš wó stawiźnach Europey abo Nimskeje

politiske kuſtanje – casnik – wó demokratiji a politiskem jadnanju powědaš

wósymatščasća

32 dwaatsiąſaſća

38 wósymatščasća

4. Cytaj a markéruij twóje tsi nejlubše pšedmjaty.

Co se trjeba a cini w jednotliwych wucbnych pšedmjataſtach

politiske kuſtanje
Zettung
wuměřtво
zemjeſpis
serbščina
mužika
matematika
chemija
biologija
nimščina

! 15. Napiš zmysłopoleſne sady. Gaž coš, formuléruj wěcej cynitosćow.
! Za matematiku trjebamy kapsowy licak/kapsowe licaki.
We wucbje (w matematice) licymy.

matematika – kapsowy licak – licyś

serbščina – wucbnica – serbski powědaš – serbske teksty cytaš – serbski pisaš

chemija – reagencowy głažk – eksperimentěrowaš

stawiźny – dokumentacija – wuknuš wó stawiźnach Europey abo Nimskeje

politiske kuſtanje – casnik – wó demokratiji a politiskem jadnanju powědaš

SMOLEROJC KNIGŁAŃJA

SMOLER'SCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG

póbitujo Wam knigły w serbskej a nimskej rěcy a wobstara
krotkocasne knigły z drugich nakładnistwow.
v beletristika v žíseca literatura v šulske knigły v
wěcne knigły v wědomnostna literatura v słowniki
v wótsluchańske knigły v casniki a casopise
v antikwariske wudaša v tonowe nosarje a video

Der Domowina-Verlag entwickelt, veröffentlicht
und vertreibt sorbische Literatur und Literatur über
die Sorben in sorbischer/wendischer und deutscher Sprache.
v Belletristik v Kinderliteratur v Schulbücher
v Sachbücher v wissenschaftliche Werke v Wörterbücher v
Hörbücher v Zeitungen und Zeitschriften v Tonträger

www.domowina-verlag.de

Serbska rěc – dobra wěc 1 a projektowy zešywki:

Wuslěžujomy Chóšebuz

ceptaške pórucenja w elektroniskej formje
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje

Chóšebuz (ABC)

awtorka: Antje Kellowa

ABC, Chóšebuz 2020

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbčiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Serbska rěc – dobra wěc 1

Ceptaške pórucenje

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)

Material stoj ceptařkam a ceptarjam
serbčiny elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Zaklad za projektowe žělo su knigy „Wuslěžujomy Chóšebuz“:
Stefanie Schiemenz, Wuslěžujomy Chóšebuz. Zapšimuje měšćańskie stawizny za žělo.
zeserbšćenje Marcus Körncař, Chóšebuz: Schnelldruck Schiemenz GmbH

1. Žo lažy Chóšebuz/Chóšebuski měšćański wopon

Zrědo: Stefanie Schiemenz, Wuslěžujomy Chóšebuz. Zapšimuje měšćańskie stawizny za žělo.
zeserbšćenje Marcus Körncař, Chóšebuz: Schnelldruck Schiemenz GmbH, b. 4–6

Cytajšo tekst glosnje a běžne.

Wótegrōšo na pšašanja serbski a nimski z pomocu słownika.
Słowna lisčina mózo wam pomogať tekstu rozměš.

Słowna lisčina:	
Górnolužyske góry	Oberlausitzer Berge
grodowy groba	Burggraf
slězyna	Hintergrund
škörpina	Schale
wopon	Wappen
woponowe zwěrje	Wappentier
wótwoaborańska zamóžnoſć	Wehrhaftigkeit
wulewaš se	sich ergießen

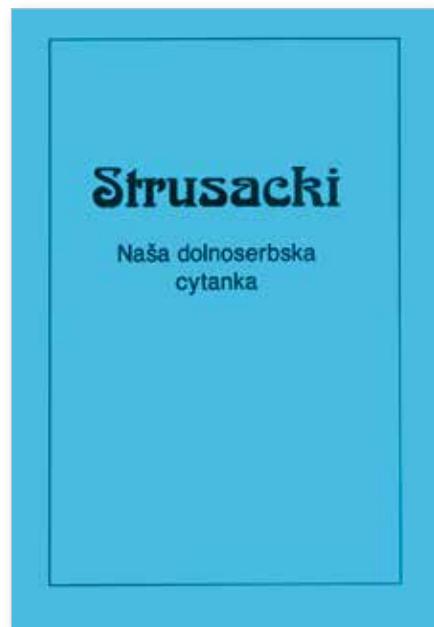
Serbska rěc – dobra wěc 2

żelowe knigły a projektowy zešywki:
Wuslěžujomy wokolnosć Chóšeбуza
wudawać: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Antje Kellowa, w nadawku
Žěłanišća za serbske kublańske
wuwijanje Chóšeбуza (ABC)
ilustrator: Andreas Fischer
1. nakład 2022, Ludowe nakładnistwo Domowina
wěcejbarwne, € 15,90
ISBN 978-3-7420-2718-4
skaz. c. 8/72/22-1W, skazaś pla LND

Strusacki

Naša dolnoserbska cytanka za lětniki 7-10
zestajili: Jürgen Goldmann, Margot Hašcyna, Ingrid Hustetojc
grafiki: Fred Pětška
1. naklad 1993, Ludowe nakładnistwo Domowina
96 bokow, jadnobarwne, brošura
€ 4,90
ISBN 978-3-7420-0987-6
skaz. c. 7/49/93-1, [skazaś pla LND](#)

Dolnoserbska literarna cytanka

1. žel, za sekundarny schójčeň I/II
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka a zestajařka: Christiana Piniekowa
w nadawku Žělanišća za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
1. naklad 2005, Ludowe nakładnistwo Domowina
216 bokow, wěcejbarwne, brošura, € 12,90
ISBN 978-3-7420-1242-5
skaz. c. 11/28/05-1B, [skazaś pla LND](#)

Dolnoserbska literarna cytanka

2. žel, za sekundarny schójčeň I/II
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka a zestajařka: Christiana Piniekowa
w nadawku Žělanišća za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
1. naklad 2007, Ludowe nakładnistwo Domowina
208 bokow, wěcejbarwne, brošura, € 12,90
ISBN 978-3-7420-1321-7
skaz. c. 11/29/07-1B, [skazaś pla LND](#)

Teksty cytaś - rozměś - wobžělaś

Texte lesen - verstehen - bearbeiten
Půrucenja za serbčinu 11 + 12
Žělowe kšace, žělowe ɬopjena,
zwucowanja + rozwězanja
wudawař: Žělanišćo za serbske
kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
awtorka: Christiana Piniekowa
redakcija: Margot Hašcyna,
Joanna Szczepańska
Chóšebuz 2013, zarědnik a cejdejka
[skazaś pla ABC](#)

Teksty
- cytaś
- rozměś
- wobžělaś

LODKA

Serbska kulturna informacija
LODKA w Chóšebuzu pórucju
Wam na pšedań:
v informacisku literaturu
k stawiznam, rěcy a kulturje
Serbow v beletristiku
v žísecu literaturu v tonowe
nosarje ze serbskeju ludoweju
a wumělskeju muziku v video
k stawiznam a kulturje Serbow
w serbskej a nimskej rěcy
v wubrane produkty serbskego
ludowego wuměſtwa a souve-
niry. Informaciski material
wó kulturje a stawiznach Serbow
jo how teke dermo dostaś.

Sorbsche Kulturinformation
LODKA in Cottbus bietet
zum Verkauf:
v sorbische und deutschsprachige Literatur zur Geschichte,
Sprache und Kultur der Sorben/
Wenden v Belletristik v Kinderliteratur v Videos zur Geschichte
und Kultur der Sorben/Wenden
in sorbischer/wendischer und
deutscher Sprache v Videos
zur Geschichte und Kultur der
Sorben/Wenden in sorbischer/
wendischer und deutscher
Sprache v sorbische/wendische
Volkskunsterzeugnisse und
Souvenire. Informationsmaterial
über Kultur und Geschichte der
Sorben/Wenden ist hier auch
kostenlos erhältlich.

Droga Augusta Bebela 82, 03046 Chóšebuz, telefon (03 55) 48 57 64 68, stiftung-lodka@sorben.com

www.lodka.sorben.com

Niedersorbisch leicht – Serbski lažko

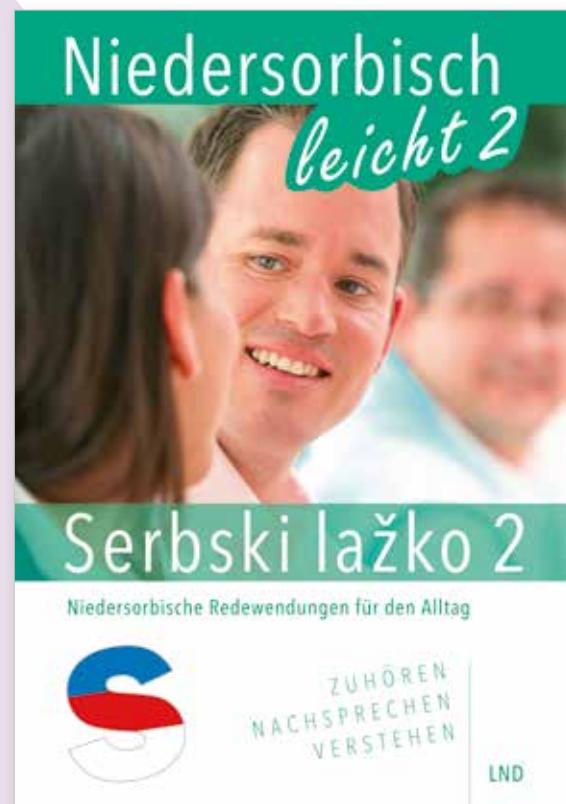
Niedersorbische Redewendungen für den Alltag
Herausgeber: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
zusammengestellt von Jadwiga Gerberich
angelehnt an Piękny polski mit freundlicher Genehmigung
von PONTES (grenzüberschreitendes Bildungsnetzwerk)
ins niedersorbische übersetzt: Jan Měškank
Sprecher: Colett Neumannojc, Marian Wenke
1. Auflage 2015, Domowina-Verlag GmbH
CD und Beiheft, € 10,00
Niedersorbisch leicht ist auch als kostenlose Android-App
im Google Play Store erhältlich!
ISBN 978-3-7420-2346-9
skaz.co. 0/161/15-1B, skazaš pla LND

Niedersorbisch leicht wendet sich an Sorbischlernende und an Interessenten, die sich beim Besuch der niedersorbischen Lausitz auch ein wenig der niedersorbischen Sprache bedienen möchten. Sie hören auf der CD einfache Redewendungen zu Alltagssituationen, so zum Beispiel wie man sich begrüßt und verabschiedet, wie man sich vorstellt, wie man etwas erfragt, desweiteren hören Sie Fragen und Antworten zur Freizeit und Kultur, zu Essen und Trinken, Zeitangaben und einiges mehr. In der beigelegten Broschüre können Sie alle Redewendungen und Sätze nachlesen. Auf der letzten Seite finden Sie das niedersorbische Alphabet und einige Hinweise zur Aussprache.

Niedersorbisch leicht 2 – Serbski lažko 2

Niedersorbische Redewendungen für den Alltag
Herausgeber: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
zusammengestellt von Jadwiga Gerberich
Übersetzung ins Niedersorbische und Bearbeitung:
Ingrid Hustetowa
Sprecher: Franciska Šulcojc, Bernd Melcher
1. Auflage 2016, Domowina-Verlag GmbH
CD und Beiheft, € 12,00
ISBN 978-3-7420-2412-1
skaz. cyslo 0/173/16-1B, skazaš pla LND

Der Inhalt dieser 2. CD mit niedersorbischen Redewendungen für den Alltag baut auf den mit der 1. CD vermittelten sprachlichen Mustern und Beispielen auf. Sie hören auf der CD einfache und erweiterte Sprachmuster und Beispielsätze zum Tagesablauf und Alltag in der Familie, im Freundeskreis und im Arbeitsbereich. Sie hören unter anderem Fragen und Antworten zu Mahlzeiten, Einkaufen, Krankheit und Gesundheit, Besorgungen und Vorhaben, zu sozialen Beziehungen, Familienfeiern, zu schulischen Belangen und Interessen der Kinder sowie zu Wetter und Reisen. Im Beiheft können Sie alle Redewendungen, Sätze und Muster mitlesen oder nachlesen.

8

Hilfe und Auskunft

Sagen Sie bitte, ...
wo finde ich einen Arzt/eine Apotheke?
wo ist der Bahnhof?
wo ist eine Bushaltestelle?
Wann fährt ein Bus/Zug nach Berlin?
Können Sie mir helfen?
Ich suche die Sielower Straße.
Wo ist die Steinstraße?
Wo befindet sich das Wendische Haus?
Wie komme ich zum Sorbischen
Gymnasium?
Ist das Café geöffnet?
Wo ist das Einkaufszentrum?
Entschuldigen Sie, ich suche Herrn Ziesch!
Wo finde ich Frau Pötschke?

Napšašowanja

Grošo pšosym, ...
žo jo namakajom gójca/apoteku?
žo jo dwórníščo?
žo jo busowe zastaniščo?
Ga jéto bus/šég do Barlinja?
Móžošo Wy mě pomagaš?
Pytam Žylojsku drogu.
žo jo Kamjehtna droga?
žo jo Serbski dom?
Kak pšízom k Dolnoserbskemu
gymnaziumu?
Jo kafejowija wótŵorjona?
žo jo nakupowarski centrum?
Wódajšo, pytam kněž Cyžal!
žo namakajom kněž Pětšcynu?

unter Freunden und Bekannten

Hast du heute Zeit?
Was machst du heute Abend?
Was schlägst du vor?
Wollen wir (beide) zum Fußball gehen?
Wollen wir (beide) in die Gaststätte gehen?
Wollen wir (beide) tanzen gehen?
Gehen wir (beide) ins Kino?
Nein, dazu habe ich keine Lust.
Ich habe einen besseren Vorschlag.
Wir können ins Deutsch-Sorbische
Volkstheater gehen.
Das ist eine gute Idee.
Komm!/Kommt!/Kommt (beide)!
Bleibt es dabei?

mijazy pšájelam a znaty

Maš (ty) žinsa cas?
Co (ty) žinsa wjácor cyniš?
Co (ty) naražijoš?
Comy/comej na kopáčku hys?
Comy/comej do gósćenica hys?
Comy/comej rejowat hys?
Pójčomy/mej do kina?
Ně, to se mě njočo.
(Ja) mam lěpše naraženje.
Móžomymej do Nińsko-Serbskego
ludowego žwadla hys.
To jo dobra ideja.
Pójči/Pójčo!Pójte!
Wóstanjo pšá tom?

9

Einladung und Verabredung

offiziell
Haben Sie heute Zeit?
Was machen Sie heute Abend?
Wollen wir uns treffen?
Was schlagen Sie vor?
Wann treffen wir uns?
Wo treffen wir uns?
Ich lade Sie herzlich ein.
Ich hole Sie ab.

Pšepšosenje

oficialne
Mašo Wy žinsa cas?
Co Wy žinsa wjácor cyniš?
Comy se zmakas?
Co naražijoš?
Ga se zmakajomy/mej?*Žo se zmakajomy/mej?
Ja Was wutšobnje pšepšosjom.
Ja pôš Was pšízom.

10

Anerkennung, Zufriedenheit, Unzufriedenheit

offiziell

Großartig!
Großartige Leistung!
Das war ausgezeichnet!
Das ist gut gelungen.
Das gefällt mir sehr.
Das ist sehr schön.
Ich bin sehr zufrieden.
Sie haben Glück!
Ich bin enttäuscht.
Das gefällt mir nicht.
Schade, ich habe etwas
anderes erwartet.

Pšipóznaše, spokojnosć,
njespokojnosć

oficialne
Wjelicne wugbaše!
To jo bylo wubérniqe!
To jo se derje razio.
To se mě wjelgin spódoba.
To jo wjelgin rědnie.
Som wjelgin spokojom.
Wy mašo gluk!
Som wobtužony/wobtužona.
To se mě njespódoba.
Škoda, som něco
drugego wóčakowali.

* zmakajomy/zmakajomej = mehrere Personen/zwei Personen

10

3

Wetter

	Wjedra
Wie ist das Wetter?	Kake jo wjedro?
Schön.	Réđne.
Nicht schön.	Nic réđne.
Schlecht.	Špatne.
Heute wird ein schöner Tag.	Zinsa bužo réđiny žen.
Hoffentlich wird es nicht zu heiß.	Nažejući nježuto pšegdrocu.
Es ist schwülwarm.	Jo težno.
Es kommt ein Gewitter.	Bužo nježodro.
Es gibt Hagel.	(My) zméjomy kšupy.
Es ist angenehm warm.	Jo radnje soplo.
Das Wetter bleibt so.	Wjedra take wóstanjo.
Es wird kälter.	Bywa zymnej.
Es wird wärmer.	Bywa soploj.
Es ist bewölkt.	Jo pómrocone.
Es kommt Sturm.	Bužo tergaty wěts.
Es rieselt.	Se pjersy.
Wir brauchen einen Regenschirm. (mehr als 2 Personen)	(My) trjebamy pšedetčnik.
Pass auf, draußen ist es glatt!	Glédej se, wencejo gladke!
In der Nacht war Frost.	W noczy smy měli mroz.

4

Frühstück

Ich mache Frühstück.	(Ja) psigótujom snédanje.
Bereite bitte das Frühstück vor!	Psigótuj pšosym snédanje!
Ja, gleich.	Jo, ned.
Was möchtest du haben?	Co (ty) coš měs?
Was möchtest du trinken?	Co (ty) coš piš?
Ich möchte gern Kaffee.	(Ja) com rad kafej.
... Tee.	... tej.
... Milch.	... mloko.
... Saft.	... měgu.
Was möchtest du essen?	Co (ty) coš jěš?
Gib mir bitte Müslil.	Daj mě pšosym misil!
... Obst!	... sad!
... Brot!	... kléb!
... eine Semmel!	... (jádnú) gusku!
... Honig!	... miod!
... Marmelade!	... marmeladu!
... Wurst!	... jěsnicu!
... ein Eis!	... (jádro) jajko!
... Schinken!	... plac!
Ich möchte keine Butter.	(Ja) njok žednu butru.
Ich nehme lieber Margarine.	(Ja) wzejom lubiej margarini.
Ich frühstücke auf der Arbeit.	(Ja) snédam na zèle.
Ich trinke nur schnell einen Kaffee.	(Ja) wupijom jano małsneje kafej.
Nimm dir Zeit!	Wrej se cast!

11

Grajne plány 2

Grajne plany 3

wucbnica za bilingualnu wucbu muziki
wudawań: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
z nimšćiny (Klett-nakładnistwo): Till Vogt
w nadawku Žělanišča za serbske kublańske
wuwijanje Chóśebuz (ABC)
1. nakład 2014, Ludowe nakładnistwo Domowina
230 bokow, słowna lisćina, wěcejbarwne
€ 21,25
ISBN 978-3-7420-1484-9
skaz. c. 9/72/14-1W, skazaś pla LND

Wucbnicy »Grajne plany 2« a »Grajne plany 3« słuzytej pósřed-njenju, zwucowanju a nałożowanju serbskeje fachoweje terminologije a zwucowanju rozměša kompleksnych kontekstow w serbské rěcy. Wopśimješa se rěcnenje skšusuju z pomocu píśidatnych serbskich modulow; to su na písklad zwucowania z tekstami z proznotkami, z písirědowanjam a ze strukturěruj-cymi pšašanjam. Z pomocu teju wucbnicowu mógu se wuknjece wuzamóžniš, serbskorécene fachowe teksty recipěrowaś a z jich wopśimješami produktiwnje wobchadaś.

Die Lehrbücher »Grajne plany 2« und »Grajne plany 3« dienen der Vermittlung, Übung und Anwendung niedersorbischer Fachterminologie sowie der Übung des Verstehens komplexer Sachverhalte in sorbischer/wendischer Sprache. Die Inhalte werden mit Hilfe zusätzlicher sorbischer/wendischer Module gefestigt, z. B. durch Lückentexte, Zuordnungsübungen und strukturierende Fragen. Mit Hilfe dieser Lehrbücher können die Lernenden befähigt werden, niedersorbischsprachige Fachtexte zu rezipieren und mit deren Inhalten produktiv umzugehen.

Muzika 7/8

Zwucowański zešywku

Želowy zešywku k wucbnicam Grajne plany 2 a 3 za bilingualnu wucbu muziki ze zwucowanjam, kontrolnymi pšašanjam a rozwézanjam ako teke słownikom a krotkim psegledom muzikowych zapšimješow.

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Waltraud Stoltowa

ilustracie: Rosemarie Herrmann, notowe sajžby: Detlef Bielke

2. nakład 2018

102 boka, jednobarwne, brošura, € 5,00

skaz. c. L-0/107/18-2W, skazaš pla RCW

Muzika wokoło nas

wucbnica muziki za 11. a 12. lětník za bilingualnu wucbu

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

z nimšciny (nakladnistwo Schroedel, Braunschweig):

Franc Juro Deuse

1. nakład 2019, Ludowe nakladnistwo Domowina

384 bokow, wécejbarwne, € 38,50

ISBN 978-3-7420-2493-0, skaz. c. 11/32/19-1W

skazaš pla LND

Instrumenty w sinfoniskem orchestrje

plakat za wucbu muziki abo ako wugótowanje muzikowych rumnosćow w hortach

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

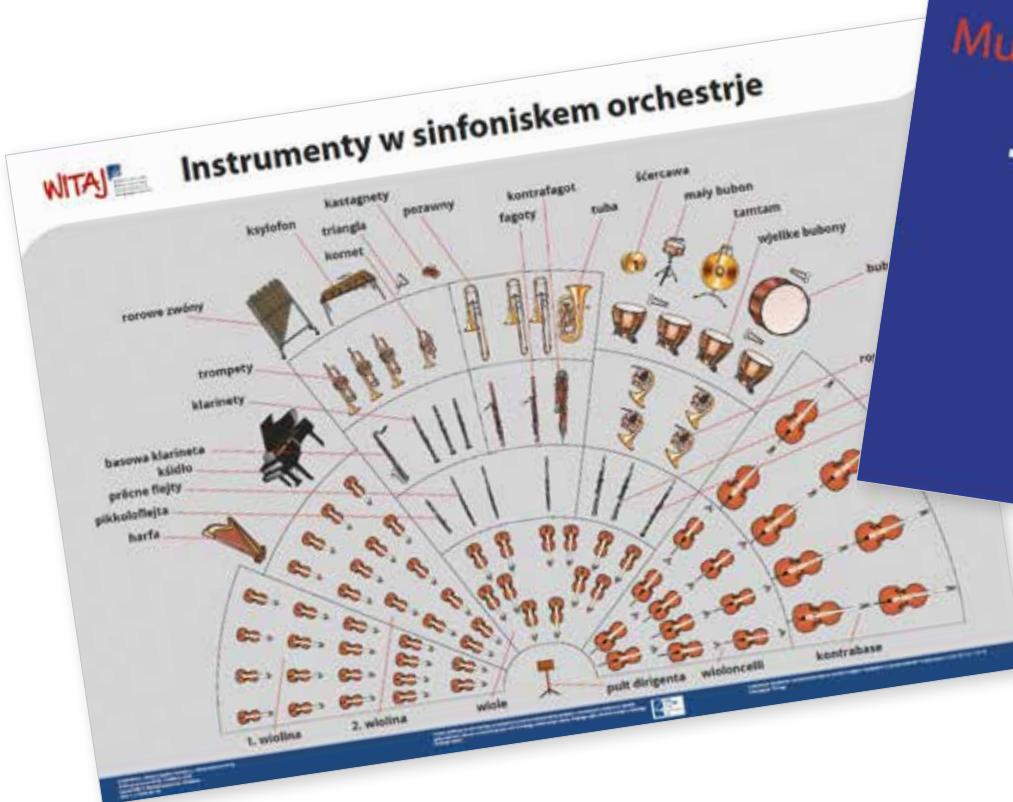
z pšíjazným dowolenim nakladnistwa Klett

wugótowanje: copyworxx, Chóšebuz

format A1, € 2,50

Chóšebuz 2020

skaz. c. L-0/300/20-1W, skazaš pla RCW

Spiwańka. 4 želowe łopjena za serbščinu: Janko wita snęg, K narodnemu dnju, Kněžo Jakub, Ty źinsa narodniny maš
 wudawać: Žélaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóśebuz (ABC)
 projektowe nawiedzowanie: Christiana Piniekowa
 Chóśebuz 2015, **skazaś pla ABC**

Muzikowa terminologia

Wotypowański material/Terminologie für den Musikunterricht
 Deutsch – Niedersorbisch
 wudawać: Žélaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóśebuz (ABC)
 awtor: Gerald Schön
 redakcja: Christiana Piniekowa
 Chóśebuz 2006, 100 bokow, **skazaś pla ABC**

Muzikowa terminologia
 Wotypowański material

Muzikowa terminologia
 Wotypowański material

Sorbsche Kunst in der Sekundarstufe I

Serbske wumělство w sekundarnem schójzeńku I
 wudawać: Žélaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóśebuz (ABC)
 awtorce: Elke Filip, Monika Wunderlich
 redakcja: Fryco Libo
 Chóśebuz 2001
 231 bokow, **skazaś pla ABC**

Sorbsche bildende Kunst. Ein Überblick

wudawać: Žélaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóśebuz (ABC)
 awtorka: Maria Mirtschin
 redakcja: Pětš Janaš, Sabine Melcigowa
 Chóśebuz 1998
 30 bokow, **skazaś pla ABC**

Terminologija za pśedmjata kreslenje a wumělwōwe kublanje

Wotypowański material/Terminologie für die Fächer Zeichnen und Kunsterziehung Deutsch-Niedersorbisch
 wudawać: Žélaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóśebuz (ABC)
 awtor: Gerat Nagora
 fachowa wobradownica: Elke Filipowa
 redakcja: Christiana Piniekowa
 rěcne pśeglédzanie: Margit Hašcyna
 piśańskie žěla a layout: Sigrid Joppekowa
 Chóśebuz 2009
 159 bokow, **skazaś pla ABC**

Rany nowy cas - Europske stawizny

wót 15. až do kóica 18. stolěša

Bilingualna wucba stawiznow, žělowy zešywka, za lětník 7
 Geschichte bilingual, Arbeitsheft, Klassenstufe 7
 wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóšebeuz (ABC)
 zestajařki/wobželařki: Lorena Neumannowa,
 Christiana Piniekowa, Angela Šurmanowa, Marina Eggertowa
 Chóšebeuz 2016, 104 boki, [skazaš pla ABC](#)

Rany nowy cas - Europske stawizny

wót 15. až do kóica 18. stolěša

Ceptařske pórucenja, zarědnik + w elektroniskej formje –
 bilingualna wucba stawiznow / Lehrerhandreichung,
 Hefter + in elektronischer Form – Geschichte bilingual
 wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóšebeuz (ABC)
 zestajařki: Lorena Neumannowa, Christiana Piniekowa,
 Angela Šurmanowa, Marina Eggertowa
 rěcne psegledanje: Margot Hašcyna
 celkowne nawjedowanje: Christiana Piniekowa
 ABC, Chóšebeuz 2017
 Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
 k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Cas rewolucijow w Europje w 18. a 19. stolěšu

Bilingualna wucba stawiznow 2, žělowy zešywka, za lětník 8
 Geschichte bilingual, Arbeitsheft, Klassenstufe 8
 wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóšebeuz (ABC)
 zestajone/wobželane: Lorena Neumannowa,
 Angela Šurmanowa,
 Christiana Piniekowa
 Chóšebeuz 2019, 124 boki, [skazaš pla ABC](#)

Cas rewolucijow w Europje w 18. a 19. stolěšu

Ceptařske pórucenja, zarědnik + w elektroniskej formje –
 bilingualna wucba stawiznow / Lehrerhandreichung /
 Geschichte bilingual
 zestajone, wobželane: Lorena Neumannowa, Christiana
 Piniekowa, Angela Šurmanowa, Margot Hašcyna
 celkowne nawjedowanje: Christiana Piniekowa
 wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
 wuwijanje Chóšebeuz (ABC)
 ABC, Chóšebeuz 2020
 Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
 k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Demokratija a diktatura

Žělowy zešywki - bilingualna wucba stawiznow 3, za 9./10. lětník / Arbeitsheft - Geschichte bilingual, Klassenstufe 9/10
zestajone, wobželane: Lorena Neumannowa, Angela Šurmanowa, Christiana Piniekowa
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
celkowne nawjedowanje: dr. Christiana Piniekowa
rěcne pseglédanje: Margot Hašcyna
pšełožowář řědlow: Juro Šrejdař
ABC, Chóšebuz 2021, 2. změnjone wudaše, skazaš pla ABC

Demokratija a diktatura

Cepatańskie pórucenja, w elektroniskej formje - bilingualna wucba stawiznow
zestajone, wobželane: Lorena Neumannowa, Christiana Piniekowa, Angela Šurmanowa, Margot Hašcyna, Oleg Derepasko, Emilia Nimcowa
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
celkowne nawjedowanje: dr. Christiana Piniekowa
ABC, Chóšebuz 2022
Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Stawizny Nimskeje wót 1945 až do zjadnošenja

Bilingualna wucba stawiznow, žělowy zešywki, za lětnika 9/10, 4. žěl
Geschichte bilingual, Arbeitsheft, Klassenstufen 9/10
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
zestajařki, wobželařki: Lorena Neumannowa, Angela Šurmanowa, Christiana Piniekowa
celkowne nawjedowanje: Christiana Piniekowa, Fryco Libo
wobradowař za žěl serbskich stawiznow: Pětš Šurman
Chóšebuz 2014, 137 bokow, skazaš pla ABC

NOWE

Stawizny Nimskeje wót 1945 až do zjadnošenja
Cepatańskie pórucenja - bilingualna wucba stawiznow / Lehrerhandreichung - Geschichte bilingual
zestajone, wobželane / Zusammenstellung, Bearbeitung:
Oleg Derepasko, Angela Šurmanowa, Lorena Neumannowa, Emilia Nimcowa
celkowne nawjedowanje / Gesamtleitung: Christiana Piniekowa
wudawař / Herausgeber:
Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz / Arbeitsstelle für sorbische/wendische Bildungsentwicklung Cottbus (ABC)
ABC, Chóšebuz 2023
Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Pšuska a Serby – Serby w Pšuskej

Žělowe lopjena z ceptačkimi pórucenjamia za bilingualnu wucbu stawiznow Sek II – testowy material / Arbeitsblätter mit Lehrerhandreichung für Geschichte bilingual Sek II – Testmaterial awtorka: Ines Neumannojc
wobradowanje: Christiana Piniekowa, Angela Šurmanowa, Lorena Neumannowa, Margot Hašcyna
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
ABC, Chóšebuz 2020
skazaś pla ABC

Kóstkowe graše »Magellan – Płachtowanje wokoło zemje wót lěta 1519 až do lěta 1522«

kóstkowe graše z grajnym pólom, tšojeńskimi kórtami a grajnym wukazanim myslone za bilingualny pśedmjat stawizny w 7. lětniku wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
wugótowanje graša: Anja Piniekojc
pśewóstajenie licence: Dieter Potente
Chóšebuz 2018, skazaś pla ABC

Terminologija za pśedmjat stawizny

terminologiczki słownick za wucbu stawiznow nimsko-dolnoserbski a dolnoserbsko-nimski wuproběrowański material wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ awtor a zestajař: Juro Šrejdař w nadawku Žělanišča za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
1. nakład 2010, Ludowe nakładnistwo Domowina
707 bokow, € 7,90
ISBN 978-3-7420-1389-7
skaz. c. 0/127/10-1W
skazaś pla LND

Serbske cerkwine stawizny, 1. žel

Sekwenca za wucbu k temje serbske stawizny Sekundarny schójčeňk wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
wugótowanje a celkowne nawjedowanje: Antje Kellowa
Chóšebuz 2010, 23 bokow, skazaś pla ABC

Zgromadne žywjenje Serbow a Nimcow w Chóšebuzu a wokolinje

Materialowa zběrka za wucbu k temje serbske stawizny, 2. žel
Sekundarny schójčeňk
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
nacerjenje a wugótowanje: Antje Kellowa
Chóšebuz 2014, 44 bokow
skazaś pla ABC

**Terminologija za informacisku technologiju
(computer, internet, e-mail, smartphone, tablet,
elektronisku toflu, telewizor, wideo, filmowanje,
fotografēwanje a socialne seši)**

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)

zestajara: Gerat Nagora, Marko Měškank
redakcja: Christiana Piniekowa

Chóšebuz 2022

**Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbčiny
elektroniski k dispozicji na:**

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

**Terminologija
za
informacisku technologiju**

(computer, internet, e-mail, smartphone,
tablet, elektronisku toflu, telewizor, wideo,
filmowanje, fotografēwanje a
socialne seši)

© ABC 2022

Lehrerhandreichung

Powědańskie średki a rěcne wobroty za bilingualne
wugótowanje wucbnego pśedmjata sport
Redemittel und Wendungen für die bilinguale Gestaltung
des Unterrichtsfaches Sport

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)

nacerjenje a wugótowanje: Pětš Reichel
pšełožk z nimščiny: Juro Šrejdař

celkowne nawjedowanje: Fryco Libo
Chóšebuz 2009

92 bokow, skazaš pla ABC

Sportowa terminologia

Wopytowański material

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)

redakcja: Renej Šuster, Christiana Piniekowa
Chóšebuz 2003

105 bokow, skazaš pla ABC

LEHRERHANDREICHUNG

Pětš Reichel

Za bilingualne wugótowanje wucbnego pśedmjata sport
Redemittel und Wendungen für die bilinguale Gestaltung des
Unterrichtsfaches Sport

ABC 20

Sportowa terminologia

Wopytowański material

**Žěłowe knigły za bilingualnu wucbu w pśedmjaše
Wugótowanje žywjenja-etika-nabóžnina (WŽEN)
Arbeitsbuch für den bilingualen Unterricht
im Fach Lebensgestaltung-Ethik-Religionskunde (LER)**

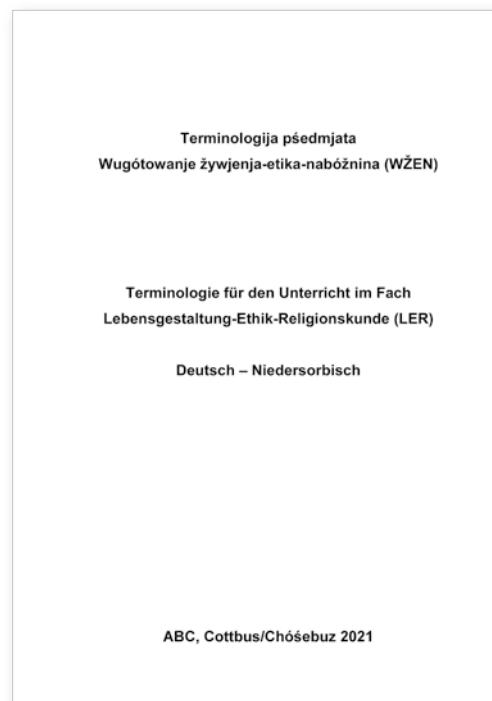
7. lětnik / Klassenstufe 7
wudawař: Žěłaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
awtorka: Antje Kellowa
redakcija: Christiana Piniekowa, Margot Hašcyna, Juro Šrejdař
Chóšebuz 2013, 64 bokow
skazaš pla ABC

**Wucbnica za bilingualnu wucbu w pśedmjaše
Wugótowanje žywjenja-etika-nabóžnina (WŽEN)
Lehrbuch für den bilingualen Unterricht im Fach Lebens-
gestaltung-Ethik-Religionskunde (LER)**

8./9. lětnik / Klassenstufen 8/9
wudawař: Žěłaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
awtorce: Antje Kellowa, Silke Špenkowa
redakcija: Fryco Libo, Margot Hašcyna, Juro Šrejdař
Chóšebuz 2011, 244 bokow
skazaš pla ABC

**Terminologija pśedmjata Wugótowanje žywjenja-
etika-nabóžnina (WŽEN)
Terminologie für den Unterricht im Fach
Lebensgestaltung-Ethik-Religionskunde (LER)**

wudawař: Žěłaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)
přestajenje/awtorce: Katja Atanasov, Silke Spenke
rěcne wobradowanje: Margot Hašcyna
fachowe wobradowanje: Fryco Libo
redakcija: Margot Hašcyna, Juro Šrejdař, Christiana Piniekowa,
Oleg Derepasko, Colett Šampatisowa
**Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch**

PÍSIRUCNICE

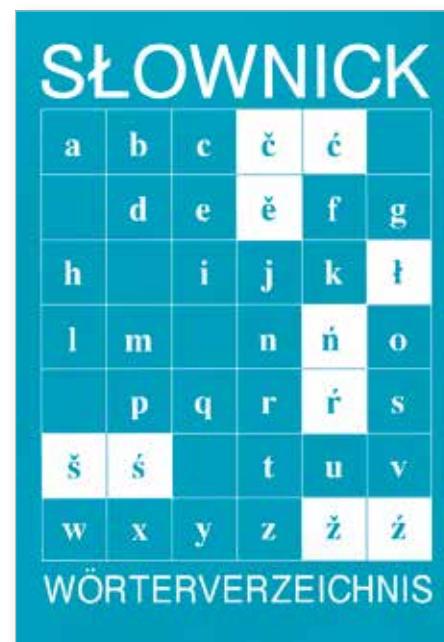

Słownick za dolnoserbske šule

Wörterverzeichnis zum Sorbisch/Wendischunterricht
für Schulen der Niederlausitz
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
zestajał: Horst Petrik
6. nakład 2023, Ludowe nakładnistwo Domowina
216 bokow, brošura, € 9,90
ISBN 978-3-7420-1104-6
skaz. c. 3/83/23-6B, skazaś pla LND

Toś ten słownick wopśimmojo někak 4500 serbskich gronidłów k receptiwnemu a produktiwnemu słowoskładoju lětnikow 1 do 6 kaž teke zachopjeńkaſkeje gymnazialneje wucby serbščiny. Píswzeli su se teke leksika a wówzóženja z nimšciny za wobchadnu a tematisku wucbnu rěc w dwójoréčnej wucbje, k serbskim nałogam, dwójoréčnemu žywjenju we Łužycy a internacinalizmy. Za toś ten 6. nakład jo se słownick wjelgin wobsyrnje wobželał. Píseto mijaztym se wužywaju nowe wucbnice a materialje za czuřecnu wucbu serbščiny. Mimo togo jo se píswzeli wěsty słowoskład materiała za bilingualnu wucbu. To groni, až jo se słowoskład w celem z wótpowědnymi informacijami rozšyril a aktualizérował a až su se leksikaliske, gramatiske a ortografiske korektury pšewjadli.

Das Wörterverzeichnis Niedersorbisch-Deutsch/Deutsch-Niedersorbisch enthält etwa 4500 sorbische/wendische Stichwörter in alphabetischer Reihenfolge zum rezeptiven und produktiven Lernwortschatz der Klassen 1–6 der Grundschule als auch zum Anfängerunterricht am Niedersorbischen Gymnasium. Darüber hinaus wurden weitere sorbische Lexik des Grundwortschatzes sowie Wortableitungen aus dem Deutschen für die Umgangs- sowie die thematische Unterrichtssprache im zweisprachigen Unterricht, für den individuellen Gebrauch, darunter zu sorbischen Sitten und Bräuchen, zum zweisprachigen Umgang und Leben in der Lausitz, sowie Internationalismen aufgenommen. Enthalten sind auch Hinweise zur richtigen Aussprache im Niedersorbischen sowie Tabellen und Übersichten zum aktiven und rezeptiven Grammatikgebrauch.

dlujkosć, -i / fruki Armlänge	dolnoserbski, -a, -e; dolnoserbski niedersorbisch/wendisch
dlymoki, -a, -e; dlymoko tief dla (G) wegen	dolnoserbska drastwa, -eje -y/f niedersorbische/wendische Tracht
dlej (→ dlujko) länger	Powědam dolnoserbski. Ich spreche niedersorbisch/wendisch.
dnjownik, -a m Tagebuch	Dolnoserbski gymnasium, -ego -a m (DSG) Niedersorbisches Gymnasium
dnjowny, -a, -e Tages- in Zus. dnjowny cas, -ego -a m Tageszeit	dolnoserbščina, -y/f Niedersorbisch/ Wendisch
dny (→ žen) Tage	dolny, -a, -e niedere (geographisch), Niede- in Zus.
dny, dnjow pl. tyženja Wochentage do (G) in, nach (Wohin?)	dom, -a m Haus
Zom do šule. Ich gehe in die Schule.	doma zu Hause, daheim
Dobre zajtšo! Guten Morgen!	domacny, -a, -e Haus- in Zus., Heim- in Zus.
Dobra noc! Gute Nacht!	domacna aptejka, -eje -i / Haus- apothek
dobry, -a, -e (→ derje) gut	domacne crjeje, -ych -ow pl. Haus- schuhe
dobra spa, -eje -y/f (→ spa) Wohn- zimmer (die gute Štube)	domacne zwěrje, -ego zwěrješa n Haustier
dobre mloko, -ego -a n Vollmilch	domacne žělo, -ego -a n Heimarbeit
Dobry wjacor! Guten Abend!	domacny nadawk, -ego -a m Haus- aufgabe
dobyš (dobydno, jo dobył) gewin- nen, siegen	domcyk, -a m Häuschen; Laube
dobyšar, -tja m Gewinner, Sieger	domoj nach Hause
dobyše, -a n Sieg	Domowina, -y/f Domowina (sorbi- scher/wendischer nationaler Dach- verband)
docakaš (docakajo, jo docakal) er- warten (abwarten)	domowinski, -a, -e Domowina- in Zus.
dodaš (dodajo, jo dodal) (→ psidaš, pšiscyniš) hinzufügen	domowinska kupka, -eje -i / Do- mowinagruppe
dogromady zusammen (insgesamt, als Summe)	domownik, -a m Hausmeister
dojšpiš (dojšpijo, jo dojšpit) erzielen, erreichen (zuwege bringen)	domowniski, -a, -e heimatlich, Hei- mat- in Zus.
dokónicenie [dokýčenje], -a n (→ skónicenie, zakónicenie) Ab- schluss	domowniski swěžen, -ego -nja m Heimatfest
dokradny, -a, -e; dokradnje gründ- lich, genau	domownja, -e / Heimat
dokulaž weil	domownjowěda, -y/f Heimatkunde
dokusow kaputt	doněnta (→ dotychměst) bisher (bis jetzt)
dol, -a m Tal	donjasć (donjaso, jo donjasł) hinbrin- gen
doloj hinunter, hinab, herunter, herab	
dolojce unten	
Dolna Łužica, -eje -e / Niederlausitz	
Dolnoserb, -a m Niedersorbe	
Dolnoserbowka, -i / Niedersorbin	

Dolnoserbsko-nimski słownik

Niedersorbisch-deutsches Wörterbuch

(mit Ausführung zur Orthoepie des Niedersorbischen)

Autor: Manfred Starosta

1. Auflage 1999, Domowina-Verlag GmbH

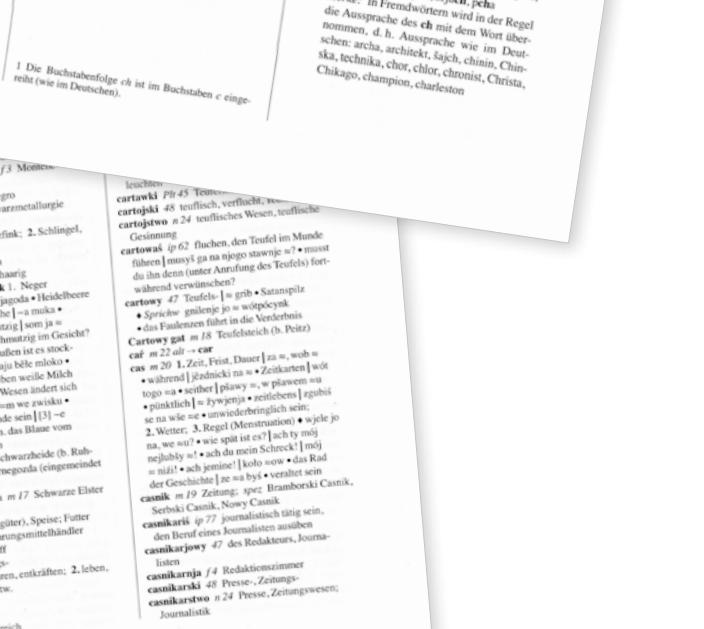
720 Seiten, Pappband mit Schutzumschlag, € 19,90

ISBN 978-3-7420-1096-4

Best.Nr. 0/61/99-1, skazaś pla LND

Słownik wopśimmojo někak 45 000 zapiskow a dej służyć rozměšeu dolnoserbskich tekstow. Wjelika jo togodla teke licba frazeologicznych wobrotow. Glédajucy na płašiwość w pisnej ręcy a na stylistiske pśirēdowanje dolnoserbskeje leksiki jo se źinsa rědko wużywany abo njewużywany słowoskład rozgledniwe ako lit, poet, umg, dial, Germ, Os atd. wobznamjenił. Zapiskam jo se pśipisała licba, kenž pokazujon na deklinaciski, konjugaciski a komparaciski muster. Toś te mustry su słownikuju pśidane.

Das Wörterbuch enthält ca. 45 000 Stichwörter und wurde als Nachschlagewerk zum Verstehen niedersorbischsprachiger Texte verfasst. Breiten Raum nehmen auch Phraseologismen ein. Dem lexikalischen Teil sind Deklinations-, Konjugations- und Komparationsmuster zu den unter den Stichwörtern aufgeführten Verweiszahlen beigefügt.

Deutsch-niedersorbisches Schulwörterbuch

Nimsko-dolnoserbski šulski słownik

Autoren: Erwin Hannusch, Anja Pohontsch,
Manfred Starosta

1. Auflage 2012, Domowina-Verlag GmbH

Ludowe nakładnistwo Domowina

792 Seiten, Pappband

€ 19,90

ISBN 978-3-7420-2135-9

Best.-Nr. 1/1395/12

skazaś pla LND

Słownik ma jadnab 10 000 nimskich lematow a jo nastał na zakłaže nimsko-dolnoserbskego internetnego słownika z tuchylu wěcej ako 70 000 lematami. Wón jo pśedewšym myslony za wukniki 5. do 9. lětnika. Lematowa lisčina šulskego słownika orientrujo se pó drugich jadno- a dwójorěcnych słownikach za wuknjecych z nimskeju rěcu ako wuchadneju rěcu. Dodali su se typiske słowa ze słownych lisčinow w serbskich wucbnicach. Njefeluju teke wuraze za typiske serbske wěcy (póstawy ze serbskich powěscow, serbske nałogi a pód.). Tejerownosći su se pśewzeli pomjenjenja dolnołužyskich jsow, jich wobylarjow a adjektiwiskich wótwarzěnijow. Specielna fachowa terminologija njejo se pśewzeła. W šulskem słowniku pódawa se za kuždy wóznam nimskego lema nanejmjenjej jaden pšíklad, a to w sadowej formje. Casy góži se w konkretnem konteksće hynakše serbske słowo lěpjey abo pśidatnje ako ten ako direktny ekwiwalent pódany. W takich padach jo wótpowědne słowo z gwězdku markěowane. Gwězdku wużywa se wużej togo za take pady, zož se syntaktiska konstrukcija serbskego pšíklada wótcyla wót nimskeje wuchadneje sady. Wobchadnorěcne elementy pódawaju se pódla neutralnych serbskich wótpowědnikow, jolic se toś te wobchadnorěcne wuraze w pisnej dolnoserbšćinje cesćej wužywaju. Nawopak jo móžno, až za nimski wobchadnorěcny lema njejo w serbšćinje wobchadnorěcny ekwiwalent znaty. W takich padach pódajo se stilistiski neutralne słowo. Pódane su teke trjebne gramatiske informacie, na p. wó słownej družynje, deklinaciji a konjugaciji, aspekse, rekciji a prepozicijach. Aby wužywarse wótpowědne pokazki za wužywanje słownika malsnje namakali, su nejwažnjejše z nich na nutškownych bokach wobalki wótšišcane.

(z artikla A. Pohončoweje w Serbskej šuli 4/2012, wobžělane)

Das Wörterbuch enthält ca. 10 000 deutsche Stichwörter. Es entstand auf der Grundlage des Deutsch-sorbischen Internetwörterbuchs mit derzeit mehr als 70 000 Stichwörtern. Dieses Schulwörterbuch ist vor allem für SchülerInnen der 5. bis 9. Klasse gedacht.

Die Stichwortliste orientiert sich an anderen ein- und zweisprachigen Wörterbüchern für Lernende mit Deutsch als Ausgangssprache.

Das Wörterbuch enthält auch Wörter aus Wörterlisten in sorbischen/wendischen Lehrbüchern, Ausdrücke für typische sorbische/wendische Themen (z. B. Sagen und Bräuche) sowie Bezeichnungen Niederlausitzer Orte. Zu jeder Bedeutung der deutschen Stichwörter ist mindestens ein Beispiel, und zwar in Form eines Satzes, angegeben. Umfangreiche und genaue Informationen und Hinweise unterstützen die Lernenden beim Verstehen und Anwenden der notwendigen grammatischen Regeln.

Pó serbsku! – Gramatika za wuknjecyč / Grammatik für Lernende

Pśedlažeče knigły su myslone ako pśewóżowański srědk pgó gramatice dolnoserbskeje ręcy za wuknjecyč. Niwow pgó Europskem referencnem ramiku za ręcy, na kótaryž se wóni mérje, jo B1 až do B2. Knigły su dwójorčne a stakim pśistupne teke zajmcam, kenž maju nimsku abo słowjańsku ręcnu slězynu. Das vorliegende Buch ist als Begleiter durch die sorbische/wendische Sprache für Lernende gedacht. Das Niveau entspricht dem Europäischen Referenzrahmen für Sprachen der Stufen B1 und B2. „Pó serbsku!“ ist zweisprachig und somit auch für Interessenten mit deutschem oder slawischem Hintergrund zugänglich.

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
w nadawku Žělanišća za serbske kublańske wuwijanje

Chóšebuz (ABC)

awtora: Juro Šrejdař, Viktor Zakar

1. nakład 2017, Ludowe nakładnistwo Domowina

136 bokow, wěcejbarwne, € 14,90

ISBN 978-3-7420-2441-1

skaz. c. 0/174/17-1W, skazař pla LND

Pó serbsku! – Gramatiske zwucowanja/ Grammatikübungen

zwucowański zešywku kniglam „Pó serbsku! – Gramatika za wuknjecyč / Grammatik für Lernende“ z rozwězanjamia i gramatiskimi tabelkami

Übungsheft zum Buch „Pó serbsku! – Gramatika za wuknjecyč / Grammatik für Lernende“ mit Lösungen und grammatischen Tabellen

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
w nadawku Žělanišća za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

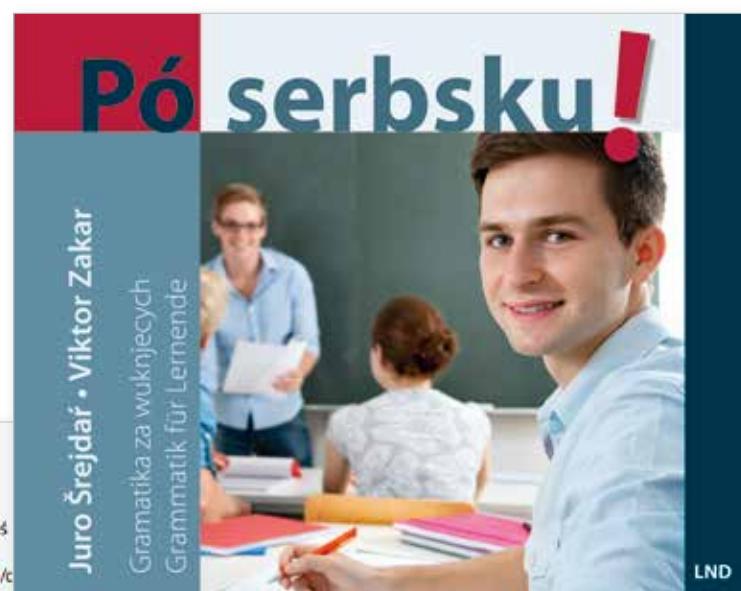
awtora: Christiana Piniekowa, Juro Šrejdař

2. nakład 2021, Ludowe nakładnistwo Domowina

dwojobarwne, € 11,90

ISBN 978-3-7420-2442-8

skaz. c. 0/175/21-2W, skazař pla LND

Wóthchylajuce se pšiklady

	byś	měš	kšěš					
ja	som	mam	com/c					
ty	sy	maš	coš					
wón, -a, -o	jo	ma	co	zo	jězo	jě	wě	
mej	smej	mamej	comej	zomej	jězomej	jěmej	wěmej	
wej	stoj	matej	cotej	zotej	jězotej	jěstej	wěstej	
wónej	stej	matej	cotej	zotej	jězotej	jěstej	wěstej	
my	smy	mamy	comy	zomy	jězomy	jěmy	wěmy	
wy	sčo	mašo	cošo	zošo	jězošo	jěšo	wěšo	
wóni	su	maju	kšě/coju	du	jědu	jěže	wěže	

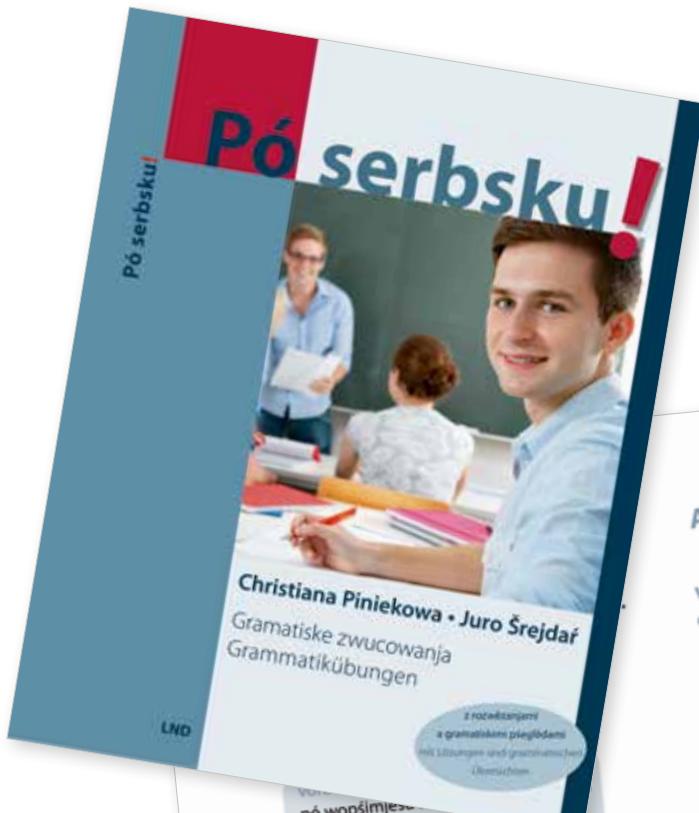
Prezens twóri se głownje wót imperfektiwnych werbow (☞ Aspekt). Z perfektiwnych werbow twóri se futur, kenž casy teke wóznamjenja pšibytnosć, pši kótarejž wuzwiguju se wuspěšne dokóncenje cynitosći. (☞ Futur)

Perfektiwnie werby (☞ Aspekt) i/y-konjugacie (na pš. kupiš, razíš, napolniš) a a-konjugacie (na pš. naželaš, namakaš, wucytaš, zaspivaš) se rozšýraju ze sufiksem -jo. Toš te tak konjugowane werby wuzražju głownje pšiducnosć, wótergi teke prezens. Pšiklady su:

kupijom – kupijoš, namakajom – namakajoš, zaspivajom – zaspivajoš

Das Präsens bildet man hauptsächlich aus imperfektiven Verben (☞ Aspekt). Aus perfektiven Verben wird das Futur gebildet, welches manchmal eine gegenwärtige Handlung darstellt, deren erfolgreicher Abschluss akzentuiert wird. (☞ Futur)

Perfektive Verben (☞ Aspekt) der i/y-Konjugation (z. B. kupiš, razíš, napolniš) und der a-Konjugation (z. B. naželaš, namakaš, wucytaš, zaspivaš) werden mit dem Suffix -jo erweitert. Diese so konjugierten Verben drücken hauptsächlich die Zukunft, teils auch das Präsens aus. Beispiele sind:

LND

Gramatiske zwucowanja
Grammatikübungen

*z rozešljajom
a gramatičkimi preigledami
Hrvatski jezik i gramatika
Učenjačkim*

pó wopšimjeu
modificowana werbowa
inhaltlich und in Bezug auf die zeitliche
Benutzbarkeit modifizierte Verbform

fertig vorbeiten/zubereiten
pó wopšimjeu na zakńczenie
jadnanja wusmérjona a pó casowem
wuuzywanju modificowana werbowa
forma
inhaltlich auf die Beendung der
Handlung ausgerichtete und in
Bezug auf die zeitliche Benutzbarkeit
modifizierte Verbform

! Wubjeŕ verb z pšawym prefiksom,
konjugērūj a zapiš jen.

(nje)dopisaś – napisaś – pisaś – podpisaś – pójpisaś – pšeppisaś – pšedpisowaś – spisaś – wopisowaś – wótpisaś – wupisaś –
wupisowaś – zapisaś (se) – zapisowaś

16

Wšyko wokolo »pisanja«

Wähle das Verb mit dem richtigen Präfix aus,
konjugiere es und trage es ein.

Aktionsart

Verbinde die Verbformen mit
der passenden Definition.

vollkommen fertig vorbeiten/
zubereiten
pó wopšimjeu na dopolne zakńczenie
jadnanja wusmérjona a pó casowem
wuuzywanju modificowana werbowa
forma

inhaltlich auf die völlige Beendung
der Handlung ausgerichtete und in
Bezug auf die zeitliche Benutzbarkeit
modifizierte Verbform

gótowaś ip.

pšigótowaś p.

zepšigótowaś p.

dozepšigótowaś p.

tun/machen/bereiten
zakładna werbowa forma
Grundform des Verbs

WUDOPŁNNUJUCY MATERIAŁ

Janine dožywjenja z barikoma

wótrywański blok za cytanje, słuchanie, powiedanie a mólowanie
Abreißblock zum Lesen, Hören, Sprechen und Malen
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Angela Langerowa
dolnoserbski: Katrin Murrerowa
didaktiske wobžělanje: Ingrid Hustetowa
1. nakład 2006
15 bokow
skaz. c. L-0/71/06-1B, skazaš pla RCW

ABC-zešywк

želowy material za 1. lětník
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
pšíšeło: Andrea Mešerowa
pšełožk a wobžělanje za dolnoserbsku wucbu:
Ingrid Hustetowa
ilustrator: Konrad Golz
40 bokow
skaz. c. L-1/132/08-1, skazaš pla RCW

Pšiłoga k ABC-zešywkoju

želowy material za 1. lětník
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
pšíšeło: Andrea Mešerowa
pšełožk a wobžělanje za dolnoserbsku wucbu:
Ingrid Hustetowa
blok, wěcejbarwne
skaz. c. L-1/133/08-1, skazaš pla RCW

Z pšedlažecym ABC-zešywkom maju wukniki a wuknice 1. lětnika pšidatny material, kenž služy kreatiwnej zaběrje z rěcu a k rozšyrjenju słowoskłada. Kuždy bok zešywka pšedstaja pšecej jaden zuk a pšílušajacy pismik abo kombinaciju pismikowu (na pš. ch). Žiši maju nadawk, pytaš za słowami z wótpowědnym nazukom. Pši tom slyšyš toš ten zuk na zachopjeńku słowa (kaž »a« w słowie »anorak«). Někotare mózne wobraže k wustšiganju žiši namakaju w pšíloze k ABC-zešywkoju.

Mit dem vorliegenden ABC-Heft erhalten die Schüler und Schülerinnen der ersten Klasse ein zusätzliches Lernmaterial, das der kreativen Beschäftigung mit der Sprache und der Erweiterung des Wortschatzes dient. Jede Seite des Heftes stellt immer einen Laut sowie den dazuhörigen Buchstaben bzw. Buchstabenkombination (z. B. »ch«) vor. Die Kinder haben die Aufgabe, nach Wörtern mit dem entsprechenden Anlaut zu suchen. Dabei hören sie den Laut am Anfang eines Wortes (wie das »a« im Wort »anorak«).

Alfabet

serbski alfabet ze šulskim wuchadnym pismom
wudawać: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
plakat A1 a A4
wěcejbarwe
skaz. c. L-0/119/13, skazaś pla RCW

Serbski wobrazowy alfabet

wudawać: Domowina, Ręcny centrum WITAJ
plakat A1, węcejbarwne
skaz. c. L-0/131/14, skazać pla RCW

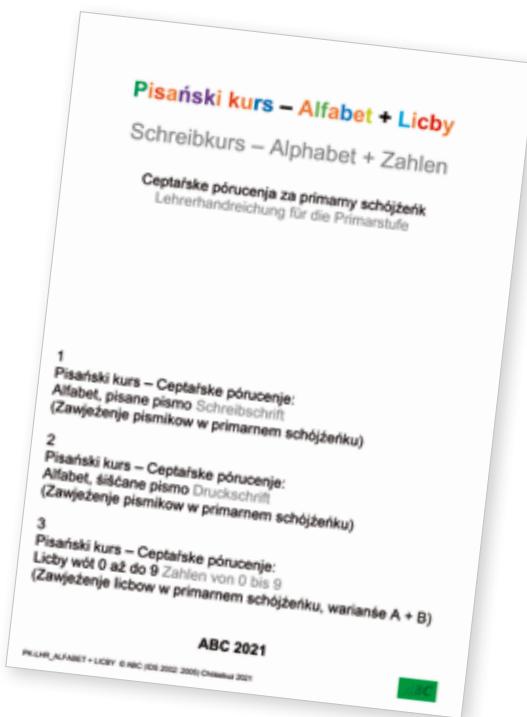
Pisański kurs - Alfabet + Licby

Schreibkurs - Alphabet + Zahlen

Ceptařské pórucenja za primarny schójzeňk

Lehrerhandreichung für die Primarstufe
wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
wobżelanie: Christiana Piniekowa, Margot Haścyna, Oleg Derepasko
wugótowanje, technische spśigótowanje: Ulrike Niedlich
2. ed. Ljubičić, H., ABC, Gláček, 2021

2. wobżelany nakład, ABC, Chósebuz 2021
Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Serbski a nimski alfabet

Aa Bb Cc Čč ī ī

Dd Ee ē Ff Gg

Hh Ii Jj Kk

E e L l M m N n n

O o Pp Qq Qu qu Rr r

Ss Ss Ss TA Uu

Vv Ww Xx Yy Zz

Ž ž Ž ž Å ä Ö ö Ü ü

WITAI

A a		I i		Í	
B b		J j		S s	
C c		K k		Š š	
Č č		Ł ł		Ś ś	
ć		L l		T t	
D d		M m		U u	
E e		N n		W w	
ě		ń		Y y	
F f		O o		Z z	
G g		ó		Ž ž	
H h		P p		Ź ž	
Ch ch		R r		W źaj	

Pisański kurs – Ceptańskie pórucenje:

Alfabet, pisane pismo

(Zawježenje pismikow w primarnem schójčeńku) wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

wobželjanje: Rožamarja Frankowa, Irena Götzowa, Margot Hašcyna, Anett Hiršlerowa,

Christiana Piniekowa, Oleg Derepasko
Intensiwnie dalejkubłanje serbščiny (IDS), ABC 2002, 4 boki

wugótowanje, techniske spigótowanje: Ulrike Niedlich
2. wobželany nakład, ABC, Chóšebuz 2021

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Pisański kurs – Ceptańskie pórucenje:

Alfabet, šišcane pismo

(Zawježenje pismikow w primarnem schójčeńku) wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

wobželjanje: Rožamarja Frankowa, Irena Götzowa, Margot Hašcyna, Anett Hiršlerowa, Christiana Piniekowa, Oleg Derepasko

Intensiwnie dalejkubłanje serbščiny (IDS), ABC 2002, 4 boki

wugótowanje, techniske spigótowanje: Ulrike Niedlich
2. wobželany nakład, ABC,

Chóšebuz 2021

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Pisański kurs – Ceptańskie pórucenje:

Alfabet, pisane pismo

(Zawježenje pismikow w primarnem schójčeńku)

A [A] Zachopijomy we jispě – kružynka nakósno góřej – zasej dołoj – wesrjež jo smužka.

a [a] Zachopijomy we jispě – nakósno góřej – poł kružyny – nastélik a dołoj – molsnje wokolo – zasej góřej – dołoj – kokula.

B [B] Zachopijomy na najšpje – nakósno dołoj – zachopijomy zasej góřejoce – moła kružyna napšawo – wětša kružyna napšawo.

b [b] Zachopijomy we jispě – nakósno góřej – moła kokula (šlejka) a dołoj – gaž smy dołoce, cymny wětšu kružyna napšawo a na kórcu mołu kružynu.

c [c] Zachopijomy na najšpje – poł kružyny nałewo dołoj.

č [č] Zachopijomy we jispě – nakósno góřej – poł kružyny – nastélik a dołoj – molsnje wokolo.

x [x] Ako wjetili C – na dymnicy jo kokulka.

ž [ž] Ako mały c – na najšpje jo kokulka.

č [č] Ako wjetili C – na dymnicy jo nakósna smužka.

č [č] Ako mały c – na najšpje jo nakósna smužka.

d [d] Zachopijomy na najšpje – nakósno dołoj – zachopijomy zasej na najšpje – wjetka kružyna napšawo.

č [č] Zachopijomy ako mały a – zasej góřej až do najšpy – zasej dołoj – kokula.

č [č] Zachopijomy na najšpje – mjerša kružyna nałewo a wětša kružyna nałewo.

e [e] Zachopijomy we jispě – nakósno góřej – moła kokula (šlejka) – zasej dołoj – molsnje wokolo.

č [č] Ako wjetili E – na dymnicy jo kokulka.

ě [ě] Ako mały e – na najšpje jo kokulka.

CP) Chóšebuz 2021

Pisański kurs – Ceptańskie pórucenje:

Alfabet, šišcane pismo

(Zawježenje pismikow w primarnem schójčeńku)

A [A] Zachopijomy we jispě dołoce – nakósno góřej až do najšpy – zasej nakósno dołoj – wesrjež smužku.

a [a] Zachopijomy we jispě góřejoce – poł kružyny nałewo – molsnje wokolo – zasej góřej – dołoj.

B [B] Zachopijomy na najšpje góřejoce – podorownje dołoj – zachopijomy zasej góřejoce – moła kružyna napšawo – wětša kružyna napšawo.

b [b] Zachopijomy na najšpje wesrjež – podorownje dołoj – zachopijomy we jispě góřejoce – kružynku napšawo.

c [c] Zachopijomy na najšpje – kružynu nałewo.

č [č] Zachopijomy we jispě – kružynku nałewo.

č [č] Ako wjetili C – z kokulku na kšywje.

č [č] Ako mały c – z kokulku na najšpje.

č [č] Ako wjetili C – z nakósneju smužku na kšywje.

d [d] Zachopijomy na najšpje – podorownje dołoj – zachopijomy zasej na najšpje – kružynu napšawo.

č [č] Zachopijomy na najšpje – podorownje dołoj – góřejoce smugu napšawo – wesrjež na smužce smugu napšawo – něnto dołoce na smužce smugu napšawo.

e [e] Zachopijomy we jispě – wódorownje napšawo – kružynku nałewo.

č [č] Ako wjetili E – z kokulku na kšywje.

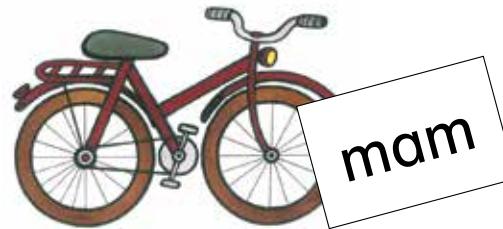
ě [ě] Ako mały e – z kokulku na najšpje.

CP) Chóšebuz 2021

PK-LHFL_ALFABET-ŠIŠCANE PISMO, wugótowanje Ulrike Niedlich © ABC (IDS 2002: NF, IG, MH, AH, CP) Chóšebuz 2021

Aplikacije za ceptarku

wobrazowe a słowne kórtki za serbščinu
za žišownje a zakładne šule
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorki: Ellen Schmidowa, Rosemarie Frankowa,
Ute Kieperowa
skaz. c. WP/02/01-1, skazař pla RCW

Plakaty ku gramatiskim šežyšcam

gramatiske plakaty za wucbu
dolnoserbskeje ręcy w zakładnej šuli
wudawař: Domowina,
Rěčny centrum WITAJ
zestajař: Jan Měškank
ilustrator: Meinhard Bärmich
skaz. c. L-0/227/13-1W
skazař pla RCW

To jo pěš plakatow za substantivsku a adjektiwisku deklinaciju a njeregularne werby. Plakaty su síšcane w barwje na tłustej papjerje w formaše A1.

Es handelt sich um fünf Plakate für die substantivische und adjektivische Deklination sowie unregelmäßige Verben. Die Plakate sind auf festem Papier im A1-Format gedruckt.

Deklinacija substantiwow – singular

maskulinum		femininum	neutrum
bag(e)yr, bant, běrow, dom, dub, lud, nan, stoł	apryl, brijuch, crjej, dešć, gosc, kón, luž, muž, rog, skeč, wobraz, wuknik, zec	banana, ryba; gwězda, kista, mucha, nota, rada, tobola; droga, mězga, ruka ^a	bilo, gnězdo, město, myto, sělo, wokno, pismo, pjero; balo, dwórniščo, jajo, kólos, lico, miko, móro, wucho, zajšo, žowco
N nan; bant	kón; zec	banana; nota; ruka	město; pjero; móro
G nana; banta	kónja; zeca	banany; noty; ruki	města; pjera; móra
D nanoju; bantolu	kónjoju ^b ; zecolu	bananje; noše (KE); ruče (KE)	městou; pjeroju; móroju
A belebt; nana	belebt; kónja	banan; notu;	městom; pjero; mórom
I nanom; bantom	unbelebt; bant	unbelebt; zec	měsće (KE); pjerie; móri
L nanje; banse (KE)	kónju; zecu	kónjom; zecom	
		ruku	
		bananu; notu;	
		ruk; ruku	
		banan; noše (KE); ruče (KE)	

Widet: Personen auf -al/-el bekommen die Endung -je/-ja
KE-Konsonantenerweichung
-i- st-sč dž- k-c g-z
-l- zl-ndz zg-ndz sh-č

In der Spalte auch: sota und knota
(im Nominitiv und Akkusativ mit Endung -e)
Besondere Formen:
misi - misje - miseri - mis - misjeju - misieri
íkla - íkél - íkél - íkla - íkla - íkli
kley - kley - kley - kley - kley - kley
wjas - jiy - jiy - wjas - jia - jiy
spa - spý - spé - spu - spa - spé

Besondere Formen:
mě - mjenja - mjenjya - mě
- mjenin - mjenju
zglo - zgla - zgloju - zglo -
zglo - zglo
gole - golesa - golesja -
gole - golesim - golesa

Deklinacija substantiwow – plural

maskulinum		femininum	neutrum
bag(e)yr, bant, běrow, brijuch, dom, dub, lud, nan, stoł ^c	apryl, crjej, dešć, rog, wuknik, gosc, kón, luž, muž, skeč, wobraz, zec	banana, banwa, gus, gwězda, kawč, mama, mucha, myš, nota, rada, rěc, tobola ^a	bluza, duša, marchw(e), mica, reja, ūla
N banty; nany	kónje; gosców	banany	basni, cesc, chórgoj, droga, mězga, myš, ruka
G bantow, nanow	kónjow; gosców	bananow	šule
D bantam; namam	kónjam; goscám	bananam	ruk; basni
A banty; nany	kónje góšče	banamy	rukow; basnjow
Pers. auch:	Pers. auch:	bananami	rukam; basnjam
nanow	gosców	bananach	ruk; basni
bantam; namam	kónjam;		městam; mórim
bantach; nanach	góšcami; kónjach;		městami; mórimi
	góšcach		městach; mórich

hier auch: bratl grilic

hier auch: sota und knota

Unser Wortnykus. Such, schreib und sprich!

Pomoc písí wucenju a wuknjenju

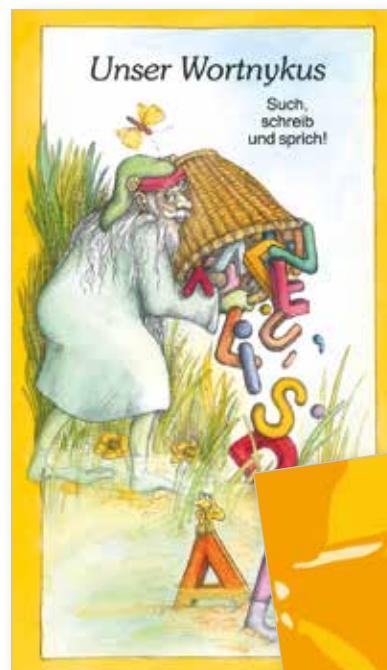
Handreichung für Lehrende und Lernende

wudawař: Žělanišćo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

zestajenje a redakcja: Pětš Janaš

Chóšebuz 1999, 264 bokow, [skazaš pla ABC](#)

Wuknikojski dnjownik/Hausaufgabenheft

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

1. nakład 2009

zestajařa a wugótowařa: Simona Česlina

dolnoserbski: Peter Milan Jahn

€ 2,00

skaz. c. 0/16/09-1, [skazaš pla RCW](#)

Wumějom dwě rěcy

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtor a zestajař: Gerat Nagora

wobžělařa a rozšyriřa: Ingrid Hustetowa

1. nakład 2020, Ludowe nakładnistwo Domowina

248 bokow, € 12,90

ISBN 978-3-7420-2596-8

skaz c. 0/186/20-1W

[skazaš pla LND](#)

Naš dom Unser Haus

Geländer	*wobłodenje n // klomika
Giebel	(wót) giebla
Giebelseite	(wót) pokótna
Haus (dolg)	(wót) doma / domicka
Haus (wobłokna)	(wót) (bydlenišćo) doma / wjazd / wjazka / Dom
Heizung	(wót) topjenja
Hobbyraum	(wót) hobbyjowego ruma
Jalousie	(wót) žaluzije
Kamin	(wót) kamina
Kammer	(wót) komorek
Keller	(wót) pivnice
Kinderzimmer	(wót) žicejcej ipy
Kohle	(wót) wugla
Kopfhörer	(wót) słuchatka
Korridor	(wót) koryidor
Küche	(wót) kuchnie
Nachrichtenschrankchen	(wót) socne spiczycka / mumer m // cyzlo u li
Nummer	(wót) numer / cyzla
Ofen (zum Backen)	(wót) piaca
Ofen (zum Heizen)	(wót) kanjeny / Pi
Parkett	(wót) parkiet
partere / Partiere	(wót) zemni adr. // partera / píi zemni adr. // partera /
Patz (Raumwesen)	(wót) wobchytjanje a
Raum	(wót) rum
Rollu	(wót) rolow
Schlafzimmerschrank	(wót) spinku ipa /
Schlüssel	(wót) klac
Schwelle (Türe)	(wót) spuskiškej ipy
Stockwerk	(wót) klaca
Stufe (Treppe)	(wót) proga
Toilette	(wót) nastwarka
Treppe	(wót) stupy / snupki / snopka
Treppenhaus	(wót) tolička // (wutup m)
Tür	(wót) stupica / schód a
Vorhaus	(wót) stupica / schoda
Vorratskammer	(wót) schadow
Waschraum	(wót) surrow / surkaw
Wand	(wót) podwijače
Wendeltreppe	(wót) komorki
Werkstatt	(wót) sčerby
	(wót) myjacia / wity schód m
	(wót) myjanie
	(wót) witoro schoda
	(wót) žilazje

107

Wuknikojski dnjownik

Hausaufgabenheft

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

1. naklad 2015

ilustratorce: Gudrun Lenz, Isa Bryccyna

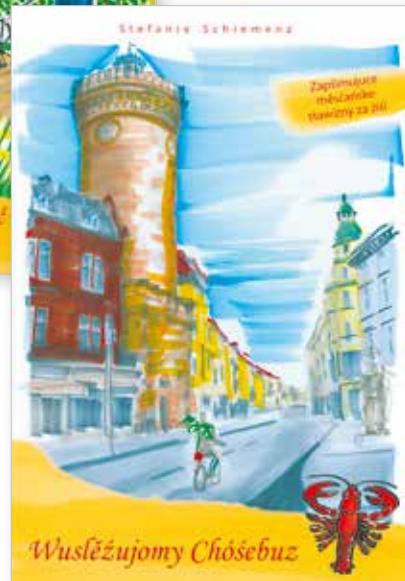
wěcejbarwy

skaz. c. L-0/262/15, skazaś pla RCW

Wuslēžujomy Chóšebuz

Zapśimujuce měščańskie stawizny za žiši
žišece knigly z wěcnymi informacijami wó Chóšebuzu
wudawań: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Stefanie Schiemenz
ilustrator: Matthias Dobberan
z nimščiny: Marcus Kóńcař
1. nakład 2011
40 bokow, wěcejbarwne, kſuta wězba, skazaś pla RCW

Wuslēžujomy wokolnosć Chóšebusa

Zapśimujuce stawizny za žiši
žišece knigly z wěcnymi informacijami wó chóšebuskej wokolinje
wudawań: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Stefanie Schiemenz
ilustrator: Matthias Dobberan
z nimščiny: Alfred Měškank
1. nakład 2011
40 bokow, wěcejbarwne, kſuta wězba, skazaś pla RCW

Drjowk

Na krotkem pôdjaviacorje wót Chóšebusa lažy miestadko Drjowk. W lěle 1353 jo vóno prédny raz na starom wopisme ako „Drebekowe” naspmnjone. To mě groni tak wjelle ako „sedlišco w djevach”. We wuskich gassach su tam bury a rucnikarje w malych domiščach gromáže bydlili. W srjezowéku su se drogowarje cesto bojovali přez Drjowk ýč, dokudalž su w blískem grože rubjažne rytarie bydlili, kotarež su w celej wokolinje rýmer wusewali.

Drjowk

Drjowkájski gród

Juža w srjezowéku su Drjowkarje písamem w kúzdej domačnosti palenice a piwo warili. Před Drugeju světovju wójni jo w Drjowku 14 výjelikich pivnarnjow žiato, a plídanje su melli 42 wobchodow, w kótarychž su piwo a palenice předawali. We wójni jo warjenje piwa a palenie palenica zakazane bylo, ale kude su to krajžu dalej gotowali. Tak su Drjowkarje w székem casu po wójni mogali swój palenie na druge zežywida ménim a na tu wašnju šézki čas přebral. Wjelika licta palencowych palarnow a piwarnjow jo Drjowkoju nimske pomjenovanie „Sauldráuč“ wunjasla.

Serby

Serby w Chóšebuzu

Juža w 6. stoléšku jo se slowjariski nad Lužycanarjow (Lusici) w njewobsidnej Dolnej Lužicy zasedlit. Wón jo dal krajinę swojo mě a jo how narmakal svoju domownju. Serby su se w rucnikarstwie a rolnikarstwie priezej wjelgin derje wuznamovali. Togodli su ku gospodarskemu wnušteju regiona plínosowili a mimo togo joga kultura wobogašowali a pregowali.

Serby su se přez wjelyke stoléška až do zinsajinego zdzarzowali swoju rěc a swoje tradicje. To se teke w jich ludowem wumělstwie wdtblyčuju. W Chóšebuzu mótož na droznych toflickach a žednych wažnych twarjenjach mimo nimskego teke serbske mě cytaři.

Dolnośląska rejonowska dramma źeříkach

Kórtowy kofer

zbérka barwojtych geografiskich městnych a wokolnych kórtow z legendu za Brjazynu/Briesen, Bórkowy/Burg, Janšoje/Jän-schwalde, Tšupc/Straupitz, Wětošow/Vetschau a Žylow/Sielow serbski a nimski
wudawać: Domowina župa Dolna Łužyc a Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtora: Bernd Kamenz, Kito Ela
1. nakład 2014
format A4 a A3
skaz. c. P-0/256/15, skazaś pla RCW

Góžinske plany

žélowy material za šule ze serbskeju wucbu
wudawać: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
A4, wěcejbarwne
skaz. c. L-0/155/16
skaz. c. L-0/176/16, skazaś pla RCW

Myšy co se piś

Zbérka, kenž wobstoj ze 4 žélow: Zbérka wobrazowych bajkow za žíši w žíšowni z pěš wěcejbarwnje ilustrerowanymi wulicowańkami. Samske ilustracie pórucuju se we wósebnem zešywku ako wumólówanki. Teksty z kniglickow pšedlaže teke ako dialogi za pšedstajenie. Materialoju jo 58 pšedlogow za baslenje maskow pšipołožonych.
wudawać: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtora: Mirelle Nagora, Gerat Nagora
ilustratorka: Mirelle Nagora
skaz. c. P0/36/03-1, skazaś pla RCW

Kórtowy kofer za serbsku wucbu

wopřímejše kofera:

- wokolina kóta Brjazyny A3
- wokolina kóta Bórkow A3
- wokolina kóta Janšoje A3
- wokolina kóta Tšupca A3
- wokolina kóta Wětošowa A3
- wokolina kóta Žylowa A3
- městnej kóte Brjazyny A4 (serbski a nimski)
- městnej kóte Bórkow A4 (serbski a nimski)
- městnej kóte Janšoje A4 (serbski a nimski)
- městnej kóte Tšupca A4 (serbski a nimski)
- městnej kóte Wětošowa A4 (serbski a nimski)
- městnej kóte Žylowa A4 (serbski a nimski)
- ku kuždemu kóthe bbez geografickich pomjenjenjow A4

wudawać:
Domowina župa Dolna Łužyc a Domowina – Zwězk Łužickich Serbow z.J. Rěčny centrum WITAJ

1. nakład 2014

awtora: Bernd Kamenz a Kito Ela

wugłotwarcze a tříč: Technosatz
Medienagentur und Verlag
Cottbus/Chólebusz

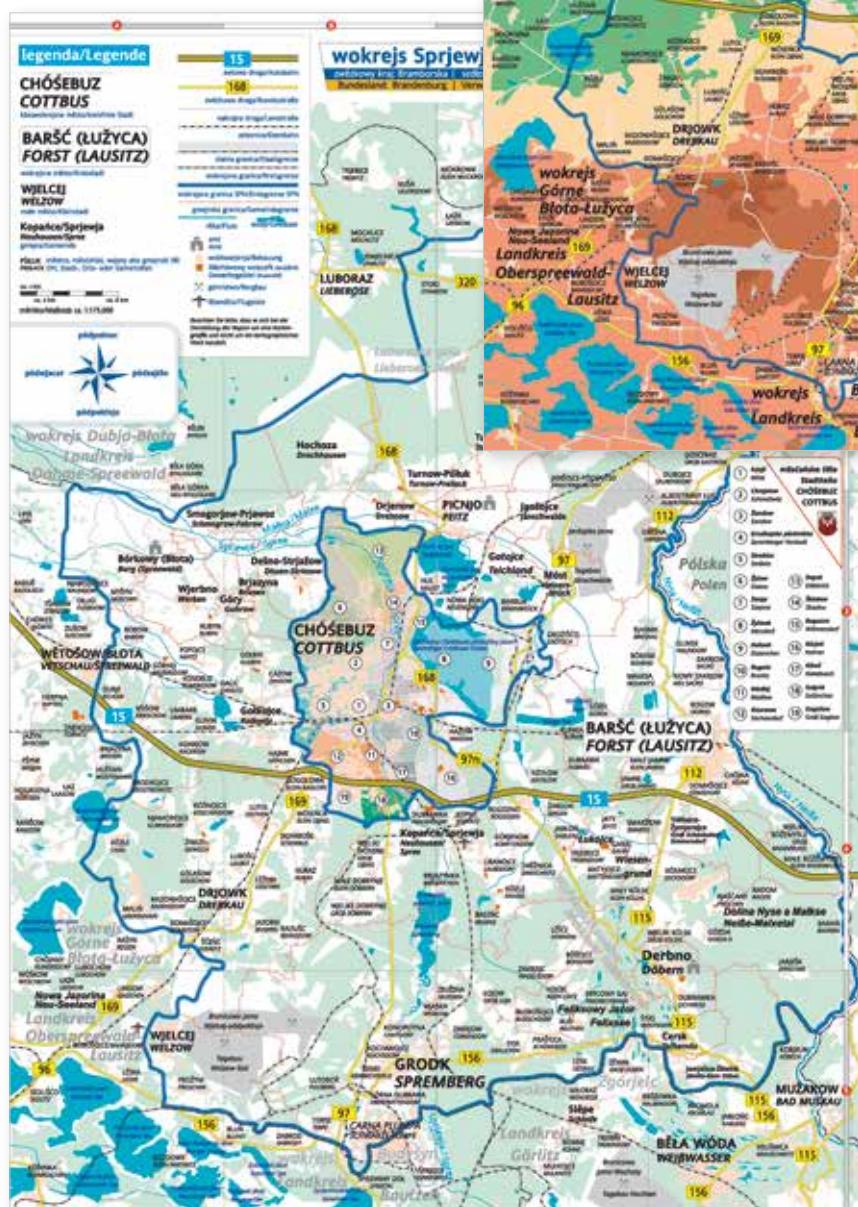
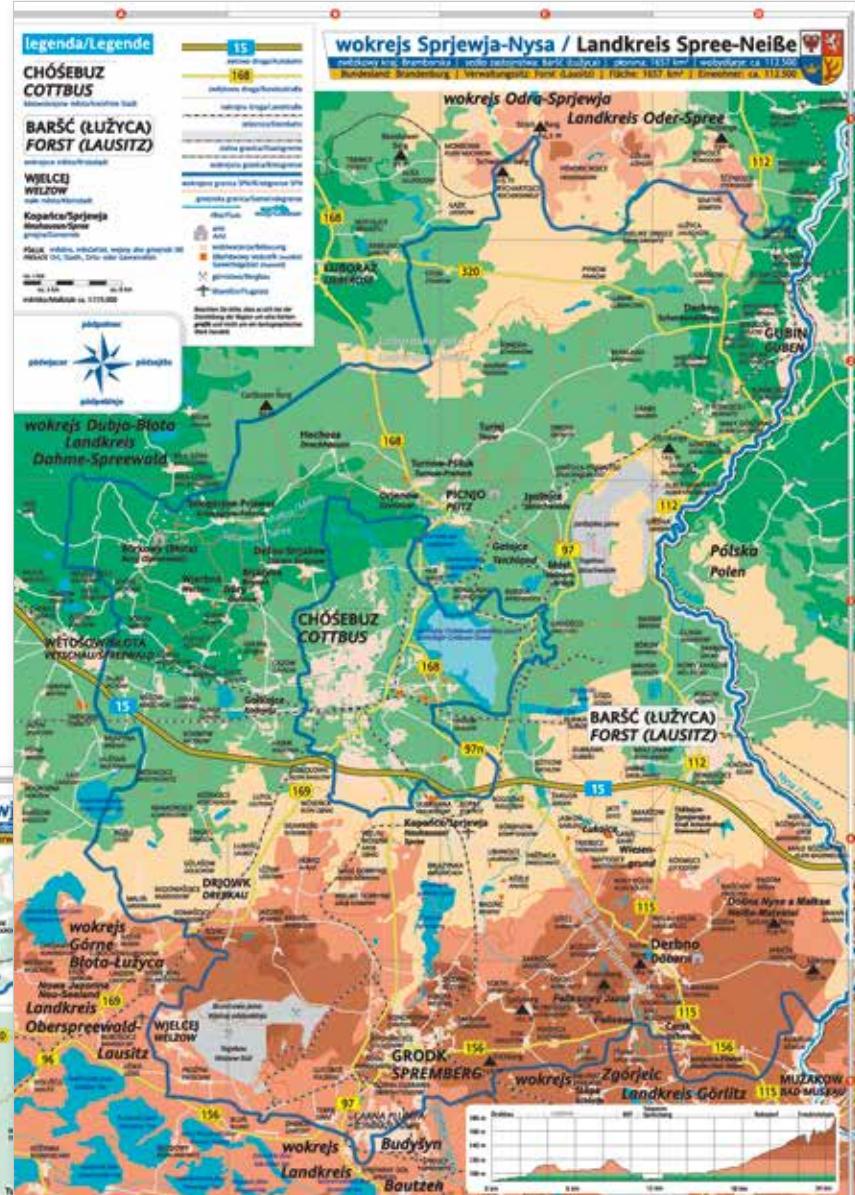
skazofiske cytol: P-0/256/14

NOWE

Wokrejs Sprjewja-Nysa

fizyczna pśegl̄dowa kórta (dwójoręcna)
wudawań: Domowina, Rćcny centrum WITAJ
lektor: Maks Bagańc
format: A3
skaz. c. L-0/348/23
skazaś pla RCW

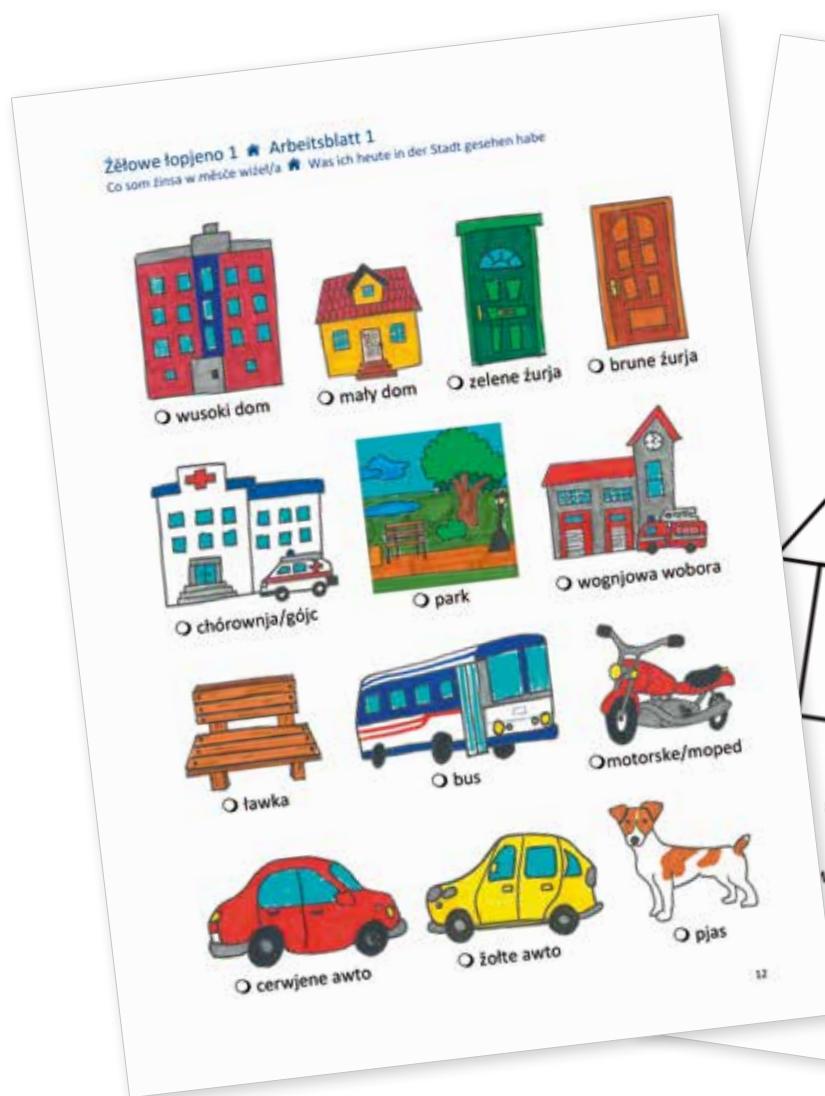
Našo město – naša wjas

9 małych projektow za nažélanje a kšušenie tematiskego słowoskłada, želowe łopjena, gronka, wobrazowy material
 9 kleine Projekte zur Erarbeitung und Festigung des thematischen Wortschatzes, Arbeitsblätter, Bildmaterial
 wudawař: Rěčny centrum WITAJ
 awtorka: Gunda Heyderowa
 ilustracie: Sarah Heyderojc, freepik, Wikipedia
 1. nakład 2020
 zarědnik A4, wécejbarwne
 35 bokow
 skaz. c. P-0/314/20, skazaś pla RCW

NOWE

Žišetstwo něga

domownjowědny psewózujucy zešywki za wuknjecych
 wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
 awtorka: dr. Gizela Brukowa
 1. nakład 2024
 wécejbarwne, € 12,90
 ISBN 978-3-7420-2821-1
 skaz. c. 0/202/24-1W
 skazaś pla LND

Zwěrjeta na burskem dwórje

wěcne teksty, žělowe lopjena a wudopołnjujucy material k 13 zwěrjetam na burskem dwórje
 Sachtexte, Arbeitsblätter und ergänzendes Material zu 13 Bauernhoftieren
 wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
 awtorka: Gunda Heyderowa
 fota a ilustracie: freepik
 1. nakład 2022
 zarědník A4, wěcejbarwne
 67 bokow
 skaz. c. P-0/331/22
 skazaś pla RCW

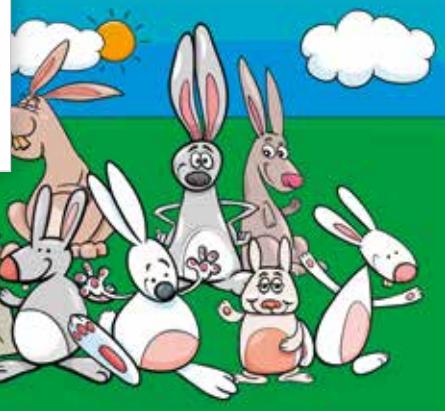
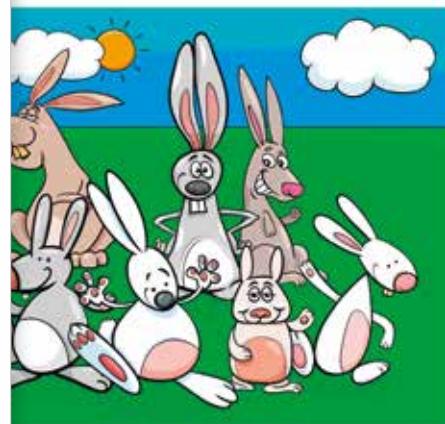
Swinja

Domacna swinja jo cycaf a pôchada wót žiwjaka. Dajo wšake rase. Wšykne maju wjeliku głowu, krotku šiju, krotke nogi, dlužki pysk a malej wócy. Wušy stej wjeligin wjelikej. Swinje njamaju kóžuch, ale ščešiny, psez kótarež jo rozojta kóža wiže. Muska swinja jo **kjandroz**, ženiska jo **rampa** a młoda swinka jo **prosetko**. Swinje su zwětšego w swinjericu žwe. Wóni lubuju w parje se walas a w zemi za futerom pyskaš. Wóni žeru körjenje, kulki, żolže, kastanije, sad, insekty a speciellny futer. Swinje mógu glosnje kwicaš a chrjočaš. Wóni dawajú nam mëso.

*Swinje su wjeligin mudre,
samo mudrzejše ako psy.
Swinje njamogu se znojš.
Aby se wachtożowali,
walaju se w parje.*

2

36

Dożywjamy zymski cas

wěcne teksty a wudopołnjujucy material, mjazy drugim k temam zymny lětny cas, zymska drastwa, zymski sport, zymske nałogi a zwěrjeta w zymje

Sachtexte und ergänzendes Material, unter anderem zu den Themen kalte Jahreszeit, Winterkleidung, Wintersport, Winterbräuche und Tiere im Winter

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Gunda Heyderowa

fota a ilustracie: freepik, Vincent Lukas

1. nakład 2022

zarědník A4, wěcejbarwne

54 bokow

skaz. c. P-0/341/22

skazaš pla RCW

WITAJ

Dożywjamy zymski cas

DIDAKTISKI MATERIAŁ ZA WÓTKUBLARKI A WÓTKUBLARJE
GUNDA HEYDEROWA

Zymska drastwa • Winterkleidung

Gaž w zymje wence smy, trjebamy šoplejšu drastwu ako w n. Sopla drastwa nas ščita před zymu a sněgom.

anorak
W zymje woblekamy se anorak.

plašč, mantel
Woblekamy se plašč.

šal
Wobwizujomy se š.

pulover
Woblekamy se pulover.

mica, šapka
Stajamy se micu / šapku.

škörnje
Wobuwarmy se škörnje.

Zwěrjeta, kenž su w zymje aktívne • Winteraktive Tiere

garona

sroka

wrobel

sykorka

kabeja

sowa

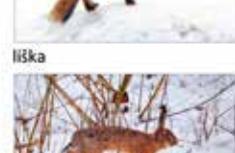
sarnja

liška

živjak

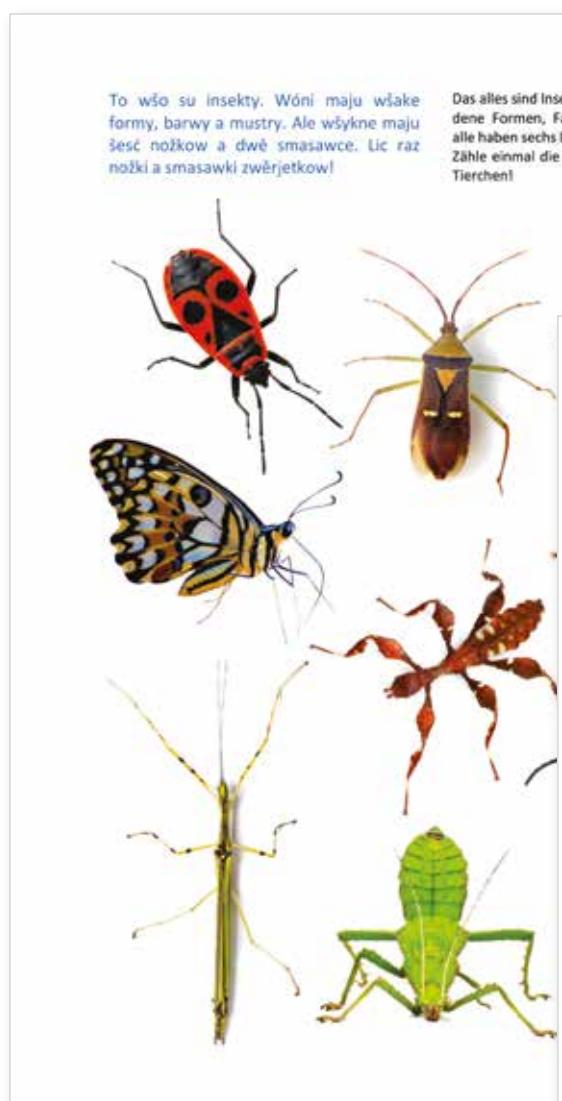

wuchac

NOWE

Glědaj, co tam ľazy!

dwójręcne węcne teksty a wudopołnjujucy material
k tempe insekty
zweisprachige Sachtexte und ergänzendes Material
zum Thema Insekten
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorka: Gunda Heyderowa
ilustracie: freepik
fota: freepik, wikipedia, istockphoto
1. nakład 2023
zarědnik A4, wěcejbarwne, 79 bokow
skaz. c. P-0/344/23
skazaś pla RCW

Styrnicko | bogowa wacka • Der Marienkäfer

Sélo slynicka wuględa ako polkula. Pla nas ma zwieńszo cerwianej zwierchnej kśidle z ciarnymi dypkami. Pšez licbu dypkov móžo někotare družyny rozeznawaś. Znajomiy na p. p. pésydypkate slynicko abo sedymdypkate slynicko. Dajo pak teke żółte, oranżowe, brune a carne slynicka. Někotare maju wjelgjn wjele dypkow, mloge teke zewšym žedne.

Slynicka maju mjenjej winikow ako druge
bruiki. Jich barwa wóttšaša wjele zwérjetow.
Wóni teke górké slože. Pši tšachosé
wótedaju žoftu źydkost, kótaraž tšašnje
smjerži. Togodia se slynicka rad njezeru.
Ale za někotare ptački, myši, žaby, pawki
a druge insekty su weto dobry futer.
Nejwěcej slynickow žerjo listowé wšy a šíto-
towé wšy. W swojim żywjenju znicuju
tysace wšow. Přez to wjasele se zagrodz-
nikarje. Listowe wšy ze cycaju mězgu z
rostlinow. Pón rostliny wóteměraju. Gaž
pótakom slynicka škodne wšy žeru, jo to
derje za rostliny. Groni se teke, až slynicka
pšinjsiu pluklu.

Der Körper eines Marienkäfers sieht aus wie eine Halbkugel. Bei uns hat er meist rote Deckflügel mit schwarzen Punkten. Durch die Anzahl der Punkte kann man einige Arten unterscheiden. Wir kennen z. B. den Fünf-Punkt-Käfer oder den Sieben-Punkt-Käfer. Es gibt aber auch gelbe, orange, braune und schwarze Marienkäfer. Einige haben sehr viele Punkte, manche auch gar keine.

Marienkäfer haben weniger Feinde als andere Käfer. Ihre Farbe schreckt viele Tiere ab; sie schmecken auch bitter. Bei Gefahr geben sie eine gelbliche Flüssigkeit ab, die furchtbar stinkt. Deshalb werden Marienkäfer nicht gern gefressen. Aber für einige Vögel, Mäuse, Frösche, Spinnen und andere Insekten sind sie trotzdem ein gutes Futter.

Die meisten Marienkäfer fressen Blattläuse und Schidilläuse. In ihrem Leben vernichten sie tausende Läuse. Darüber freuen sich die Gärtner. Blattläuse saugen nämlich den Saft aus den Pflanzen. Dann sterben die Pflanzen ab. Wenn also Marienkäfer die schädlichen Läuse fressen, ist das gut für die Pflanzen. Es heißt auch, dass Marienkäfer Glück bringen.

NOWE

Wódá – drogotny pókład

dwójoręcne wčne teksty a wudopołnjujucy material k temje wóda

zweisprachige Sachtexte und ergänzendes Material zum Thema Wasser

wudawať: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Gunda Heyderowa

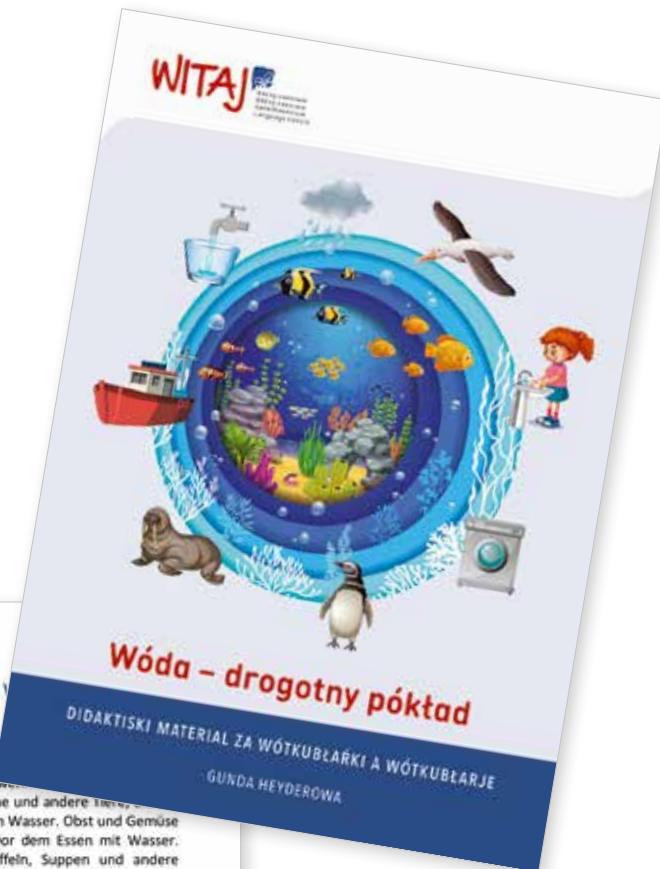
ilustracie a fota: freepik

1. nakład 2023

zarědník A4, wécejbarwne, 50 bokow

skaz. c. P-0/354/23

skazaś pla RCW

Za co trjebamy wódú? • Wofür brauchen wir Wódá?

Trjebamy kuždy žerň wódú, aby se zeživili. Sad, zelenina a trajda rostu jano, gaž dosć wódý dostawaju. Ryby a druge zwěrjeta, kótarež jěmy, su we wóze žywe. Sad a zelenina myjomy do ježenja z wódú. Nudle, kulki, polewanki a druge jěze njamóžoš běz wódý wariš. We wšich našich pišach jo wódá. Se wě, až pijomy teke wódú pur.

Wir brauchen Wódá, um zu überleben. Obst und Gemüse müssen wachsen, nur Wasser bringt sie dazu. Fische und andere Tiere leben im Wasser. Obst und Gemüse waschen wir vor dem Essen mit Wasser. Nudeln, Kartoffeln, Suppen und andere Speisen kann man ohne Wasser nicht kochen. In all unseren Getränken ist Wasser. Natürlich trinken wir Wasser.

Teke za kupanje, dušowanje, myše rukow a cysčenie zubow trjebamy wódú. Mimo togo rěšymy našu palku, naš wobrěd, naše bydlenja a naše awta z wódú.

Auch zum Baden und Zahnpflegen brauchen wir Wasser. Außerdem reinigen wir unser Geschirr, unsere Autos mit Wasser.

dušowanje | Duschen   myše rukowu | Händewaschen   cysčenie zubow | Zahnpflege

kupanje | Baden   palkanje | Waschen   cysčenie oblečenia | Wäsche waschen

Wódá – drogotny pókład, G. Heyderowa, RCW 2023

Mórske zwěrjeta • Meerestiere

W a pši móřjach jo wjele wšakich zwěrjetow žywe. W tropiských móřjach jo stawnje šoplo. Tam su koralowe rify z wjele, cesto wjelegin pisannymi zwěrjetami. Rownož jo v zymje lodowa warsta na polarnych móřjach, su tam wjele rybow a druge zwěrjeta žywe. W směgu a lože teke běle mjadowjež, roby a pinguiiny.

In und an den Meeren leben viele verschiedene Tiere. In den tropischen Meeren ist es immer warm. Dort gibt es Korallenriffe mit vielen, oft sehr bunten Tieren.

Obwohl im Winter eine Eisschicht auf den Polarmeerern ist, leben dort viele Fische und andere Tiere. In Schnee und Eis gibt es auch Eisbären, Robben und Pinguine.

Mjady połarnymi móřjami a tropami su chłodne móřja, w kótarychž su wjelike rybice roje ducy. Někotare zwěrjeta su žywe w dymokem móřju we 8000 metrac hlymokosći. Wjele tych družin zewšym hyšci njejo znate.

Zwischen den Polarmeerern und den Tropen sind kühle Meere, in denen große Fischschwärme unterwegs sind. Einige Tiere leben in der Tiefsee in 8000 Metern Tiefe. Viele dieser Arten sind noch gar nicht bekannt.

roj rybow | Fischschwarm

Mójo šeło

rěcne jadnoty, graša, spiw, žělowe lopjena a wobrazowe kórkki Spracheinheiten, Spiele, Lied, Arbeitsblätter und Bildkarten
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
awtorka: Simona Česlina
ilustracie: Gudrun Lenz
2. naklad 2018
brošurka A4, wěcejbarwne
skaz. c. P-0/248/18-2, skazaš pla RCW

AUFBAU DER EINHEIT 1

Žo jo głowa?

1. Žo jo głowa? Žo jo głowa? Jo ta how? Jo
2. Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje. Ta jo how. Ta jo how.

Žo jo ruka? Žo jo ruka?
Jo ta how? Jo ta tam?
Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje.
Ta jo how. Ta jo how.

Žo jo kšebyat? Žo jo kšebyat?
Jo ten how? Jo ten tam?
Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje.
Ten jo how. Ten jo how.

Žo jo ritka? Žo jo ritka?
Jo ta how? Jo ta tam?
Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje.
Ta jo how. Ta jo how.

Žo jo brjuch moi? Žo jo brjuch moi?
Jo ten how? Jo ten tam?
Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje.
Ten jo how. Ten jo how.

Žo jo nogu? Žo jo nogu?
Jo ta how? Jo ta tam?
Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje.
Ta jo how. Ta jo how.

Žo jo palec moi? Žo jo palec moi?
Jo ten how? Jo ten tam?
Po-glédaj ga pšawje. Po-glédaj ga pšawje.
Ten jo how. Ten jo how.

20 SPRACHPROJEKT MEIN KÖRPER

INFORMACISKI ZEŠYWK LUTKI

Lutki su informaciski zešywki za starjejšich, žiši a wótkublařki. W fachowych pšinoscach se starjejše informēruju wó tom, kak mógli swóje žiši pši wuknjenju serbskeje rěcy pódpreraš, lěcrownož snaž sami serbski njepowědaju. Jim se rozjasnuju, na kaku wašnju sebje žiši w casu rańšego žišetstwa drugu rěc pšíswójuju a kótare faktory jich rěcne wuwiše spéchuju. K wótpowědnej temje se wó žéle w žišownjach rozpšawja ako teke wó aktualnych pórucenjach a wósebnych tšojenjach w zwisku z pšíswójenim serbskeje rěcy. Za žiši wugótuju se wósebne žišece boki. Maskotka Witko strowi žiši w kuždem zešywku z małym tšojeňkom. Wobraze k tomu mógu žiši sami wumólowaś a k nim powědaś. Teke wjasele pši rozmyslowanju a wugódanju jo garantěrowane. Spiwy, rymy, jězykłamate gronka – to wšykno co byś nawuknjone. Samo pokazki k eksperimentam za małych wědomnostnikow póbijuto zešywki Lutki.

Zešywki stoj žišam
w žišownjach
ze serbskorěčnym
kublaniem dermo
k dispoziciji.
Lutki móžošo sebje
teke dermo ako
PDF-dataju pšípósłaś
daś abo we wušišcanej
formje z postom.
Za porto woblicyjo
se narownański
pšinosc we wuso-
kosći € 3,20.

Flašowy post w Sprjewi

Die Flaschenpost in der Spree

Wobrazowe tšojeňko
k wumólowanju a zasej-
wulicowanju

tekst: Jill-Francis Ketlicoje
ilustrace: Martina Burghart-Vollhardt

Lutki 2023 | 1

Lutki

za žíši, starjejšich, wótkublařki
a wótkublarje / für Kinder, Eltern
und ErzieherInnen

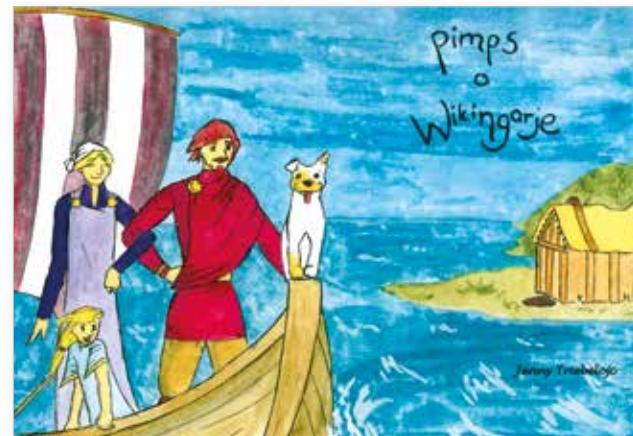
2023 | 2

- 1 tejzka
- 2 forela
- 3 karpa
- 4 kweči
- 5 karton za piša
- 6 wugor
- 7 flaša
- 8 som
- 9 ščipjet
- 10 papierka

Pimps a Wikingarje

wobrazowe knigły, w kótyrchž wulicujo psyck Pimps
wó swójom žywjenju pší Wikingarjach, wobraze
a wécne teksty wó Wikingarjach
Bilderbuch, in dem das Hündchen Pimps über sein Leben
bei den Wikingern erzählt, Bilder und Sachtexte über die
Wikinger
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka a ilustratorka: Jenny Triebeloc
mapa A3 | Mappe A3
skaz. c. P-0/150/09, skazař pla RCW

Dinosawrijarje a druge zwěrjetá něgajstwa

informacije a wobraze k 41 domrétym zwěrjetam,
laminěrowany A3-plakat z psegłdom wó zemskich wěkach
Informationen und Bilder zu 41 ausgestorbenen Tieren,
laminiertes A3-Plakat mit einer Übersicht über die Erdzeitalter
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka a zestajařka: Gunda Heyderowa
ilustracie: liche internetowe ředla
zarědnik A5, Ordner A5
skaz. c. P-0/149/09, skazař pla RCW

Piraty

laminěrowane wobraze, teksty a słownick
laminierte Bilder, Texte und ein kleines Wörterverzeichnis
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Gunda Heyderowa
ilustracie: Jenny Triebeloc
skazař pla RCW

Co jo dinosawrijarje?

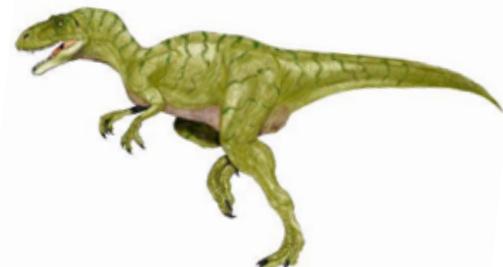
Słowo „dinosawrijarje“ pšižo z grichiskeje ręcy a wóznamjenijo „tšaňy jašćeř“. Dinosawrijarje su reptilije byli. Prédne su žywe byli pšed 235 milionow lětami. Slědne dinosawrijarje su pšed 65 milionow lětami wumrěli. To groni, až sawrijarje su byli dawno domréte ake prédne luže su na swěše žywe byli.

Casoju, w kótyremž su sawrijarje žywe byli, gromje wědomostniki „Mesozoikum“. To jo zemski střejžowěk. Mesozoikum ma tsí žele: trias, jura a kridovu dobu.

Wšykne dinosawrijarje su na kraju žywe byli. Njejo dalo lětajuce dinosawrijarje a žedne, kenž su we wózce žywe byli. To su druge sawrijarje byli.

Megalosaurus

dinosawrijarje

- ❖ měsožrack
- ❖ jo 9 m dlužki byl
- ❖ jo pšed 170 milionami lětami žywy byl
- ❖ jo chójžil na dwěma nogoma
- ❖ jo měl mōcnej slěznej noze a wjelgin krotkej přeznej noze z wótšimi pazorami; głowa jo byla wjelika
- ❖ su fosiliije w Europje namakali, ale hyšci žeden dopolny skelet
- ❖ jo byl tšaňy rubjažnik, kenž jo teke wěše dinosawrijarje napadowař

Rymowe póriki

Ilustracje k 35 rymowym pórikam

Illustrationen zu 35 Reimpaaren

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

zestajařka: Gunda Heyderowa

ilustracie: Freepik.com

2. naklad 2022

mapa A4, wěcejbarwne

skaz. c. P-0/114/22-2, skazaš pla RCW

Witko wě wšyknو

10 scenow za pupkowe graše,

metodiske pokazki, rymy, spiwy, CD, wobraze, rucna pupka

10 thematische Spielszenen, methodische Hinweise,

Reime, Lieder, CD, Bilder, Handpuppe

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtor: Jandytar Hajnk-Förster

dolnoserbski: Gerat Nagora

ilustracie: Martina Gollnick, Rosemarie Herrmannowa

zarědník A4, Ordner A4, ščitna plášzna € 10,00

skaz. c. P-0/102/06-1, skazaš pla RCW

Z Witkom wen do pširody

Drogowanje pó Blotach

nawuknjenje, nałożowanje a zwucowanje serbskeje ręcy

pšezi »glědaš – nadejš – cytaš – písłuchaš – wědu rozšyrjaš –

wědu wótwołaš – licyš – gódaš«

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka a zestajařka: K. Lehmannojc

1. naklad 2018

žišece knigly z fotami, 47 bokow, wěcejbarwne

skaz. c. P-0/286/18, skazaš pla RCW

Kaki kjarlik how na lawce ūzy? Rědnuci rožový bruk. Wón se ščani zeleny a bruny a zlošany. – Wugódajšo, wjele nožkov ma?

Písjašel písepołdnice a druge serbske powěsci

10 laminérowanych wobrazow, 5 wěcných tekstuw a 5 powěscow wó písepołdnicy, lutkach, błudniku, plonje a wódnem mužu

10 laminerte Illustrationen, 5 Sachtexte, 5 Sagen über die Mittagsfrau, die Lutken, den Drachen, das Irrlicht und den Wassermann

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka a ilustratorka: Regina Herrmannowa

mapa A4, Mappe A4

skaz. c. P-0/81/06-1W, skazaš pla RCW

Basni za žiši

basni za wšake gózby w žišowni, w horše, w šuli abo doma

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtory: Jill-Francis Ketlicojc, Pětš Janaš, Erika Janowa,

Mila Nagorina

wugótowanje: Marion Kwicojc

zestajenie: Madlena Norbergowa

šíš: copyworxx, Chóšebuz

Chóšebuz 2020

skaz. c. P-0/299/20, skazaš pla RCW

Tykańc lutka

Lejna a Marija bydlitej ze swójeju mamu w malej jsy wesznej góle. Raz pósceło mama sotše z körbikom do jagodow. Píšto wóna co k narodnemu dniu starkego tykańca pjac.

Slyňko swěši, ptački tyrikaju a pcołki byrice. Sotše pórater se do góle. „How comej zachopisť jagody tergař. How su wósebnje słodke, dokułaž je cely žení slyňko hajčka“, groni Lejna.

„Mójogodla“, wótegronio Marija wobuzanje. Jej se tak pławie njoco. Droga jo jej pſedaloka a pówteř píegórucy. Co, gaž se pši terganju ruce rozdrapiom, myslí pši se.

Lejna pilnje zběra słodne carne jagody do swójego körbika. Marija se jano tam a sem za jagodku zechylijo. Wjèle hyšći w swójom körbiku njamia. Wóna lubjej chlošci. Južo za krotkim casom jo ženjanje jagodow

BASNI ZA ŽIŠI

za wšake gózby

w žišowni, w horše,

w šuli abo doma

wudopolnjujucy material

Jill-Francis Ketlicojc

Wósebny swěžen

Wósebny jo swěžen žinajznyj
Jo Žení Žiši, tak rózat jukkanus!

Pobry ruda jo ten, cetyl za!

Kužde góle - kat - jo ſimka kral!

Glejšo, stolkoſciow jo dodosla

Co se hujči ženy wutčenja?

Ně, to stolki gromna wěc pak nij!

Graf my tamy, rejowat - juchej!

Pón tek hultne spiny spivawany

Lustny dej byj swěžen žinajznyj

Wjasele z grašami

zběrka grašow za zaběru w šuli, horše a lichem casu

Sammlung von Spielen und Beschäftigungen

für Schul- und Hortkinder

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

zestajenie a wobželjanje: Tatjana Kadotšnikowa,

Madlena Norbergowa

ilustracie: Marion Kwicojc

1. nakład 2016

zarędnik A4, tsi brošury, wěcejbarwne

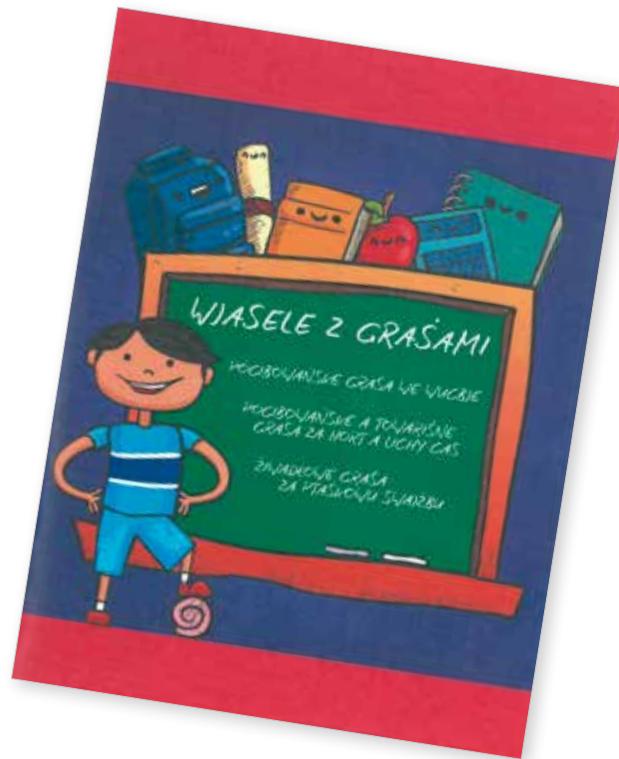
skaz. c. L-0/226/16, skazaš pla RCW

Předlažeca publikacija jo zběrka grašow a zaběrow za šulske a hortowe žisi, ako teke za wužywanje na pš. we WITAJ-campje. Zběrka želi se do tých želow. Prědny žel su krotke pógibowańskae zwucowanja za wužywanje w šulskej wucbje, drugi žel su graša za wence a nutší zwézane ze serbskimi récnymi elementami. Wóni se wósebnje góže za lichy cas w horše. A tšeji žel su styri žiwdłowe graša k ptaškowej swajžbje. How wobstoj móžnosć ze žisimi serbski žiwdłowy kusk nazwucowaš a pótom starzejšym a drugim pokazaš. Wjele wjasela!

Die vorliegende Publikation ist eine Sammlung von Spielen und Beschäftigungen für Schul- und Hortkinder als auch für die Anwendung z. B. im WITAJ-camp. Die Sammlung besteht aus drei Teilen. Der erste Teil sind kurze Bewegungs- und Entspannungsübungen, die in den Sorbisch-/Wendischunterricht integriert werden können.

Der zweite Teil sind Bewegungs- und Gesellschaftsspiele für draußen und drinnen verbunden mit sorbischen/wendischen sprachlichen Elementen.

Diese eignen sich besonders für Freizeitbeschäftigungen im Hort. Der dritte Teil besteht aus vier Theaterstücken zum Thema Vogelhochzeit. Hier besteht die Möglichkeit, mit den Kindern ein Theaterstück in sorbischer/wendischer Sprache einzubüben und es im Rahmen einer Veranstaltung aufzuführen. Wir wünschen viel Spaß!

Tej ultimatiwnej graši za dobru lawnu!

Pšašaj se mě raz! & Ja som ... - no, co ga?
 [Frag' mich mal! & Ich bin ... - na, was denn?]
 Dwě graši (za wólny cas a šulu)
 za rozšyrjenje a skšušenie
 dolnoserbskego słowoskłada
 wót 12 lět, za dwa a węcej grajarjow
 wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
 awtorka: Katrin Lehmannojc
 72 grajnych kórtkow, dwójorécnje
 skaz. c. P-0/246/14, skazaś pla RCW

Z Witkom wen do pširody - TO GRAŠE

Pširodne wuknjeńske graše za 2–6 wósobow a za graše we wětšej kupce.

Ze 6 grajnymi wariantami.

Wót 5 lět.

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Katrin Lehmannojc

w dolnoserbskej rěcy

skaz. c. P-0/313/20, skazaś pla RCW

W chórowni

papowe wobrazowe knigły k wšednemu dnju w chórowni,
wiżone z wóczmi ži; we wobrazowych kšomkach su typiske
pšedmjaty z chórownje pomjenjone

Pappbilderbuch zum Alltag im Krankenhaus mit Kinderaugen
gesehen; in Bildleisten sind typische Gegenstände
aus dem Krankenhaus benannt

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Annett Džedžikowa

dolnoserbski: Wórša Šołćic

ilustracije: Günter Wongel

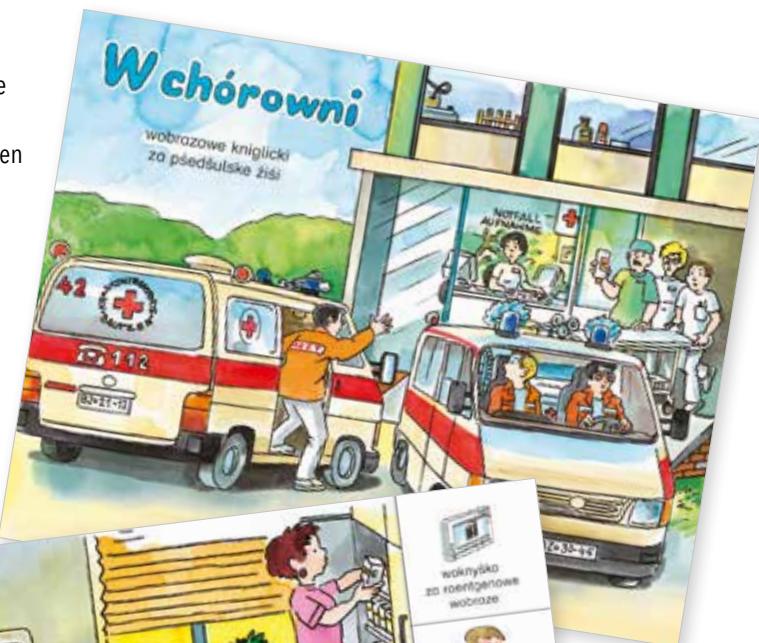
2003, Ludowe nakładnistwo Domowina

16 bokow, € 2,50

ISBN 3-7420-1264-9

skaz. c. 0/110/03-1W

skazaš pla LND

Frycko a Lizka

ilustracie k werbam a adjektiwam

Illustrationen zu Verben und Adjektiven

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

zestajařka: Gunda Heyderowa

ilustracije: Cornelia Mäffertowa

zarédnik A5, Ordner A5

skaz. c. Z-0/63/04-1, skazaš pla RCW

Swětnišće

wěcne informacije, foto a ilustracije

Sachinformationen, Fotos und Illustrationen

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtorka: Gunda Heyderowa

foto: liche internetowe žrědla; ilustracije: Cornelia Mäffertowa,
Germaine Dressel, Katrin Lehmannojc

brošurka A4

skaz. c. P-0/177/10, skazaš pla RCW

Cas ryśarjow

wěcne informacie, słowoskład, ilustracie
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Gunda Heyderowa
ilustracie: Barbara Beger
kólenowe knigły A4
skaz. c. P-0/178/10, skazaš pla RCW

Kócka Běłapowtka

wobraze a teksty k zwucowanju prepozicijow městna
Bilder und Texte zur Übung der Präpositionen
der Ortsbestimmung
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtorka: Mila Nagorina
ilustracie: Barbara Beger
mapa A3
skaz. c. P-0/202/12, skazaš pla RCW

Feliks a Florian

zběrka comicowych serijow z Płomjenja
Sammlung von Comic
Serien aus der Zeitschrift Płomje
wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtor a ilustrator: Šćepan Hanuš
z górnoserbščiny: Bernd Melcher
brošura, skaz. c. L-0/196/12-1W
skazaš pla RCW

Serbski comic

zešywku z nejžlepšimi pšinokami z comicowych wuběžowanjow 2004-2006
zestajenje: Katrin Lehmannojc
52 bokow, w dolnoserbskej rěcy
2007, Rěčny centrum WITAJ, [skazaš pla RCW](#)

Serbski comic 2

zešywku z nejžlepšimi pšinokami z comicowych wuběžowanjow 2007-2009
zestajenje: Katrin Lehmannojc
48 bokow, w dolnoserbskej rěcy
2010, Rěčny centrum WITAJ, [skazaš pla RCW](#)

Serbski comic 3

zešywku z nejžlepšimi pšinokami z comicowych wuběžowanjow 2010-2012
zestajenje: Katrin Lehmannojc
28 bokow, w dolnoserbskej rěcy
2013, Rěčny centrum WITAJ, [skazaš pla RCW](#)

Serbski comic 4

zešywku z nejžlepšimi pšinokami z comicowych wuběžowanjow 2013-2015
zestajenje: Katrin Lehmannojc
36 bokow, w dolnoserbskej rěcy
2016, Rěčny centrum WITAJ, [skazaš pla RCW](#)

Serbski comic 5

zešywku z nejžlepšimi pšinokami z comicowych wuběžowanjow 2016-2018
zestajenje: Katrin Lehmannojc
48 bokow, w dolnoserbskej rěcy
2019, Rěčny centrum WITAJ, [skazaš pla RCW](#)

Serbski comic 6

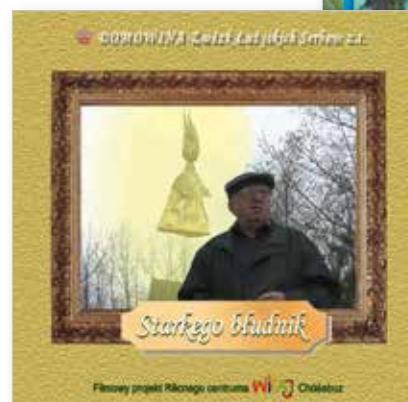
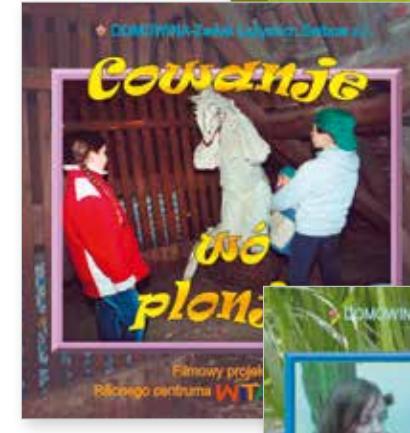
zešywku z nejžlepšimi pšinokami z comicowych wuběžowanjow 2019-2021
zestajenje: Katrin Lehmannojc
32 bokow, w dolnoserbskej rěcy
2022, Rěčny centrum WITAJ, [skazaš pla RCW](#)

NOWE

Wjedro/Wetter

styri krotkofilmy, tekstowy zešywka, žělowe lopjena Wuchny material na temu „Wjedro”. To su styri pówucne nimske krotkofilmy pštajjone do dolnoserbskeje rěcy. K filmam słuša zešywka ze serbskimi tekstami ako teke žělowe lopjena.
wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ
pštajjenje: Mato Nowak
lektorat: Madlena Norberg
powědařka: Martina Golašořc
synchronizacija filmow: studijo hyperworxx, Chóšebuz wugótowanje tekstowego zešyvka: copyworxx, Chóšebuz Rěcny centrum WITAJ, Chóšebuz 2023
skaz. c. L-0/319/23
skazaś pla RCW

Prozniny z lutkami [Ferien mit den Lutken]

žišecy film wó kradu pótajmnem pytanju za pótakdom lutkow
režija: Katrin Lehmannořc
kamera: Karl Wendland
DVD, 27 min., w dolnoserbskej rěcy
2004, Rěcny centrum WITAJ Chóšebuz, skazaś pla RCW

Serpa pšezpołdnice pótajmnosć

[Das Geheimnis um die Sichel der Mittagsfrau]
žišecy film wó zgubjonem serpje pšezpołdnice
režija: Katrin Lehmannořc
kamera: Karl Wendland
DVD, 50 min., w dolnoserbskej rěcy
2005, Rěcny centrum WITAJ Chóšebuz, skazaś pla RCW

Cowanje wó plonje [Der Traum vom Drachen]

žišecy film wó žiwnem cowanju gólcia
režija: Katrin Lehmannořc
kamera: Karl Wendland
DVD, 44 min., w dolnoserbskej rěcy
2006, Rěcny centrum WITAJ Chóšebuz, skazaś pla RCW

Pomoc za nykusa [Hilfe für den Wassermann]

žišecy film wó wumóženju znjegluconego wódnego muža
režija: Katrin Lehmannořc
kamera: Karl Wendland
DVD, 37 min., w dolnoserbskej rěcy
2007, Rěcny centrum WITAJ Chóšebuz
skazaś pla RCW

Starkego błudnik [Großvaters Irrlicht]

žišecy film wó dyrdakojskem zmakanju z błudnikom
režija: Katrin Lehmannořc
kamera: Karl Wendland
DVD, 42 min., w dolnoserbskej rěcy
2008, Rěcny centrum WITAJ Chóšebuz
skazaś pla RCW

Dyrdakojstwo z nocnym jagarjom

[Abenteuer mit dem Nachtjäger]

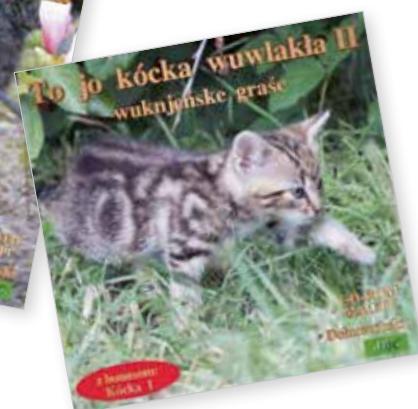
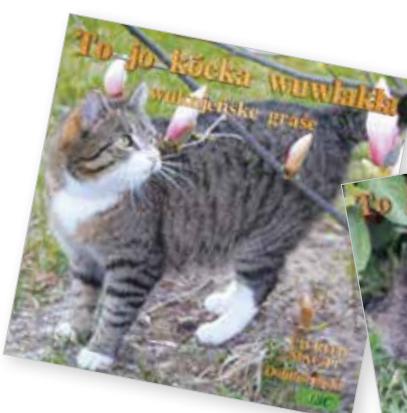
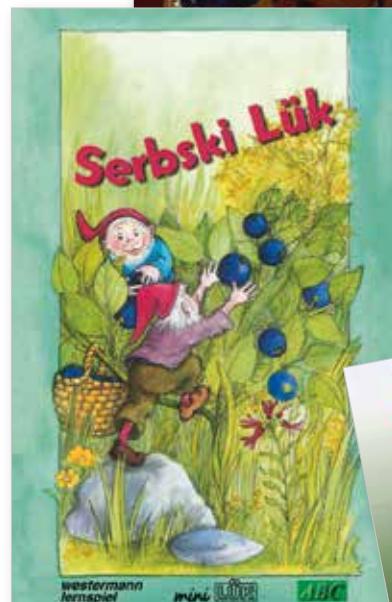
žišecy film wó dyrdakojskem zmakanju maśerje
a jeje žewjeś źísi z nocnym jagarjom

režija: Katrin Lehmannojc

kamera: Karl Wendland

DVD, 30 min., w dolnoserbskej rěcy

2009, Rěcny centrum WITAJ Chóšebuz, [skazaš pla RCW](#)

Serbski LÜK - computerowe wuknjeńske graše

za zakladnu šulu

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

awtorka: Hanka Jećyna

programěrowanie: D. Krüger

redakcja: Fryco Libo

Chóšebuz 2006

10 zwucowanjow, [skazaš pla ABC](#)

Serbski LÜK III

zwucowański zešywki

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

awtorka: Hanka Jećyna

52 bokow; b. m., b.l., [skazaš pla ABC](#)

To jo kócka wuwłakla

wuknjeńske graše za computer, cejdejka

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

awtor: Marko Měškank, fotografije: Werner Měškank

Chóšebuz 2013, [skazaš pla ABC](#)

To jo kócka wuwłakla II

Wuknjeńske graše za computer, dolnoserbski, cejdejka,

z bonusom Kócka I

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanja Chóšebuz (ABC)

awtor: Marko Měškank

fotografije: Werner Měškank, [skazaš pla ABC](#)

BINGO

Wobrazkowe graše za serbsku wucbu

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske
wuwijanje Chóšebuz (ABC)

ideja: Annett Hirschlerowa, kresl^anki: Annett Hirschlerowa
sobuželo: Irena Götzowa, Birgit Paneitzowa, Antje Schmidtowa,
Daniela Šrejdarjowa, Evelin Zschörneckowa

redakcja: Christiana Piniekowa

rěcne wobradowanje: Fryco Libo, Margot Hašcyna,

Juro Šrejdař, Oleg Derepasko

nalipka a stikery: ideja: Anja Piniekojc

techniske pšigótowanje: Hanka Ješcyna, Antje Kellowa,

Sabina Mjelcigowa

2. pôpšawjony nakład, ABC, Chóšebuz 2021, [skazaś pla ABC](#)

Graše jo nastalo we wobłuku Intensiwnego dokubłanja

Serbščina 2001/2002.

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Stikery chwalby - 5 motiwow

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

wugótowanje: Karen Ascher, hirnflug.de

zepšigótowanje: Emilia-Anna Nimcowa, Michaela Zeisigowa,

Kathrin Kerštowa, Christiana Piniekowa

Chóšebuz 2019, [skazaś pla ABC](#)

Šesć powěsćowych stikerow

grafiki: Katrin Kerbusch

zgótowanje: Typographus GmbH

teksty: Werner Měškank (1), Mjertyn Špérka (2–6)

zepšigótowanje: Michaela Zeisigowa,

Christiana Piniekowa, Kathrin Kerštowa

ABC, Chóšebuz 2020, [skazaś pla ABC](#)

Tyčeński kołk

zgnuty kołk za tyčeński feedback

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

koncepcja, wupisanje, wobradowanje, doglédowanje:

Christiana Piniekowa

rešerša, wupisanje, finance, wótlicenje, rozšyrjenje:

Michaela Zeisigowa

didaktiske wobradowanje: Kathrin Kerštowa

Chóšebuz 2023, [skazaś pla ABC](#)

MY – WE – WIR. Powědamy wěcej rěcow, We are speakers of different languages, Wir sprechen mehrere Sprachen, Rěčimy wjacore rěče, Mówimy w kilku językach, Hovoříme více jazyky

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

wuwijanje graša: Tobias Geis, Joanna Szczepańska, Christiana Piniekowa

přestajenja: Tobias Geis (dolnoserbski, engelski, nimski) / Stephanie Holmes (engelski), Christiana Piniekowa (górnoserbski), Joanna Szczepańska (polski),

Miloš Malec / Richard Bígl (česki)

lektorstwo: Margot Hašcyna

ilustracie: Saskia Gude

zgótowanje: Kontrapunkt Budyšyn, Schnappschussverlag Kirchberg

Chóšebuz 2016, graše ze 16 grajnymi pólami, 192 słownymi kórtkami, 192 wobrazowymi kórtkami, 1 zešywki z pórucenjami za graše, skazaś pla ABC

Dolna Łužyc we Bramborskej

nasčenowa kórtka, rucna kórtka A2, pšírucnica

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

kooperaciski partnař: Julius Perthes Verlag, Gotha 1998 skazaś pla ABC

**Terminologija za informacisku technologiju
(computer, internet, e-mail, smartphone, tablet,
elektronisku toflu, telewizor, wideo, filmowanje,
fotografēwanje a socialne seši)**

zestajarja: Gerat Nagora, Marko Měškank

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)

redakcija: Christiana Piniekowa

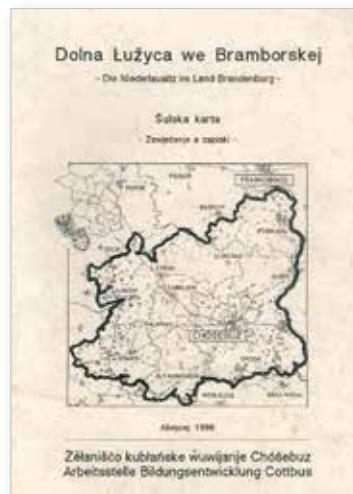
Chóšebuz 2019, skazaś pla ABC

Cytańske znamuška

žělowy material za šule

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

skaz. c. L-0/140/16, skazaś pla RCW

**Terminologija za
informacisku technologiju**

(computer, internet, e-mail,
smartphone, tablet, elektronisku
toflu, telewizor, wideo, filmowanje,
fotografēwanje a socialne seši)

ABC 2019

Chto som ja?

ilustrérowane pôvoľańskie gódaňka
wudawať: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
awtor: Mjertyn Šperka
ilustratorka: Ingrid Groschke
zestajila: Gunda Heyderowa
1. nakład 2016
skaz. c. P-0/273/16, skazaš pla RCW

Zwite sčažki - Jano za mudre głowki

Kopřovánské předložky za samopřespýtování
wužélali: A. Barbyerowa, U. Gutšmidt, B. Krausowa,
C. Lindtowa, A. Uhlemannowa, S. Voelzowa, Ch. Piniekowa
lektorizerowaļej: Ch. Piniekowa, M. Haſcyna
techniski spšigótowaļej: O. Derepasko, C. Šampatisowa
wudawať: Žělanišćo za serbske kublańske
wuwijanje Chósebuż (ABC)
redakcia: Christiana Piniekowa
1. nakład ABC 2005, 2. pšeglédany nakład ABC 2021,
30 lopjenow

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Rěčne wobroty - Redewendungen

Příručnica za wucbnu a wšednu komunikaci w šuli
Handreichung für die unterrichtliche
und außerunterrichtliche
Kommunikation in der Schule
wudawať: Žělanišćo za serbske kublańske
wuwijanje Chósebuż (ABC)
redakcia: Antje Kellowa
Chósebuż 2004, 112 bokow
skazaš pla ABC

Mój pisany zwucowański zešywk

želowy material za ſísi w starſtwje 5 do 6 lět
Zeſywko wopſimujesz zwucowanja k drobnej motorice
a pſedzwucowanja za pisanje, licenje a koncentraciju.
wudawať: Domowina, Rěčny centrum WITAJ
ilustratorka: Martina Gollnick
awtorce: Wanda Wokowa a Michaela Hrjehorjowa
dolnoserbski: Gunda Heyderowa
1. nakład 2015
40 bokow, wécejbarwne, broſura
€ 1,50 (ščitna płaſizna)
skaz. c. P-0/268/15, skazaš pla RCW

Píširucka za rědownisku serbščinu

Lehrerhandreichung

Klassenraum Sorbisch/Wendisch

awtorka: Margot Hašcyna

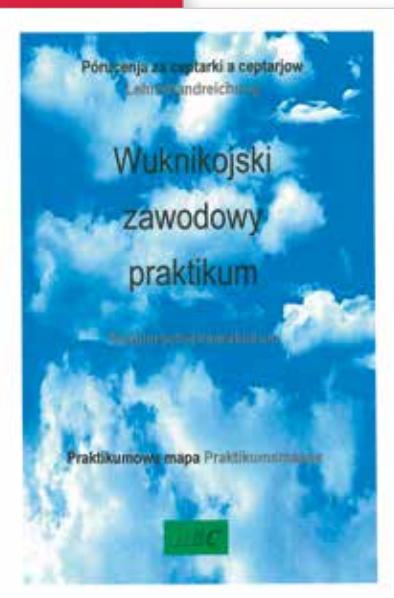
tekstowy lektorat a konsultant: dr. Christiana Piniekowa

manuskrypt za šíšć písgótowali su: Margot Hašcyna, dr. Fryco Libo, Joanna Szczepańska, Oleg Derepasko a Colett Šampatisowa

celkowna zagronitosć: dr. Fryco Libo

2. pšežélany nakład, ABC, Chóśebuz 2021

**Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch**

Wuknikojski zawodowy praktikum. Praktikumowa mapa / Schülerbetriebspraktikum. Praktikumsmappe

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóśebuz (ABC)

projektowa kupka: Silvia Jehnesowa, Christiana Piniekowa

wugótowańska rešerša: Michaela Zeisigowa

rěcne psegledanje: Margot Hašcyna

Chóśebuz 2016, 12 bokow, z dodankami, [skazaš pla ABC](#)

**Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski
k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch**

Wuknikojski zawodowy praktikum. Praktikumowa mapa / Schülerbetriebspraktikum. Pórucenja za ceptarki

a ceptarjow / Lehrerhandreichung

projektowa kupka: Silvia Jehnesowa, Christiana Piniekowa

wugótowańska rešerša: Michaela Zeisigowa

rěcne psegledanje: Margot Hašcyna

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóśebuz (ABC)

Chóśebuz 2016, 12 bokow, z CD, [skazaš pla ABC](#)

Sorbian oder Wendisch?

Viele Bezeichnungen für eine Sprache

Teliko pomjenjenjow za serbsku rěc

awtorka, zestajařka: Christiana Piniekowa

rěcne psegledala: Margot Hašcyna

wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóśebuz (ABC)

2. psegledany nakład, ABC, Chóśebuz 2021

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski

k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Sorbian oder Wendisch?

Viele Bezeichnungen für eine Sprache

Teliko pomjenjenjow za serbsku rěc

Serbščina 5 – 12

Pórucenja, žělowe kopyjena + rozwézanja

Lehrerhandreichung (LHR), Arbeitsblätter + Lösungen

Pokazowat

<i>Sorbian oder Wendisch? LHR</i>
<i>Sorbian oder Wendisch? Žł. 5 + rozwézanje</i>
<i>Sorbian oder Wendisch? Žł. 7 + rozwézanje</i>
<i>Sorbian oder Wendisch? Žł. 10-1 + rozwézanje</i>
<i>Sorbian oder Wendisch? Žł. 10-2 + rozwézanje</i>
<i>Sorbian oder Wendisch? Žł. 11+12 + rozwézanje</i>

Impresum

awtorka, zestajařka: Christiana Piniekowa
rěcne psegledala: Margot Hašcyna
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóśebuz (ABC)
1. nakład ABC 2018/18, 2. psegledany nakład ABC 2021

Píspisanje pokazowat

e-mail: abc.info@archiv.zentrale.brandenburg.de
PC-fax: 0331 27 548 3741
nastupanje (Betreff): CPL; SoW

ABC 2021

SORBISCH ODER WENDISCH? Pórucenja, žělowe kopyjena + rozwézanja, 5 – 12, Ch. Piniekowa, © ABC Chóśebuz 2021

Einführung in den bilingualen Unterricht

(Sorbisch [Wendisch])

Zawježenje do bilingualneje wucby (serbščina)

Želowy material za intensiwne dalejkublanje serbščina

wudawař: Želaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

awtor: Friedrich Libo

Chóšebuz 2005, 38 bokow, skazaš pla ABC

Operatory, pominańske wobłuki (AFB), kriterijowy raster/

feedback za pósużowanje wustnych a pisnych nadawkow,

Želowe rozpoznanja w pśedmjaše serbščina 1-12,

z dodankom AFB za pśedmjał stawizny

wudawař: Želaniščo za serbske kublańske

wuwijanje Chóšebuz (ABC)

projektowe nawjedowanje: Margot Hašcyna, Christiana Piniekowa

projektowe psízela: Tobias Geis,

Aileen Husokowa, Hanka Ješcyna, Antje Kellowa,

Kathrin Kerštowa, Dietlind Lüdkowa, Colett Šampatisowa,

Angela Šurmannowa

elektroniske wugótowanje: Colett Šampatisowa

Pokazki na: abc.info@schulaemter.brandenburg.de

ABC, Chóšebuz 2020

Material stoj ceptařkam a ceptarjam serbščiny elektroniski

k dispoziciji na: DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Zasajženje diferencēowańskich napšawow w serbskoręćnej

wucbe ako wumějenje wuspěšneje czuorčeće wucby

pód žiwanim na rozdželne móžnosći zwopšawdnjenja

awtorka: Colett Šampatisowa

rěcne psegłedjanje: Margot Hašcyna

techniske, rěcne a wopśimješowe wobželjanje:

Colett Šampatisowa

wudawař: Želaniščo za serbske

kublańske wuwijanje

Chóšebuz (ABC), 2021

Material stoj ceptařkam a ceptarjam

serbščiny elektroniski k dispoziciji na:

DialogBB → ABC Sorbisch/Wendisch

Friedrich Libo

Einführung in den bilingualen Unterricht (Sorbisch (Wendisch))

Zawježenje do bilingualneje wucby (serbščina)

Bilingualer (Vor)Sachfachunterricht (Primarstufe) BILIVSFU

Bilingualna (pśed)pśedmjatowa wucba (primary schojžerík)

Bilingualer Sachfachunterricht Sekundarstufe I/II BILISFU

Bilingualna pśedmjatowa wucba (sekundarny schojžerík I/II)

Intensiwnie dale-

Operatory, pominańske wobłuki (AFB), kriterijowy raster/feedback za pösuzowanje wustnych a pisnych nadawkow

Želowe rozpoznanja w pśedmjaše serbščina 1 – 12

Dodak: Pominańske wobłuki (AFB) za pśedmjał stawizny (bilingualna wucba)

Pokazki

Czesczka „Wujeczki wozista a kowala”	2 – 3
Czesczka „Dolne szprzoha. Dolne rozpoznanje”	3
Czesczka „Ujene rozpoznanje. Helboki czesczka”	4
„Pominańske wobłuki (AFB) za sekundarny schojžerík I.”	19
„Pösuzowanje wustnych nadawkow. Kriterijowy raster/feedback I.A. rozmowa, pśedrost, stanow, tem. wobla”	20
„Pösuzowanje wustnych nadawkow. Kriterijowy raster/feedback I.B. rozmowa”	22
„Czesczka „Pominańske wobłuki (AFB) za pśedmjał stawizny”	24

Heraźca: Michaela Wobrocka
Dźěla za autora: wuknjeza wucbywaja Czesczka - „Autorske za autorki i autorow wobročenje Czesczka“

Projektne zasajženje: Projektne: Margot Hašcyna, Christiana Piniekowa
Projektne zasajženje: Projektne: Tobias Geis, Aileen Husokowa, Hanka Ješcyna, Antje Kellowa, Kathrin Kerštowa, Dietlind Lüdkowa, Colett Šampatisowa, Angelika Šurmannowa

Elektroniske wugótowanje: Elektronische Beztellung: Colett Šampatisowa

Pokazki na: Woknjeza: abc.info@schulaemter.brandenburg.de

© ABC, Chóšebuz 2021

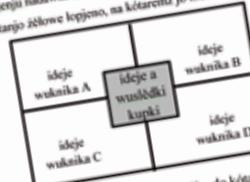
OPISKI: Přezdívánky žákům jež využívají písacího čísla za přezdívku. 1 – 12. 0.480.200

4

12. Placemat - metoda

Kak funkcioniraju metoda?

Pód przedstawienia nadawka rozdziela się do kijkow pód styrich. Kuzda kujka dostanjo želove lepjeno, na kótemuž jo muster wizej:

Kuždemu wobželničku se pśidržuje pólko, do kóteregož zapisuju swoje ideje, myslí a asocjacie k pódanej tematici (na pí, žywjenje na jsy a w měsće – lepšiny a njelépshiny). Piš tom se rjezpöwda. Pótom podpízo kudy wuknik swojo pólko.

W pśidnej fazy pścytaju wlykne wobželnički kujki wlykne ideje swých sobewuknjacych. Teke w tej faze komunikacija nije dowolona. Akle pód cytanju se diskutują ideje a myslíci. Nejvažnijesje ideje se zběraju wserjek želovégo lepjena. Na kótemuž podpízo wlykne wuknjeze, aby swoju wobjadnosť pokazali.

diferencēowańska naprawy:

- kudly wuknjeze ma swój pólko na wobželjanju a zbranju idejow
- zasadzim węcej idejow z boka pód wugħażu móžnejcy wuknjez, pód wugħażu slabše se pak teke aktwuje wobželju

pokazki:

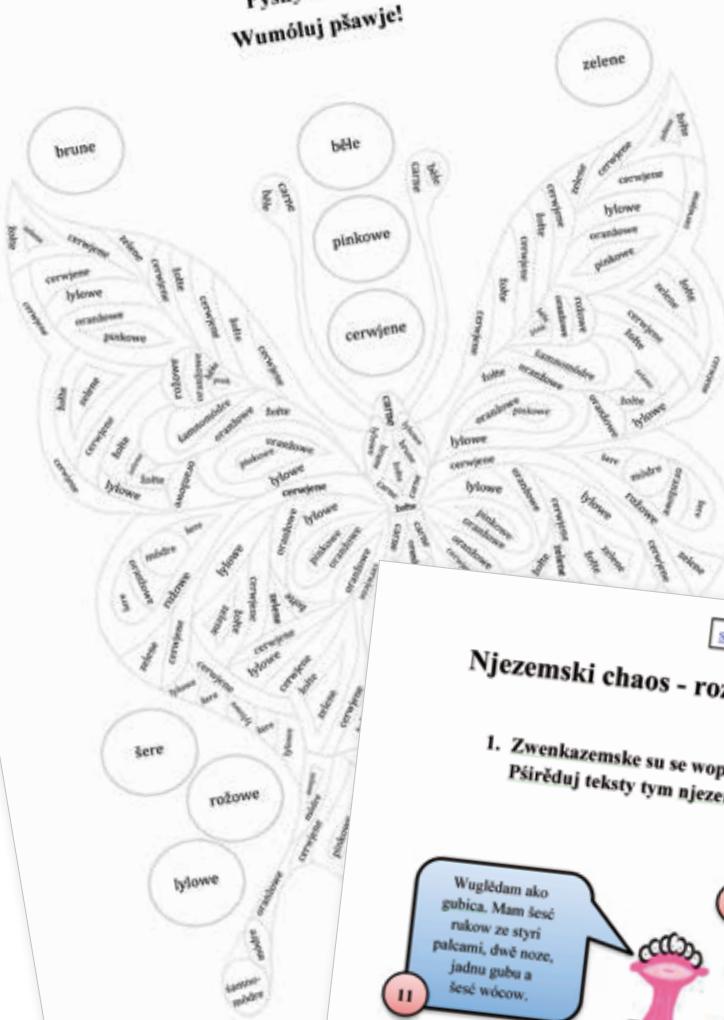
- priez podpisanje swojego pínoska dostanjo žilko wobħebu għidnu
- zapiegjanje a zagħażiġ pínoskow wjeġżej k tomu, a2 wuknjeze se wobħebu proċċi
- ceptar ma móžnos wien libu idejow pominał, tak a2 wuknjeze nuzkane su, se intenziwej rozmrysaw uò tematici
- teke piñi brainstorminga móžno
- piñi diskutujach (pro a contra) móžu wuknjeze z dwema barwona żälji, aby se lepšty a njekklyptu lejjej wobżelnički
- wobželnički mogħu se w plenurje prezentowali a diskutowali
- debata miedu se na fazu wobželjanja pīzażanku

Które kompetence se ikużja?

- notrujanje myskw, komunikowanie, komunikacija bież poverdjanja, kooperacija, prezentacja wusłekow, strukturizowacie wopśimjja, aktiune pħiġiġi, zamieře a kooperatiwne rħi, refleksja, zamidhom nozuzieta, ...

70

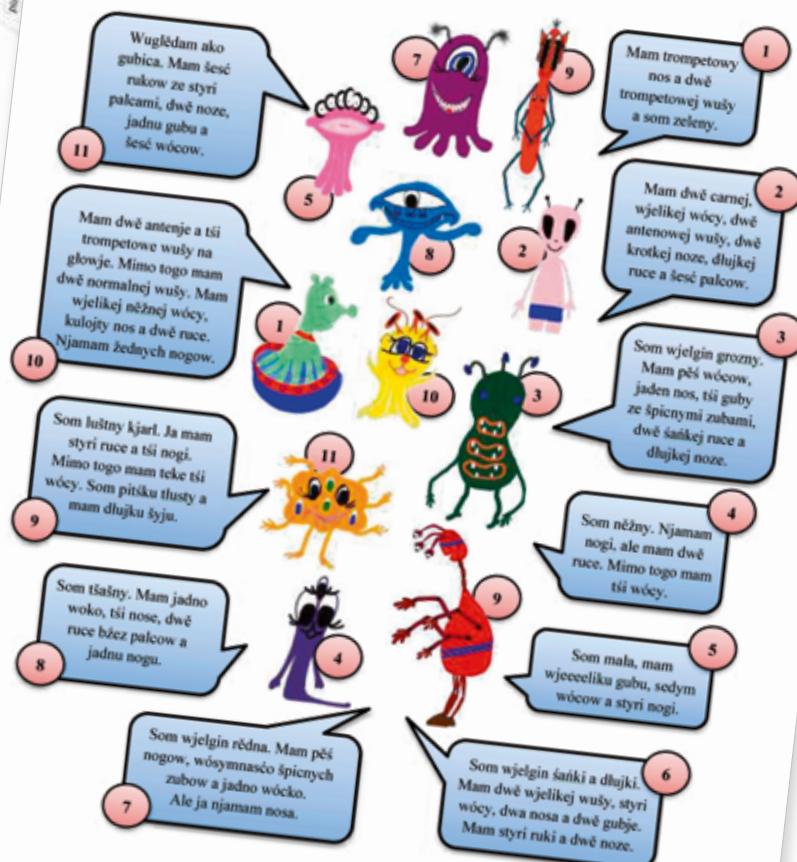
slédk na bok 24
Pyšny mjatelik
Wumóluj pšawje!

ZASAIŽENJE DIFERENCÉROWÁNSKICH NAPŠAWÓW
Podsek 1E

slédk na bok 24
Njezemski chaos - rozwězanie

1. Zwenkazemske su se wopisali.
Pširéduj teksty tym njezemskim stwórbam!

ZASAIŽENJE DIFERENCÉROWÁNSKICH NAPŠAWÓW W SERBSKORÉCNEJ WUCHIE ... © ABC (CS) Chlebuz 2023
Podsek 2A_rozwězanie

WĚDOMNOSTNE PUBLIKACIJE

Mehrsprachigkeit – Voraussetzung und Chance für das Überleben kleiner Sprachgemeinschaften

Dokumentation 1/Dokumentacija 1

Herausgeber: Domowina, WITAJ-Sprachzentrum

Redaktion: Jadwiga Gerberichowa, Manuela Smolina

76 Seiten, Best-Nr. WP/14/02-1

Nur als pdf zum downloaden unter www.witaj-sprachzentrum.de

Prědny zešywka rěda »Dokumentacija«, kenž jo Rěcny centrum WITAJ wudal, wopśimmo wědomnostne písnoski mijazynarodneju symposiumowu Šule za dolnoserbsku rěc a kulturu z lěta 2002. Institutny direktor a dlujkolětnej wědomnostnej sobuželašerja Slěžaškego centruma za wěcejrěnosć w Brüsselu refereruju k temam mjeňsynowe slěženje rěcneje politiki a se wugranaju k swójim wobglědowanjam k dwójorěnosći w Chóšebuzu.

Das erste Heft der Schriftenreihe »Dokumentation/Dokumentacija« beinhaltet wissenschaftliche Beiträge zweier im Jahr 2002 durchgeföhrter internationaler Symposien der Schule für Niedersorbische Sprache und Kultur. Der Institutedirektor und zwei langjährige wissenschaftliche Mitarbeiter des Forschungszentrums für Mehrsprachigkeit in Brüssel äußern sich zu den Themen Minderheitenforschung und Sprachpolitik sowie zu ihren Beobachtungen der Zweisprachigkeit in Cottbus.

Serbske šulstwo jako zjawne mjeňsinowe šulstwo w kontekście europejskich dojednanjow / Das sorbische Schulwesen als Minderheitenschulwesen im Kontext europäischer Übereinkommen

Dokumentacija 2/Dokumentation 2

wudawačel: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

48 stronow, skaz. čo. P0/61/04-1, [skazaš pla RCW](#)

Brošura dokumentěrujo zgromadnu kublański konferencu Domowiny a Póražujucego wuběrka za pšašanja serbskego luda pši Zwězkowem ministarstwje nutíkownego z dnja 19.03.2004. Předsedař Domowiny Jan Nuk předstaja w swójej analyzy aktualnu situaciju serbskego šulstwa a pomina se w pěs šězyščach dlujkodobne zasadne rědowanje serbskego šulstwa ako zjawne mjeňsynowe šulstwo. Prof. dr. Hofmann, předsedař Póražujucego wuběrka Europskeje rady, wugranja se k wopśimjeješu a statkownosći Europskeje charty regionalnych abo mjeňsynowych rěcow a k Ramikowemu dojadnanju za ščit narodnych mjeňsynow.

Die Broschüre dokumentiert die Beiträge über die gemeinsame Bildungskonferenz der Domowina und des Beratenden Ausschusses für Fragen des sorbischen Volkes beim Bundesministerium des Innern vom 19.03.2004. Der Vorsitzende des sorbischen Dachverbandes Jan Nuk verdeutlicht in seiner Bestandsaufnahme die aktuelle Situation des sorbischen Schulwesens und fordert in fünf Schwerpunkten eine dauerhafte grundsätzliche Regelung des sorbischen Schulwesens als öffentliches Minderheitenschulwesen. Prof. Dr. Hofmann, Vorsitzender des Beratenden Ausschusses des Europarates äußert sich zu Inhalt und Wirkungsweise der Europäischen Charta der Regional- oder Minderheiten-

sprache und des Rahmenübereinkommens zum Schutz nationaler Minderheiten. In weiteren vier Beiträgen wird die Schulpolitik aus Sicht der Sorben sowie politischer Vertreter des Landes Brandenburg und des Freistaates Sachsen erörtert.

Aktualne pšašanja serbskego šulstwa w Dolnej Łužycy / Aktuelle Fragen des sorbischen/wendischen Schulwesens in der Niederlausitz

Dokumentacija 3/Dokumentation 3

wudawař: Domowina, Rěcny centrum WITAJ

32 bokow, skaz. c. P0/78/05-1, [skazaš pla RCW](#)

Brošura jo dokumentacija předneje kublańskeje konference Župy Dolna Łužycy z. t. Dwa zastupnika šulskeje administracije a wjednik dolnoserbskego wótźelenja Serbskego instituta z. t. su swój wid na serbski žél šulstwa a na swóje móžnosći pomocy dali, aby se serbska wucba w Dolnej Łužycy zmóčniła.

Die Broschüre ist eine Dokumentation der ersten Bildungskonferenz des Regionalverbandes der Domowina Niederlausitz e. V. Zwei Vertreter der Schuladministration und der Leiter der niedersorbischen Abteilung des Sorbischen Instituts e. V. stellten ihre Sicht auf den sorbischen/wendischen Unterricht in der Niederlausitz zu stärken.

Das bilinguale Sprachprogramm WITAJ in der Kindertagesstätte und in der Schule in der Niederlausitz

Dokumentation 4/Dokumentacija 4

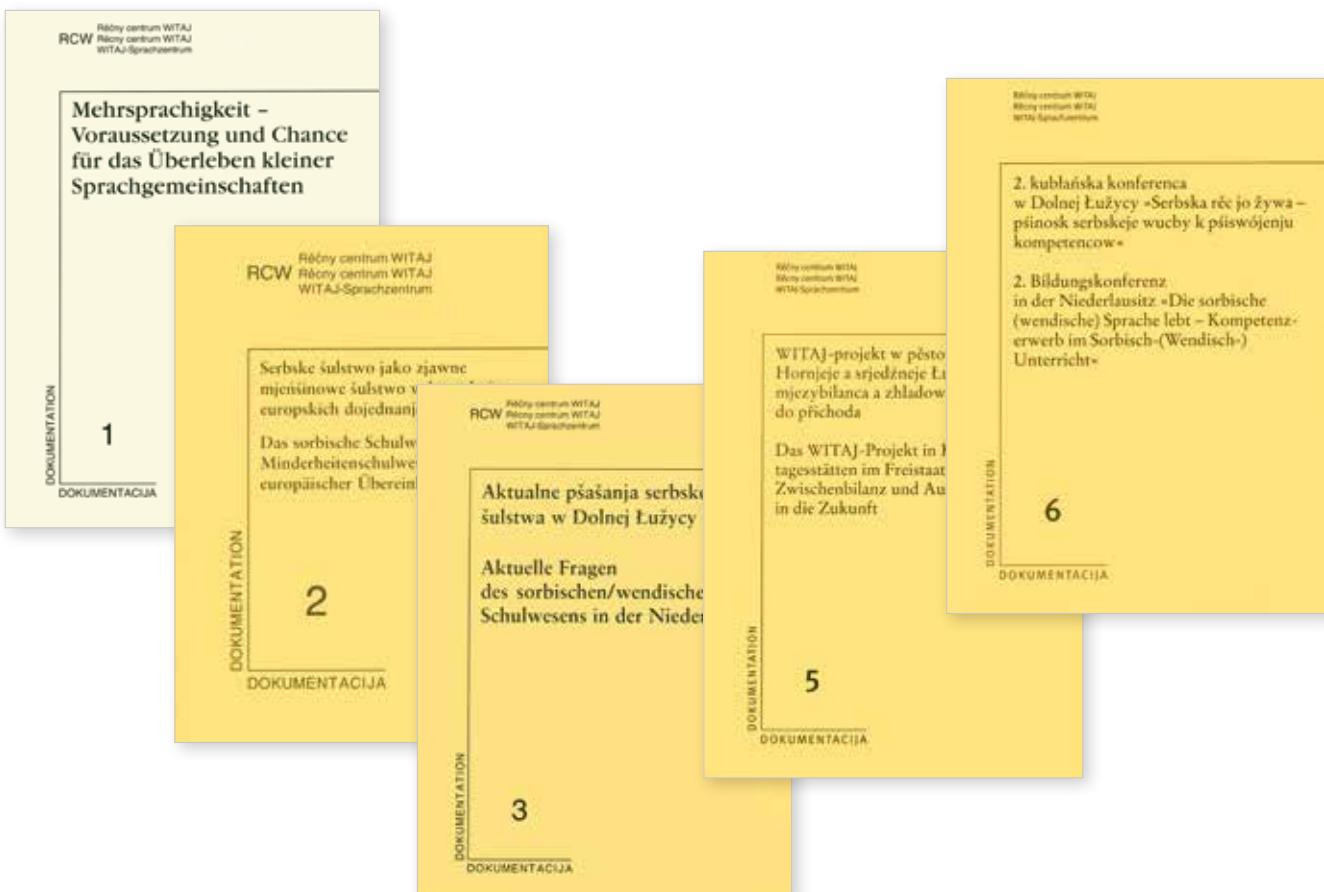
Herausgeber: Domowina, WITAJ-Sprachzentrum

Autorin: Madlena Norberg

128 Seiten, Best-Nr. L0/103/06-1, [skazaš pla RCW](#)

Knigły su zběrka wósym nastawkow k bilingualnemu rěcnemu programoju w Dolnej Łužycy w źišowni a šuli. Awtory/-ki předstajaju temu ze wšakorakich perspektiw. Tsi zakladne artikel se zaběraju z pšíswójenim rěcy powšyknje, te druge wopisuju konkretnu serbsku situaciju.

Der Sammelband umfasst acht Beiträge zum Thema bilinguales Sprachprogramm in der Niederlausitz in der Kindertagesstätte und Schule. Die AutorInnen stellen das Thema aus verschiedenen Perspektiven dar. Drei Grundartikel beschäftigen sich mit der Aneignung der Sprache im Allgemeinen, alle weiteren beschreiben die konkrete sorbische/wendische Situation.

WITAJ-projekt w pěstowarnjach Hornjeje a srjedźneje Łužicy - mjezybilanca a zhładowanje do přichoda / Das WITAJ-Projekt in Kindertagesstätten im Freistaat Sachsen - Zwischenbilanz und Ausblick in die Zukunft

Dokumentacija 5/Dokumentation 5

wudawaćel: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

redakcja: Jadwiga Kaulfürstowa

skaz. čo. P-0/134/08-1, skazaś pla RCW

We 18 písnoskach w serbskej a nimskej rěcy zgónijo cytař na zaklaje konkretnych pšíkładow, kak wótkublařki, ceptařki a starzejše ze serbskoréčnym wótkublánim pšedšulskej a šulskich źiši wobchadaju, kótare wuspěchy mógu wobglédowaſ a w com wiže móžnosći, pósřednjenje serbščiny pólěpšyš. Wědomnostník pšedstajaju wuslědki rěčnego wótkublania w žišownjach pó modelu WITAJ ako teke wuspěchy wobwliwujuce faktory. Mimo togo zběrník wobpřímujo chronologiju WITAJ-gibanja a pšeglëda wšyknych žišownjow a zakladnych šulow Sakskeje, kótarež póbiju serbskoréčne wótkublanye.

In 18 Beiträgen in obersorbischer und deutscher Sprache erfährt der Leser anhand konkreter Beispiele, wie ErzieherInnen, LehrerInnen und Eltern mit der sorbischsprachigen Erziehung von Kindergarten- und Schulkindern deutschsprachiger Familien umgehen, welche Erfolge sie beobachten können und worin sie Möglichkeiten sehen, die Vermittlung der sorbischen Sprache zu verbessern. Wissenschaftler stellen Ergebnisse der Spracherziehung in Kindertagesstätten nach dem Modell WITAJ und den Erfolg beeinflussende Faktoren vor. Außerdem beinhaltet

der Sammelband, der verschiedenste Anschauungen vom Modell WITAJ enthält, eine Chronologie der WITAJ-Bewegung und Übersichten sämtlicher Kindergärten und Grundschulen Sachsens, die eine sorbischsprachige Erziehung und Bildung anbieten.

2. kublańska konferencja w Dolnej Łužicy »Serbska rěc jo žywa - písnosk serbskeje wucby k píswójenju kompetencow« / 2. Bildungskonferenz in der Niederlausitz »Die sorbische (wendische) Sprache lebt - Kompetenz-erwerb im Sorbisch-(Wendisch-)Unterricht«

Dokumentacija 6/Dokumentation 6

wudawać: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

redakcja: Kito Ela

112 bokow, skaz. c. P-0/146/09, skazaś pla RCW

W 6. zwězku dokumentacijow Rěčnego centruma WITAJ su pínsko 2. kublańska konferencje w Dolnej Łužicy wózjawjone. W srježištu togo zarědowanja jo stojalo pósřednjenje dopóznašow k praktiskemu pšesajženju wěcejrécnego wukublania w pšedšulskem casu a we wucbje wšych lětnikow. Wuzwignuš dej se how pšednosk wó nazgónjenjach pši wužyanju metody imersije wót kněni Le Pape Racine ze Šwicařskeje. Nadejžomy pak teke pšeglëd wó statkowanju wšakich gremijow w kraju Bramborska pši realizěowanju wěcejrécnego wukublania we wucbje serbščiny.

Im Band 6 der Dokumentation des WITAJ-Sprachzentrums sind die Beiträge der 2. Bildungskonferenz in der Niederlausitz

veröffentlicht. Im Mittelpunkt dieser Veranstaltung stand die Vermittlung von Erkenntnissen zur praktischen Umsetzung mehrsprachiger Ausbildung im Vorschulalter und im Unterricht aller Schulstufen. Hervorzuheben ist hier der Vortrag der Schweizer Pädagogin Le Pape Racine zu Erfahrungen bei der Nutzung der Immersionsmethode. Ebenso gibt es eine Übersicht über das Wirken verschiedener Gremien im Land Brandenburg bei der Verwirklichung der mehrsprachigen Ausbildung im Sorbisch-/Wendischunterricht.

WITAJ in Brandenburg – Stand und Weiterentwicklung eines erfolgreichen bilingualen Sprachprogramms

Dokumentation 7/Dokumentacija 7

Herausgeber: Domowina, WITAJ-Sprachzentrum

Autorin: Madlena Norberg

214 Seiten, Best.-Nr. P-0/145/10-1

Nur als pdf zum downloaden unter www.witaj-sprachzentrum.de

Předlažeca publikacija jo analiza bilingualnego rěčnego programma WITAJ w Dolnej Łužycy wót žišownje pšež šulu až k dokubljanju ceptarjow. W sedym kapitlach dostanjo cytař psegléd wó trjebnych ramikowych wuměnjenjach, rěčnych wobstojnosčach w Dolnej Łužycy a praktiskem psesażenju bilingualneje wucby w Bramborskej. Knigły bazēruju na psepytowanjach a wobglědowanjach, ako su se w slědných lětach gótowali a daju na wótpowědných městnach koncepcionelne naraženja k dalšemu wuwišu rěčnego programa. Tam, žož jo se góžilo, jo se bilingualny rěčny program WITAJ pširownował z pódobnymi programami w Nimskej.

Die vorliegende überarbeitete Konzeption gründet sich auf eine Analyse des WITAJ-Projekts in den Jahren 2006–2008. Darauf aufbauend versucht sie, Entwicklungsmöglichkeiten aufzuzeigen, die für das erfolgreiche Weiterbestehen des bilingualen Sprach-

programms WITAJ nutzbringend sein könnten. Auch haben Gesetzes-Novellierungen im brandenburgischen Bildungswesen der letzten Jahre das bilinguale Sprachprogramm WITAJ nicht unbeeinflusst gelassen, woraus sich weiterhin die Notwendigkeit der Aktualisierung der Konzeption ergab. Ein anderer wichtiger Grund für die Überarbeitung der Konzeption ist die Weiterführung des bilingualen Unterrichts am Niedersorbischen Gymnasium.

Serbscy šulerjo srjedźneho schodženka.

Analyza rěčnych zamóžnosćow nastupajo spisownu rěč

Dokumentacija 8/Dokumentation 8

wudawař: Domowina, Rěčny centrum WITAJ

awtor: Timo Meškank

214 stronow, skaz. čo. P-0/175/10-1, [skazaš pla RCW](#)

Publikacija wopśimmojo wusłedki analyse rěčnych zamóžnosćow górnoserbskich wuknikow 6. lětnika. Wóna joastała na zakłaze wuknikojskich nastawkow, kenž su se na centralnych olympiadach serbskej rěcy w lětach 1992 do 2009 napisali. Wuchadnišo za zwěšenje rěčnych zamóžnosćow su pominanja sakskego wucbnego plana za pšedmjat serbščina w 5. a 6. lětniku, ale teke zwopšawdnenje pominanow we wucbnych srědkach za wucbu serbščiny.

Die Publikation enthält die Ergebnisse der Analyse sprachlicher Fähigkeiten von Schülern aus der Klassenstufe 6. Diese erfolgte anhand von sorbischsprachigen Aufsätzen, welche auf den zentralen Olympiaden der sorbischen Sprache in den Jahren 1992 bis 2009 geschrieben wurden. Ausgangspunkt für die Feststellung der sprachlichen Fähigkeiten sind die Anforderungen des sächsischen Lehrplans für das Fach Sorbisch in den Klassenstufen 5 und 6 sowie deren Umsetzung in den Lehrmaterialien für den Sorbischunterricht.

Sprachunterricht und Sprachenlernen von Regional- und Minderheitensprachen in Europa

Wucenie a wuknjenje regionalnych a mjeńšinowych rēcow w Europje
Dokumentation 1/Dokumentacija 1
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
redakcja: Friedrich Liebo
Chóšebuz 2001, 72 bokow, skazaś pla ABC

Bilingualer Unterricht/Unterrichtssprache Sorbisch/Wendisch

Lern- und Arbeitstechniken im bilingualen Sachfachunterricht/
Bilingualna wucba/wuwucowańska rēc serbščina
Wuknjeńske a žělowe techniki w bilingualnej wěcnej pšedmjatowej wuchje
Dokumentation 2/Dokumentacija 2
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
redakcja: Friedrich Liebo
Chóšebuz 2002, 116 bokow, skazaś pla ABC

Moderner Fremdsprachenunterricht Sorbisch (Wendisch) in der Primarstufe und in der Sekundarstufe I/II

Moderna czuorčna wucba serbščina w primarnem schójčeňku a w sekundarnem schójčeňku I/II
Dokumentation 4/Dokumentacija 4
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
redakcja: Fryco Libo
Chóšebuz 2004
115 bokow, skazaś pla ABC

Pädagogisches Bildungsseminar

Sorbisch (Wendisch) lehren und lernen – Prozesse der Sprachaneignung aus moderner Sicht/Serbščinu wucyś a wuknuś – procese pšiswójenja rēcy z modernego glēdanja
Dokumentation 5/Dokumentacija 5
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
redakcja: Fryco Libo
Chóšebuz 2006
94 bokow, skazaś pla ABC

Natürlicher Spracherwerb und Sprachenlernen

Der Beitrag des Sorbisch-(Wendisch-)Unterrichts zum Kompetenzerwerb/Pširodne pšiswójenje a nawuknjenje rēcow. Pšinosk wucby serbščiny k pšiswójenju kompetencow
Dokumentation 6/Dokumentacija 6
wudawař: Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC)
redakcja: Fryco Libo
Chóšebuz 2007, 96 bokow, skazaś pla ABC

Subsk towarzystwo Dolnołužyskiego gymnasium a.z.
Schulverein des Niedersorbischen Gymnasiums e.V.

Tagung EUREG-Lingua Sprachunterricht und Sprachenlernen von Regional- und Minderheitensprachen in Europa

a wuknjenje regionalnych a ynowych rēcow w Europje

zařízení des

ročník Jazyk der Sprachen 2001

Mai 2001 im WaldHotel Cottbus

2001 w Chóšebuzku Waldhotelu

DOKUMENTATION DOKUMENTACIJA

Arbeitsstelle Bildungsentwicklung Cottbus

Zělaniščo kublańske wewijanje Chóšebuz

DOKUMENTATION 2 DOKUMENTACIJA 2

Tagung

Bilingualer Unterricht/Unterrichtssprache Sorbisch/Wendisch
Lern- und Arbeitstechniken im bilingualen Sachfachunterricht

Konferencia

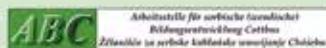
Bilingualna wucba/wuwucowańska rēc Serbščina
Wuknjeńske a žělowe techniki w bilingualnej wěcnej pšedmjatowej wuchje

DOKUMENTATION 4 DOKUMENTACIJA 4

Moderner Fremdsprachenunterricht
Sorbisch (Wendisch) in der Primarstufe und in der Sekundarstufe I/II

Moderna czuorčna wucba
serbščina w primarnem schójčeňku a se sekundarnem schójčeňku I/II

DOKUMENTATION 6 DOKUMENTACIJA 6

Natürlicher Spracherwerb und Sprachenlernen
Der Beitrag des Sorbisch-Wendisch-Unterrichts zum Kompetenzerwerb

Pširodne pšiswójenje a nawuknjenje rēcow
Pšinosk serbščiny k pšiswójenju kompetencow

pořádala 15. ročník konference der Arbeitsstelle für sorbische Sprachförderung Cottbus (ABC)

při příležitosti 15. ročníku konference

Zělaniščo za serbske kublańske wewijanje Chóšebuz

Arbeitsstelle für sorbische Sprachförderung Cottbus
Zělaniščo za serbske kublańske wewijanje Chóšebuz

DOKUMENTATION 5 DOKUMENTACIJA 5

Pädagogisches Bildungsseminar

Sorbisch (Wendisch) lehren und lernen –
Prozesse der Sprachaneignung aus moderner Sicht

Serbščino wucyś a wuknuś –
procese pšiswójenja rēcy z modernego glēdanja

zařízení des 15. ročníku konference der Arbeitsstelle für sorbische Sprachförderung Cottbus

pořádala 15. ročník konference Zělaniščo za serbske kublańske wewijanje Chóšebuz

ABC 2006

**Katalog kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanju
a pósřednjenju serbščiny w žišecych dnjownych
pšebywaniščach w Bramborskej**
**Qualitätskriterienkatalog zur Förderung und Vermittlung
der sorbischen Sprache in Kindertageseinrichtungen
in Brandenburg**

Herausgeber: Domowina – WITAJ-Sprachzentrum

Autorin: Jadwiga Kaulfürstowa,

adaptiert für Brandenburg: Gunda Heyderowa

40 Seiten

€ 10,00

Bestell-Nr.: P-0/277/16, skazaš pla RCW

Für die Förderung und Vermittlung der sorbischen Sprache Kindern im Krippen- und Kindergartenalter wurde ein Qualitätskriterienkatalog entwickelt, dem junge sowie erfahrene Pädagogen Anregungen für ihre Arbeit entnehmen können. In ihm wird Punkt für Punkt beschrieben, wie die Träger, Leiterinnen, Erzieherteams und die einzelnen Erzieherinnen und Erzieher im Idealfall ihren sprachpädagogischen Auftrag realisieren. Das Arbeitsheft enthält methodische Hinweise für die Arbeit mit dem Katalog und eine Anleitung zur Durchführung eines systematischen Qualitätsentwicklungsprozess auf dem Gebiet der sorbischsprachigen Erziehung und Bildung. Hierzu liegen entsprechende Formulare zur Selbstevaluation und Dokumentation des Prozesses bei.

32

Die pädagogische Fachkraft

- 9.11 Die pädagogische Fachkraft unterstützt die Vorschulkinder Verantwortung und besondere Aufgaben in der Gruppe zu übernehmen, was u.a. aufgrund ihrer fortgeschrittenen Sprachkenntnisse möglich ist.
- 9.12 Die pädagogische Fachkraft plant und gestaltet ein Abschlussfest für die Vorschulkinder, bei dem die sorbische/wendische Sprache eine zentrale Rolle spielt.

Beobachtung und Dokumentation

- 9.13 Die pädagogische Fachkraft beobachtet Gefühle der Vorschulkinder im Hinblick auf das Thema Sorbisch/Wendisch in der Schule.
- 9.14 Die pädagogische Fachkraft reflektiert die Aufmerksamkeit und Konzentrationsfähigkeit bei Anwendung der sorbischen/wendischen Sprache, die die Kinder für die Grundschule benötigen.
- 9.15 Im Hinblick auf den Schuleintritt wertet die pädagogische Fachkraft zu Beginn des letzten Kindergartenjahres die Dokumentation zu den Sorbisch-Wendischkenntnissen der Vorschulkinder aus.
- 9.16 Stärken und Schwächen der Kinder im Hinblick auf die Vorkräftekompetenzen in der sorbischen/wendischen Sprache finden in der Entwicklungs- und Bildungsdokumentation während des letzten Kindergartenjahrs besondere Beachtung durch die pädagogische Fachkraft.
- 9.17 Die pädagogische Fachkraft nutzt zum Ende des Vorschuljahres ein verbindliches Beobachtungs- und Dokumentationssystem zu den sorbischen/wendischen Sprachfähigkeiten der Kinder, die im Hinblick auf den Übergang vom Kindergarten in die Grundschule bedeutsam sind.

Zusammenarbeit der Fachkräfte

- 9.18 Die pädagogische Fachkraft reflektiert mit ihren Kolleginnen zu Beginn und in der Mitte des letzten Kindergartenjahrs den Sprachentwicklungsstand der Vorschulkinder. Das Ergebnis wird schriftlich festgehalten.
- 9.19 Die pädagogischen Fachkräfte reflektieren die Aufmerksamkeit und Konzentrationsfähigkeit der Vorschulkinder in Situationen, in denen die sorbische/wendische Sprache angewandt wird.
- 9.20 Die pädagogische Fachkraft organisiert einen Besuch der Vorschulkinder in der Schule, an der in sorbischer/wendischer Sprache unterrichtet wird.
- 9.21 Im letzten Kindergartenjahr findet mindestens eine gemeinsame Teamsitzung der pädagogischen Fachkräfte mit der sorbischen/wendischen Grundschullehrerin zum gegenseitigen Austausch statt.
- 9.22 Um den Kindern und deren Eltern grundlegende Informationen geben zu können, lässt sich die pädagogische Fachkraft von der sorbischen/wendischen Grundschullehrerin erläutern, in welchem Umfang und nach welchen Methoden in der Schule sorbisch/wendisch gearbeitet wird, ob die Alphabetisierung in der sorbischen/wendischen und deutschen Sprache sukzessive oder parallel verläuft usw.
- 9.23 Die pädagogische Fachkraft informiert die zukünftige Sorbisch-Wendischlehrerin der Vorschulkinder detailliert über die Sprachvermittlungsmethode und -praxis in der Gruppe sowie über die thematischen Bereiche, die den Kindern in sorbischer/wendischer Sprache gründig sind.
- 9.24 Die pädagogische Fachkraft informiert die zukünftige Sorbisch-Wendischlehrerin der Vorschulkinder detailliert über die Sprachkenntnisse der einzelnen Kinder, deren Sprachlenstrategien, Spracherwerbstempo usw.
- 9.25 Um sich ein Bild von den sorbisch/wendisch lernenden Kindern und der sorbisch-/wendischsprachigen Arbeit mit ihnen machen zu können, sind regelmäßige Gruppenbesuche der sorbischen/wendischen Lehrerin fester Bestandteil der Kooperation zwischen Kindertagesstätte und Grundschule.

Information der Eltern

- 9.26 Die pädagogische Fachkraft thematisiert auf Elternabenden zu Beginn des letzten Kindergartenjahrs Fragen zur sorbisch-/wendischsprachigen Erziehung und Bildung im Zusammenhang mit dem Übergang vom Kindergarten in die Grundschule.

WITAJ
Sprachzentrum
Language Centre

Jadwiga Kaulfürstowa

**Katalog kwalitatiwnych kriterijow
k spěchowanju a pósřednjenju serbščiny
w žišecych dnjownych pšebywaniščach w Bramborskej**

**Qualitätskriterienkatalog
zur Förderung und Vermittlung
der sorbischen/wendischen Sprache
in Kindertageseinrichtungen in Brandenburg**

Wabjeński flyer za serbske kublańske drogi

Werbflyer »Sorbische/wendische Bildungswege«

ze zakładneju informaciju wó móžnem serbskem kublańskiem pušu wót žirownje do uniwersity a pósřednjenja pósulskego kublania – rozkładajuce teksty a aktualne daty kubłanišćow, pokazki na WITAJ-projekt

mit grundlegenden Informationen über einen möglichen sorbischen/wendischen Bildungsweg von der Kindertagesstätte bis zur Universität einschließlich postschulischen Angeboten zum Erlernen der sorbischen/wendischen Sprache – erklärende Texte, aktuelle Daten der Bildungseinrichtungen, Hinweise zum WITAJ-projekt

Stand: 2016

awtorka: Madlena Norbergowa

k dostašeju w Rěcnem centrumje WITAJ, w LODCE, w žiownjach, šulach a amtach – w nimskej rěcy, zadermo erhältlich im WITAJ-Sprachzentrum, der Sorbischen Kultur-information LODKA im Wendischen Haus Cottbus, in Kindertageseinrichtungen, Schulen, Ämtern – in deutscher Sprache, unentgeltlich

Serbska rěc - coolna wěc

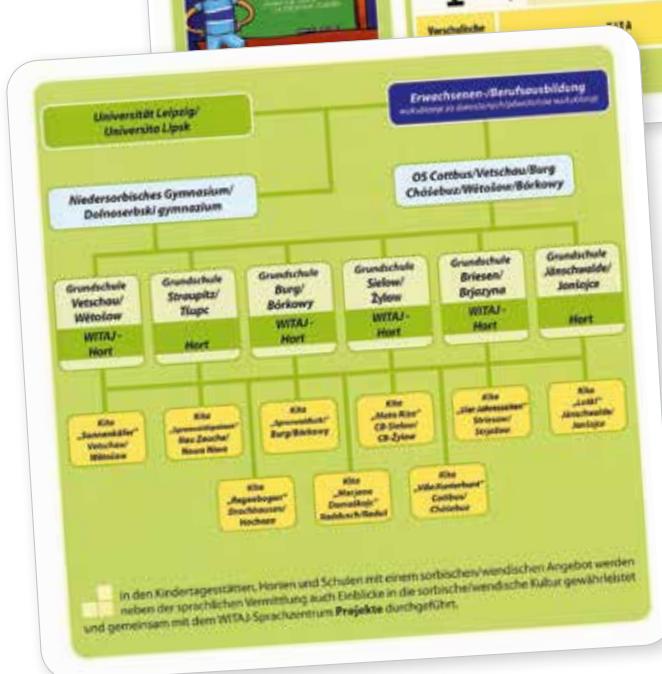
Sorbsch/Wendisch - Lernen für die Zukunft

Informationen und Antworten auf 24 Fragen rund um den Sorbisch-/Wendischunterricht

herausgegeben von der überschulischen Fachkonferenz Sorbisch/Wendisch und dem WITAJ-Sprachzentrum

Stand: 2016

erhältlich im WITAJ-Sprachzentrum
in deutscher Sprache, unentgeltlich

Bildungswege / kublańske drogi

Der sorbische/wendische Bildungsweg könnte sich entsprechend nachstehender Figur gestalten:

Eingangsangebote	Schule für Niedersorbische Sprache und Kultur	
	Stadion	Universität Leipzig
12		OSI
11		
10		
9		
8		
7		
6		
5		
4		
3		
2		
1		

Imagebroschüre des WITAJ-Sprachzentrums

„Witaj – Willkommen“ heißt für uns, dass wir alle begleiten, die sorbischesprachig sind, und alle, die Sorbisch als weitere Sprache sprechen lernen. Mit anderen mehrsprachig aktiv zu sein, ist ein europäisches Bildungsziel und unser Leitgedanke. Dieser erfüllt sich, wenn Sie die sorbische Sprache gern mit uns und anderen sprechen, sie an Kinder weitergeben, sie für sich als kulturellen Schatz der eigenen Persönlichkeit empfinden und wenn Sie sich bei uns einfach willkommen fühlen. In dieser Broschüre erfahren Sie, was unsere Arbeit für Kinder, Jugendliche und Erwachsene ausmacht. Die Broschüre erhalten Sie bei uns im WITAJ-Sprachzentrum.

Rěcna situacija serbštiny Die Sprachsituation des Ober- und Niedersorbischen

Vom Rand des Lausitzer Berglands über das neue Seenland bei Hoyerswerda bis zum Spreewald sprechen viele Menschen zwei Sprachen. An den Orts- und Straßenschildern ist dies sofort zu erkennen. Hier prägt neben dem Deutschen das Sorbische/Wendische die Region.

Vielgestaltig ist nicht nur die Kultur der Sorben/Wenden, sondern auch ihre sprachliche Situation. In Brandenburg bemüht man sich in Kindertagesstätten und Schulen um die Revitalisierung des Sorbischen/Wendischen, das akut vom Aussterben bedroht ist. Neue Sprachräume außerhalb der Bildungsstätten in der Niederlausitz erhöhen die Chance der sorbischen/wendischen Sprache zum Überleben. Zugleich wird die authentische Sprache der Muttersprachler der älteren Generation für die nächsten Generationen in Ton und Schrift festgehalten.

In der sächsischen Oberlausitz ist die Sprachsituation zweigeteilt. Im Osten der Oberlausitz ist das Sorbische/Sorbschen weitgehend in Vergessenheit geraten. Hier prägen die junge Generation und die Urgroßeltern herum wiederum das Sorbische. In den kleinen Regionalsprachräumen zwischen Bautzen und Görlitz ist das Sorbische in vielen Orten überwiegen Bewohner, die beide Sprachen als Muttersprachen verfügen: Obersorbisch und Deutsch. Hier ist es selbstverständlich, dass in und außerhalb der Familie Jung und Alt miteinander sorbisch sprechen. Die jeweiligen Gegebenheiten verlangen unterschiedliche Bildungskonzepte hinsichtlich der Sprache (Obersorbisch – Niedersorbisch), der Landespolitik (Sachsen – Brandenburg) und der Intensität der Sprachbildung. Darauf sind unsere Angebote für alle Altersgruppen abgestimmt.

Pšegléd žišownjow a šulow Kindertagesstätten und Schulen im Überblick

The map shows the distribution of Sorbian/Wendish speaking areas in Brandenburg and Saxony. It highlights towns like Cottbus, Hoyerswerda, Kamenz, and Bautzen. Red triangles represent kindergartens, blue squares represent schools, and brown shaded regions indicate the Sorbian/Wendish settlement areas in both states.

Serby žinsa Die Sorben/Wenden heute

Nach offiziellen Schätzungen wird von ca. 50 000 bewussten Angehörigen des sorbischen Volkes ausgegangen, wobei die Anzahl der Sprecher bei 25 000 liegen dürfte, davon mehrheitlich Sprecher des Obersorbischen*.

Ein sorbisch-/wendischsprachiger Bildungsweg kann von der Kindertagesstätte bis zur Universität beschritten werden. In Brandenburg lernen die sorbische/wendische Sprache ca. 270 Kinder in Krippen und Kindergarten und etwa 1800 Schüler in Schulen. In Sachsen gibt es rund 1200 Kinder, die in Krippe und Kindergarten in Obersorbisch betreut werden, und ca. 2700 Schüler, die am Ober-sorbischunterricht teilnehmen.

Sorbische/Wendische Institutionen zur Förderung der sorbischen Sprache und Kultur haben ihren Sitz in Bautzen und Cottbus. Die Sorben/Wenden sind eine der vier anerkannten Minderheiten in Deutschland.

* Vgl. Autorenkollektiv: Sorbisches Kulturlexikon. Bautzen: Domowina-Verlag GmbH, 2014, S. 370

9

ZAPIS TITLOW

A			
89	ABC-zešywk	54	Drogi licenja 3, žz
123	Aktualne pšašanja serbskego šulstwa w Dolnej Łužicy	54	Drogi licenja 4, žz
90	Alfabet	115	Dyrdakojstwo z nocnym jagarjom. DVD
92	Aplikacije za ceptarku		
B			
108	Basni za žíši		
126	Bilingualer Unterricht/Unterrichtssprache	120	Einführung in den bilingualen Unterricht
	Sorbsch/Wendisch		
116	BINGO		
C			
77	Cas rewolucijow w Europje w 18. a 19. stolěšu, žělowy zešywk	101	Glědaj, co tam łazy!
77	Cas rewolucijow w Europje w 18. a 19. stolěšu, ceptaške pórucenja, zarědnik + w elektroniskej formje - bilingualna wuchba stawiznow	96	Góžinske plany
112	Cas ryšarjow	74	Grajne plany 2
41	Cerwjenawka a druge bajki	74	Grajne plany 3
41	Cerwjenawka a druge bajki - wótsluchańske knigły		
118	Chto som ja?		
114	Cowanje wó plonje. DVD	129	Imagebroschüre des WITAJ-Sprachzentrums
50	Cycaki – Naš mały leksikon	52	Insekty a pawki
42	Cytaj z nami 1	75	Instrumenty w sinfoniskem orchestrje, plakat
42	Cytaj z nami 2		
38	Cytańske zwucowanja		
32	Cytańske łopjena za serbščinu		
117	Cytańske znamuška		
38	Cytańske zwucowanja		
D			
123	Das bilinguale Sprachprogramm WITAJ in der Kindertagesstätte und in der Schule in der Niederlausitz	115	Kabinet powěscowych figurow. DVD
78	Demokratija a diktatura	127	Katalog kwalitatiwnych kriterijow
78	Demokratija a diktatura, ceptaške pórucenja	112	Kócka Běłapowtka
85	Deutsch-niedersorbisches Schulwörterbuch	96	Kórtowy kofer
106	Dinosawrijarje a druge zwěrjeta něgajstwa	124	2. kublańska konferenca w Dolnej Łužicy »Serbska rěc jo žywa – pšinosk serbskeje wuchby k písowjenju kompetencow«
117	Dolna Łužycia we Bramborskej	79	Kóstkowe graše »Magellan ...«
70	Dolnoserbska literarna cytanka, 1. žel		
70	Dolnoserbska literarna cytanka, 2. žel		
65	Dolnoserbski 3		
84	Dolnoserbsko-nimski słownik		
100	Dožywjamy zymski cas	51	Łuka, žěłařnicka
54	Drogi licenja 1		
54	Drogi licenja 1, žz		
54	Drogi licenja 2		
54	Drogi licenja 2, žz		
E			
F			
G			
I			
J			
K			
Ł			
L			

24	Lutk 1, Pišomy pilnje, pisański zešywka - šulske wuchadne pismo	58	Naš zeger, 3. žěl, plakat
24	Lutk 1: pupka Mino	126	Natürlicher Spracherwerb und Sprachenlernen
26	Lutk 1 - Słuchańske teksty	72	Niedersorbsch leicht - Serbski lažko
27	Lutk 1: spiw a notowe łopjeno: Naš serbski ABC. Spiwańska	72	Niedersorbsch leicht 2 - Serbski lažko 2
26	Lutk 1 - Spiwańska, Notowy zešywka a CD	120	O Operatory, pominańske wobłuki (AFB), kriterijowy raster
24	Lutk 1, toflowe aplikacije		
28	Lutk 2, toflowe aplikacije		
28	Lutk 2 - 1. žěl, žělowe knigły	126	P Pädagogisches Bildungsseminar
28	Lutk 2 - 2. žěl, žělowe knigły	38	Piknik pši móru
29	Lutk - Słownick za lětniki 1-4	106	Pimps a Wikingarje
29	Lutk - Žělowy zešywka k słownickoju za lětnika 1-2	106	Piraty
30	Lutk - Žělowy zešywka k słownickoju za lětnika 3-4	90	Pisański kurs - Alfabet + Licby
104	Lutki	91	Pisański kurs - Ceptańske pórucenje: Alfabet, pisane pismo
	M	91	Pisański kurs - Ceptańske pórucenje: Alfabet, šíšcane pismo
36	Makajtej se!	57	Pisański kurs - Ceptańske pórucenje Licby wót 0 až do 9
123	Mehrsprachigkeit - Voraussetzung und Chance für das Überleben kleiner Sprachgemeinschaften	57	Pisański kurs - Žělowe łopjena, matematika
20	Meine sorbische/wendische Sprachtruhe	34	Pismikowe woknyška
20	Měto, Ajta a Dadko na prozlinach	35	Pismikowy mandala
118	Mój pisany zwucowański zešywka	36	Pismikowy memo
18	Mój swět we wobrazach	25	Płomje
37	Mója cytanka 2	92	Plakaty ku gramatiskim šězyšćam
37	Mója cytanka 3	114	Pomoc za nykusa. DVD
37	Mója cytanka 4	13	Pórucenja za serbščinu 1 (B)
103	Mójo šělo	13	Pórucenja za serbščinu 2 (B)
126	Moderner Fremdsprachenunterricht Sorbisch (Wendisch) in der Primarstufe und in der Sekundarstufe I/II	13	Pórucenja za serbščinu 3 (B)
75	Muzika 7/8, zwucowański zešywka	13	Pórucenja za serbščinu 4 (B)
75	Muzika wokoło nas, wucbnica	115	Pó slědach wužowego krala. DVD
76	Muzikowa terminologija	62	Pó droze 1, ceptańske pórucenja w elektroniskej formje
96	Myšy co se piś	61	Pó droze 1, wucbnica
117	MY - WE - WIR	62	Pó droze 1, žělowy zešywka
	N	64	Pó droze 2 - booklet a rap
15	Narska liška 1-3, grajne plany	63	Pó droze 2, wucbnica
14	Narska liška 1-3, wobrazowe kórtki za wuknika	64	Pó droze 2, žělowy zešywka
14	Narska liška 1-3, zarědnik za ceptarja	86	Pó serbsku! - Gramatika za wuknjecych
14	Narska liška 1-3, žělowe łopjena za wuknika	86	Pó serbsku! - Gramatiske zwucowanja
16	Narska liška 4-6, grajne plany	114	Prozniny z lutkami. DVD
15	Narska liška 4-6, wobrazowe kórtki za wuknika	79	Pšuska a Serby - Serby w Pšuskej
15	Narska liška 4-6, zarědnik za ceptarja	108	Pšijašel pšezałdnicę a druge serbske powěści
16	Narska liška 4-6, žělowe łopjena za wuknika	89	Pšíłoga k ABC-zešywkoju
52	Naš cas	119	Pširucka za rědownisku serbščinu
98	Našo město - naša wjas	50	Ptaški našeje domownje
58	Naš zeger, plakat	49	Ptaški w našej domowni
58	Naš zeger, 2. žěl, plakat		

R

- 77 Rany nowy cas – Europske stawizny
 77 Rany nowy cas, ceptańske pórucenja
 118 Rěcne wobroty – Redewendungen
 38 Rufus a zložej
 39 Rufus jo zalubowany
 39 Rufus pjaco wronowe placki
 107 Rymowe pórki

S

- 125 Serbscy šulerjo srjedźneho schodženka. Analyza rěčnych zamóžnosćow nastupajo spisownu rěč
 128 Serbska rěc – coolna wěc
 66 Serbska rěc – dobra wěc 1
 68 Serbska rěc – dobra wěc 1 a projektowy zešywki: Wuslěžujomy Chóšebuz
 68 Serbska rěc – dobra wěc 1, ceptańske pórucenje
 69 Serbska rěc – dobra wěc 2
 43 Serbska šula
 79 Serbske cerkwine stawizny, 1. žěl
 94 Serbske nałogi a wašnje
 140 Serbske pśedmjenja
 123 Serbske šulstwo jako zjawne mjeńšinowe šulstwo w kontekście europejskich dojednanjow
 113 Serbski comic 1
 113 Serbski comic 2
 113 Serbski comic 3
 113 Serbski comic 4
 113 Serbski comic 5
 113 Serbski comic 6
 115 Serbski LÜK III
 115 Serbski LÜK – computerowe wuknjeńske graše za zakladnu šulu
 90 Serbski wobrazowy alfabet
 21, 65 Serbšćina. Rahmenlehrplan
 114 Serpa pśezpołdnice pótajmnosć. DVD
 83 Słownick za dolnoserbske šule
 40 Słuchaj, cytaj, wulicuj!
 119 Sorbisch oder Wendisch?
 76 Sorbische bildende Kunst. Ein Überblick
 76 Sorbische Kunst in der Sekundarstufe I
 76 Spiwańska
 59 Sport – wuchadne pozicije
 59, 80 Sportowa terminologija
 126 Sprachunterricht und Sprachenlernen von Regional- und Minderheitensprachen in Europa
 114 Starkego bławdnik. DVD
 78 Stawizny Nimskeje wót 1945 až do zjadnošenja
 78 Stawizny Nimskeje wót 1945 až do zjadnošenja,

ceptańske pórucenja

- 116 Stikery chwalby – 5 motiwow
 70 Strusacki
 111 Swětnišćo

Š

- 116 Šesć powěscowych stikerow

T

- 110 Tej ultimatiwnej graši za dobru lawnu!
 70 Teksty cytaś – rozměś – wobzělaś
 81 Terminologija pśedmjata Wugótowanje żywjenja-etiika-nabóžnina (WŽEN)
 80, 117 Terminologija za informacisku technologiju
 76 Terminologija za pśedmjata kreslenje a wuměłstwowe kubłanje
 45 Terminologija Wěcneje wědy
 45 Terminologija Wěcneje wědy – w elektroniskej formje
 58 Terminologija za pśedmjat matematika
 79 Terminologija za pśedmjat stawizny
 115 To jo kócka wuwłakla
 115 To jo kócka wuwłakla II
 52 Tšojniki, 2. žěl
 52 Tšojniki, 3. žěl
 52 Tšojniki, 4. žěl
 53 Tšojniki, 5. žěl
 116 Tyčeński kolk

U

- 93 Unser Wortnykus. Such, schreib und sprich!

W

- 128 Wabjeński flyer za serbske kubłańskie drogi
 111 W chórowni
 44 Wěcna wěda 3 a 4
 44 Wěcna wěda/Serbšćina 2
 44 Wěcna wěda/Serbšćina 3
 44 Wěcna wěda/Serbšćina 4
 46 Wěcna wěda – žělowe łopjena
 125 WITAJ in Brandenburg – Stand und Weiterentwicklung eines erfolgreichen bilingualen Sprachprogramms
 124 WITAJ-projekt w pěstowarnjach Hornjeje a srjedźneje Łužicy – mjezybilanca a zhładowanie do přichoda
 107 Witko wě wšykno
 109 Wjasele z grašami
 114 Wjedro-Wetter
 102 Wóda – drogotny półkład
 97 Wokrejs Sprjewja-Nysa, fyziska kórta
 97 Wokrejs Sprjewja-Nysa, politiska kórta

- 38 Wron Rufus w zwérjeńcu
 39 Wron Rufus w dowolu
 81 Wucbnica za bilingualnu wucbu w pśedmjaše
 Wugótowanje žywjenja-etika-nabóžnina (WŽEN)
 93 Wuknikojski dnjownik (2009)
 94 Wuknikojski dnjownik (2015)
 119 Wuknikojski zawodowy praktikum
 119 Wuknikojski zawodowy praktikum. Pórucenja
 13 Wuknjom serbski 1-4
 11 Wuknjom serbski 1
 11 Wuknjom serbski 1. Wokablowy zešywki
 11 Wuknjom serbski 2
 12 Wuknjom serbski 3
 12 Wuknjom serbski 4
 93 Wumějom dwě ręcy
 17 Wu nas a hynži
 95 Wuslěžujomy Chóšebuz. Zapśimujuce měsćańske
 stawizny za žíši
 95 Wuslěžujomy wokolnosć Chóšebuza. Zapśimujuce
 stawizny za žíši

Z

- 120 Zasajéjenje diferencērowańskich napšawow
 w serbskorěcnej wucbje
 79 Zgromadne žywjenje Serbow a Nimcow w Chóšebuzu
 a wokolinje
 33 Zuki pšawje słysaś
 33 Zuki pšawje słysaś, awdio-cejdejka
 99 Zwěrjeta na burskem dwórje
 48 Zwěrjeta w zymje
 118 Zwite sçažki – Jano za mudre głowki
 107 Z Witkom wen do pširody
 110 Z Witkom wen do pširody – TO GRAŠE
 11 Zwucujom serbski 1
 12 Zwucujom serbski 2
 12 Zwucujom serbski 3
 12 Zwucujom serbski 4

Ž

- 81 Žělowe knigły za bilingualnu wucbu w pśedmjaše
 Wugótowanje žywjenja-etika-nabóžnina (WŽEN)
 98 Žišetstwo něga

ABC CHÓSEBUZ

Die Staatlichen Schulämter des Landes Brandenburg

LAND
BRANDENBURG

Lehrer gesucht ▾ Infos für Eltern ▾ Infos für Lehrkräfte ▾ Mitwirkung ▾ Formularbox Zeugnisanerkennungsstelle Staatliche Schulämter ▾

Staatliche Schulämter > Schulamt Cottbus > Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chósebuz

suchen

Žělaniščo za serbske kublańske wuwijanje Chósebuz

Malsny zastup:
Žělaniščo za serbske kublańske ...
Telefon: (0355) 4866 550
PC-faks: (0331) 27548 3791
e-mejlka: abc.info@schulaemter.b...
Zylojska droga 37/ wila
03044 Chósebuz

Arbeitsstelle für sorbische/wen...
Telefon: (0355) 4866 550
PC-Fax: (0331) 27548 3791
E-Mail: abc.info@schulaemter.b...
Sielower Straße 37/ Villa
03044 Cottbus

eksterne linki

Die Staatlichen Schulämter des Landes Brandenburg

LAND
BRANDENBURG

Lehrer gesucht ▾ Infos für Eltern ▾ Infos für Lehrkräfte ▾ Mitwirkung ▾ Formularbox Zeugnisanerkennungsstelle Staatliche Schulämter ▾

Staatliche Schulämter > Schulamt Cottbus > Arbeitsstelle Sorbisch/Wendisch in Cottbus

suchen

Arbeitsstelle Sorbisch/Wendisch in Cottbus

Schnelleinstieg
Flyer: Werde Sorbisch-Lehrkraft...
Arbeitsstelle für sorbische/wen...
Telefon: (0355) 4866 550
PC-Fax: (0331) 27548 3791
E-Mail: abc.info@schulaemter.b...
Sielower Straße 37/ Villa
03044 Cottbus

Žělaniščo za serbske kublańske ...
Telefon: (0355) 4866 550
PC-faks: (0331) 27548 3791
e-mejlka: abc.info@schulaemter.b...
Zylojska droga 37/ wila
03044 Chósebuz

www.schulaemter.brandenburg.de

Skazanku pósćelšo na Žéłanišćo za serbske kublańske wuwijanje Chóšebuz (ABC),
faks (0331) 2 75 48 37 91!

Skażom wótpowiedujący pódanym móžnosćam kupowania:
(pšosym zapisaś skazańske cysło)

wjèle skazańske cysło titel

Wótpósłar

mě, pšedmě
droga, cysło
postowa licba, městno
telefonowe cysło (gaž su pšašanja)
e-mail

datum, pódipismo

librowanie pšosym na móju priwatnu adresu na adresu šule
zliceńka na mójio mě na mě šule

adresa šule, koľk. šule

Skazanku póscelšo na Rěcny centrum WITAJ, faks (03 55) 48 57 64 41!

Skažom wótpowědujucy pódanym móžnosćam kupowanja:
(pšosym zapisaś skazańske cyslo)

wjèle	skazańske cyslo	titel
E		
EE		
EEE		
EE		
E		

Wótpoſlař

mě, pšedmě
droga, cyslo
postowa licba, městno
telefonowe cyslo (gaž su pšašanja)
e-mail

datum, pódpismo
----

librowanie   pšosym na móju priwatnu adresu   na adresu šule
zliceńka   na mójo mě   na mě šule

adresa šule, kołk šule

Skazanku pósćelśo na Ludowe nakładnistwo Domowina, faks (035 91) 57 72 07!

Skażom wótpowiedzający pódanym móžnosćam kupowania:
(pšosym zapisaś ISBN mimo smužkow)

Wótpósłar

kupcove cyslo (jolic znate)
mě, pšedmě
droga, cyslo
postowa licba, městno
telefonowe cyslo (gaž su pšašanja)
e-mail
datum, pódpismo

librowanie	☐ pšosym na móju priwatnu adresu	☐ na adresu šule
zliceńka	☐ na mójo mě	☐ na mě šule

adresa šule, kołk šule

Leksikon „Serbske pśedmjenja“

Leksikon „Serbske pśedmjenja – Serbske pśedmjenja – Sorbische/wendische Vornamen“ wopśimaju néži 1.200 pśedmjenow, kótarež su se w serbskorěčnem rumje wužywali a kótarež se wužywaju. K tomu słušaju serbske mjenja bibliskego póchada rowno tak ako mjenja z drugich słowiańskich, nimskeje a dalšnych rěcow. Ksě-li starjejše swójomu gólešu serbske pśedmě daś, póbitujo leksikon korektny pśawopis, a wóni njetrjabu se južo sami wó dopokaz za to staraš. Z tym ma leksikon wuraznje słužyš k pózbužowanju a k wóžywjenju wužyanja serbskeje rěcy. Serby maju pšawo, swojo mě w maminej rěcy amtski zapisaš daś. Z lěta 1997 jo to w Kazni wó změne mjenow za písłušnikow mjeňsynow rědowane.

Za to twóri nowy leksikon, kenž jo nažělał awtor p. d. dr. Timo Meškank zgromadnje z Rěcnym centrum WITAJ, k přednemu razoju awtorizowany zaklad.

Leksikon dostanjošo ako brošuru w Rěcнем centru WITAJ.

Žěla se teke na online-wersiji, kótaraž zmóžnja stawne rozýrjanje leksikona.

IMPRESUM

Wudawań: Domowina – Zwězk Łužyskich Serbow z.t., Rěčny centrum WITAJ
Domowina z. t. z Rěčnym centrumom WITAJ spěchujo se wót Załožby za serbski lud,
kótaraž dostawa lětnje pódpéru z dankowych srédkow na zaklaze etatow,
kenž su Nimski zwězkowy sejm, Krajny sejm Bramborska a Saksi krajny sejm wobzamknuli.
Wugótowanje: Simona Čěslina
Fota: Shutterstock - Lopolo (wobalka); bok 67: RCW, bok 71: RCW
Sišć a wězanje: Druckerei Schiemenz GmbH, Cottbus
Skazańske cysło: L-0/219/24

How półglědnuś!

- ▶ www.witaj-sprachzentrum.de
  - ▶ www.sprachzertifikat-sorbsisch.de
  - ▶ www.kšacpókšacu.sorbschlernen.de
  - ▶ www.sotra.app
-
- pśidatne materialije zadermo
  - informacije wó projektach
  - informacije wó dalejkubłanjach
  - a dalšne